سرمقاله

بسم الله الرحمان الرحیم ! !

نړیوال !دې دافغانستان دننه څرګند اوراړه واقعیتونه درک کړي ! !

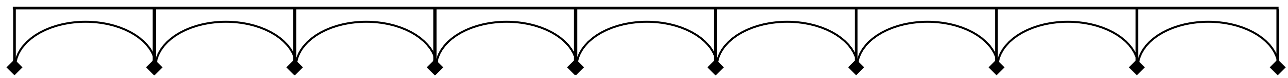
له شک پرته روان جنګ امریکا اوناټو بایللی ! ! او اوس دخپلو وحشت پالو ځواکونو دانخلاء لپاره د مصؤنیت اوډاډ په فکر کې لالهاند اوسرګردان دي !

دنړۍ خپلواک سیاسي اوپوځي کتونکي په دې اتفاق لري: که امریکا افغانستان ته له نړۍ دټولو هېوادو پوځونه اولښکرې راولي بیا به هم پرې دزوال اوشکست را الوتي سېلۍ ونه ګرځي او شکست به یې په بري بدل نکړي.

دغه وجه ده چې دامریکا دننه هم دامریکایې وګړوډېره لویه سلنه په دې پوهیدلي چې دروان جنګ نور غځول دامریکا لپاره دمال اوځان بربادولو پرته کومه بله لاسته راوړنه نلري او په عاجلانه توګه وتل یې په خیر اوګټه بولي .

هغه مهال چې امریکا دخپل مغرور ځواک په دبدبه اودنړۍ د۴۷ هېوادو دسیاسي ،اقتصادي اوپوځي ځواک په بدرګه زمونږ په غریب هېواد دیرغل تابیا نیوله ،د نړۍ په لوی شمېر هوښیارو خلکو دافغان باتور قوم تاریخ او ملي اقداروته په پام پوخ باور درلود چې دامریکا لپاره دغه ظالمانه تیری به په ډېره ګرانه بیه پریوزي اویوه نه یوه ورځ به خامخا پخپله تیروتنه اوناکامۍ داعتراف ترڅنګ تېټ سر دخپلو عسکرو بیرته ویستلوته اړ کېږي.

دتیرو دولسو کلونو خونړي شالید ته په کتو رښتیا هم دامریکا لپاره د دغه ظالمانه تیري اقدام له دې پلوه ډېر ګران تمام شو چې ورته بې شمېره اونه جبرانیدونکې زیانونه واوښتل په لسهاوو زره عسکر یې مړه اوټپیان شول ،په لومړي ځل یې اقتصاد دتاریخ ترټولو لوېي خساري اورکود ځپو وواهه اوپه لسګونو زره نورپوځیان یې دجنګ په ډګر کې په داسي بزدلانه روحیه کلابند پاتي دي چې له وړاندې یې خپلي بستري ترلي اوپه مصؤنه توګه دتیښتي چانس په لټه کې دي.

او جوته ده چې پر افغانستان دامريکايي ښکېلاک لخوا دظالمانه يرغل موخه دافغانستان په ګډون دټولې سيمې او منطقي د هېوادو ګواښل اوله نيږدي نه دهغوئ دکړوو ړو دوامدارڅاروه ، خو دافغان ولس دلازواله قربانيو په مټ دامريکا په دغو جنوني ارادو خاوري امبارشوي اودتل لپاره دافغانستان په ګډون ټوله سيمه يې له شره وژغورله !داکومه پټه اوپناه خبره نده بلکې روښانه ده چې په افغانستان او منطقه کې اوسنۍ ټولې ناخوالي اوناودودي دامريکا يانو دنامشروع پوځي موجوديت زيږنده دي چې خلکوته يې خپلوهېوادونه سور تنور ګرځولي.

داچې له نيکه مرغه امريکا په ټوله معنی شکست خوړلی اوروانه جګړه يې بايللي ، د هيڅ هېواد اوځواک له لوري لاس نيوی به يې د دغه وژونکي ګرداب له ځپو بيرون نکړای شي.

نو ! په دې لړ کې ټولو مغرضو اوغير مغرضو خواو و ته محتاط اوسيدل غوره دي ،بايد هغوئ دهرداسي ګام له پورته کولو جداً ډډه وکړي چې هغه دافغان مؤمن ولس تيرو دولس کلنو ارمانونو اوهيلوته دټکا ن ورکولولامل ګرځي..هر هغه لوری چې غواړي دافغاني قضيي په حلولو کې بيطرفه مثبت رول يا کردار ولوبوي ، هغوئ بايد دمتقابل احترام په ذهنيت اودمنصفانه سوچ په روحيه راوړاندې شي ، دجعل ،تزوير او منافقانه چلند دې نورپای ته ورسوي اودافغانستان دننه څرګندو واقعيتونوته په پام روش غوره کړي.

څنګه چې دافغانستان داسلامي امارت دافغان ولس ددیني او ملی ارزښتونوممثل دی، له خوښي اورضايت پرته يې هيڅوک نشي کولی بهرنيو عسکرو ته په مصؤنه توګه دوتلو فرصت په لاس ورکړي ،تاريخ په دې شاهددی چې افغان ولس ددغسي موضو عاتوپه اړه تل ډېرحساس اوبيدار دی ،هيڅکله يې چاته اجازه نده ورکړي چې وربانديې خپلې ارادي اوغوښتنې تحميل کړي ،خپلواکو افغانانو نه وړاندې بهرني شوم پلانونه اوجريانونه داعتناء وړګڼلي اونه په راتلونکي کې داسې شوني ده !ښه داده چې امريکا اونورې ذي علاقه خواوې د جعل اوتزوير په ځای دستونزي دحل په واقعبينانه لاروچارو غور وکړي اوله زړو نه دې ټول دافغانستان دننه روښانه اوراڼه واقعيتونه درک کړي !

حفظه الله تعالی

د عالیقدر امیر المؤمنین د مبارکی پیغام

بسم الله الرحمن الرحیم. الحمد لله نحمده ونستعینه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا، ومن سیئات أعمالنا، من یهده الله فلا مضل له، ومن یضلل فلا هادی له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شریک له وأشهد أن محمداً عبده ورسوله

أما بعد فأعوذ بالله من الشیطن الرجیم (وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُم فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (۵۵) النور

د افغانستان مجاهد ولس او ټول اسلامی امت ته !

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته !

داچې د رمضان المبارک د میاشتې د روژې ستره فریضه مو پر ځای کړه، او د نیکمرغه کوچني اختر په ورځو شپو کې یاست، ټولو ته د دې ستر سعادت او خوښۍ مبارکي وایم، الله تعالی دې د ټولو مسلمانانو جهاد، صیام، قیام او صدقات قبول کړي، او د سعادت ژوند او کامیابي مو نصیب شه.

داچې سږکال یوځل بیا د حق د سنګر اتلو مجاهدینو د الله تعالی په مرسته د جهاد په ډګر کې په خپلو بیسارو قربانیو، فداکاریو او هلو ځلو سترې فتحې ترلاسه کړې، او اشغالګر یې عملا په بې سابقې ډول تیښتې ته اړ کړي، د دې سترو فتوحاتو مبارکي افغان مجاهد ولس او ټول مظلوم امت ته وړاندې کوم، او له خپل افغان مجاهد او په خپلواکۍ مین ولس نه ډېره منَنه کوم چې د اشغالګرو په وړاندې یې د مجاهدینو هر اړخیز ملاتړ ته دوام ورکړی، او هیله لرم چې په دې لاره کې له مجاهدینو سره اوږه په اوږه د خپلواکۍ په لاره کې خپلې مرستې نورې هم ګړندۍ کړي، لاس په دعاء یم چې الله تعالی دې نور په افغانستان او ټوله نړۍ کې د مسلمانانو کړاوونه او مظلومیت پای ته ورسوي خصوصا د سوریې او مصر مظلومو او مؤمنو ولسونو ته دې الله جل جلاله نجات ورکړي، هغوی چې ټوله روژه یې تروهلو، وږلو، نیولو او شکنجو لاندې په میدانونو، زندانونو او روغتونونو کې تیره کړه، الله جل جلاله دې مرستندوی شي، الله تعالی دې سرلوړي او ښه تدبیر ورپه برخه کړي، او الله تعالی دې ټول مسلمانان د دښمنانو له پټو او ښکاره دسیسو نه وساتي ،الله رب العزت دې د مؤمنو زخمیانو شفا نصیب کړي او بندیانو ته دې په خپل فضل او کرم سره د خلاصون اسباب برابر کړي.

درنو هیوادوالو !

په افغانستان کې روان جهاد خورا په بریالیتوب سره پرمخ درومي، د خالدبن ولید رضی الله عنه تر نامه لاندې د سږنیو مبارکو عملیاتو په لړ کې د هیواد خورا زیاتې سیمې د اشغالګرو غاصبانو له قبضې آزادې شوې دي، د هیواد په مختلفو سیمو کې د دښمن هغه مراکز فتحه شوي، چې تر دې وړاندې نه فتحه کېدونکي بلل کېدل، د دښمن پوځي ځواک، مورال، غرور او دبدبه د الله تعالی په مرسته ښه کلکه ځپل شوې! او نور د ماتېدو په درشل کې دي، الله تبارک

وتعالى فرمايي: سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ . القمر ۴۵ (زر ده چې دغه ډله شکست وخوري ، او شاوې واړوي)

بله دخوښۍ خبره داده چې دافغانستان په ټولو ولایتونو کې مجاهدین تریوه قیادت اویوه بیرغ لاندې دوروڼو غونډې ددښمن په خلاف مبارزه کوي، جهادي خوځښت دهرې ورځې په تیرېدو نور هم غښتلی کیږي، پـه پـوځي ډګـر سـربیره پـه سیاسـي، فرهنګـي، دعـوتي،اداري او اقتصـادي ډګرونـو کـې مجاهـدین لا زیـاتې نـوې کاري تجربې او برپاوې ترلاسه کوي، دجهادي صف دننه داصلاح، اخلاص، همکارۍ او اطاعت روحیه نوره هم قوي کیږي .

مؤمنو هیوادوالو او مجاهدینو وروڼو !

تاسو پوهیږئ چې همدا اوس زموږ هیـواد لـه ډیـر حساس پړاو څخه تیریږي، په تیرو دولسو کلونو کې ځیل شوی دښمن نوې دسیسې اوپلانونه په کار اچوي، موږ یې دسیسو ته متوجه یو او په دې خبره باور لرو چې یوازې یو اسلامي، عادلانه، خپلواک او افغان شموله نظام کولای شي، زموږ دهیوادوالو دنیکمرغۍ او هوساینې سبب شي، موږ بـه دخپـل ولـس پـه ملاتړ هیچاتـه اجازه ورنکړو چې دهیـواد دتجزیـې پـه شـوم پـلان کـې کامیـاب او هیـواد مـو دسمتونو یا قومونو په نوم ووېشي، زموږ متدین ولـس دخپـل ګـډ کور جوړول او له لویشت نه یې دفاع خپـل مسؤلیت ګڼي، خپـل منځـي یـووالی او دخپلـو مجاهـدو وروڼـو ملاتـړ خپلـه دینـي فریضـه بـولي، دخپـل وطـن آزادي او اسـتقلال خپـل مشـروع حـق بـولي، او د ۲۰۱۴ مـیلادي کـال د انتخابـاتو پـه نامـه د غولـوونکې ډرامې په لړ کې بـه ځانونـه سـتړي اوشریک نـه کـړي ځکـه زموږ متدین او مجاهد ولس پوهیږي چې اصلي ټاکنې په واشنګټن کې کیـږي او دغـه تـش پـه نامـه واکمـن دولـس پـه رایـو نـه، بلکـې د واشنګټن په خوښه ټاکل کیږي، پـه داډول انتخاباتو کې ګډون دوخت له ضیاع پرته بله نتیجه نلري .

زه یوځـل بیـا ټولو هغو افغانانو تـه چې ددښمن پـه لیکو کې دندې ترسره کوي بلنه ورکوم، چې ددې پـه ځای چې خپـل مسلمان افغانان شهیدان کړي باید دخپلو ټوپکو شپیلۍ په کفري یرغلګرو او دهغوی په ملګرو وروګرځوي، موږ همېشه له داډول مبارزو زلمیانو څخه داتلانو په شان هرکلی کړی او هر هغه چا ته بـه راغلاست وایو چې ددښمن صف پرېږدي او خپل مجاهد ولس ته رجوع وکړي.

دغه راز هغه کسان چې ځانونه اسلام اوجهاد ته ژمن بولي خومجاهدینو پـه ضـد تبلیغـات کـوي، نفاق، شکونه او بې بـاوري خپروي، او د کفر په ځای یې ژبې او قلمونه خپلو مسلمانو وروڼو ته متوجه کړي، د وررور ګلوۍ له مخې تـرې غـواړم چې لـه دا ډول بې ګټې او تخریبي اعمالو لاس واخلي؛ ځکه دا ډول اعمال پر تـه لـه دې چې ددوی پـه خودخواهۍ او خـاموالي دلالـت وکـړي، بلـه ګټـه نلري، بلکې یوازې ددوی د ګناه بار درنوي .

هغـه بااحساسـه افغانـان چـې لـه اشـغال نـه کرکـه لـري او دیرغلګرو له شتون سره عملي مخالفت لري، کـه لـه موږ نـه هرڅومره پـه فاصـله کې دي، موږ یې وروڼـه ګڼو اوپر دغه افغـاني احسـاس یې آفرین وایو. او ټولو ته ډاډ ورکوم چې د اشغال د خاتمې په صورت کې به له هیچانه هم شخصي انتقام نه اخیستل کیږي؛ ځکه چې زموږ دغه مبارزه دذاتي ګټو اوشخصي اقتدار لپاره نده .

نړیوالو او هیوادوالو!

دراتلونکي افغانستان په اړه باید ووایم چې اسلامي نظام او بشپړ استقلال هغـه ارزښتونه دي، چې موږ ور بانـدې لـه هیچـا سره معاملې ته حاضر نه یو، افغان ولس چې پـه پخوانـي او معاصر تاریخ کې یې دهمدې دوو ارزښتونو لپاره ستړې قربانـۍ ورکړې دي، دهمدې په خاطر یې وطن وران شوی، پـه میلیونونو شهیدان یې ورکړي، نو باید پرېښودل شي ترڅو لـه خپلـو هیلـو سره سم خپلواک اسلامي نظام جوړ کړي .

دداخلي نظام دسمبالښت او بیـارغونې پـه اړه پـه دې نظر یو، چې لـه یـوه پـاک، شفاف، مسؤلیت پیـژنـدونکي اسلامي نظام پرتـه چې ټـول افغانـان خپـل ځـان پکښې ووینـي بلـه هیڅ نسـخه دافغانـانو درد نـه شـي دوا کـولای ، ددې پـه ځـای چې پـه بهرنیـو مرستو او استعدادونو تکیه وشي، افغانان بایـد ځانونـه پـه خپلـه سمبال او لـه خپلـو امکانـاتو پـه اسـتفادې خپـل هیـواد تـه خـدمت وکړي، ددې لپاره چې له احتیاج او ناخوالو مـو نجـات مونـدلی وي، ځوان نسل مـو بایـد پـه دینـي او مـدني (عصري) دواړو علومـو ځـان

سمبال کړي ؛ ځکه عصري علوم په نني عصر کې د هرې ټولنې لپاره اساسي ضرورت دی.

زه یوځل بیاوایم چې دواک د انحصار تصور له موږ سره نشته،او هرڅوک چې له اسلام او وطن سره ریښتیني مینه او وفا ولري، هغه که دهر قوم او سمت وي دایې خپل ټاټوبی دی، هیڅوک یې دخپل ټاټوبي له خدمت څخه نشي محرومولی، او ډاډ ور کوو چې په ګډو هلو ځلو به په ګډه سره د خپل وطن خدمت کوو، اوهر چاچې داشغال سره له مرستې ښکاره پښیماني ښکاره کړه خپل وروریې ګڼو او هر کلی یې کوو.

دبهرنی تګلارې په اړه زموږ بنسټیز اصل دادی چې دخپلې همیشنی ثابتې پالیسی له مخې نه چاته ضرر رسوو، نه چا ته اجازه ور کوو چې زموږ له خاورې بل چا ته ضرر ورسوي، او نه دچا ضرر زغملای شو، له هر هغه چاسره به ښې اړیکې ولرو، چې افغانستان ته دیوه مستقل اسلامي هیوادپه توګه درناوی ولري او تعلقات اومناسبات یې حاکمانه او استعماري بڼه ونلري، که هغه نړیوال طاقتونه وي، که ګاونډیان وي او که دنړۍ بل هر یو هیواد، د یادونې وړ ده چې دا خبره موږ په خپلو مخکنیو پیغامونو کې او د سیاسي دفتر له لارې ټولو نړیوالو ته رسولې ده.

له اشغالګرو سره زموږ له خبرو اوتماسونو نه چې یوازې د اسلامي امارت د سیاسي دفتر له لارې تر سره کیږي هدف دادی چې د افغانستان اشغال ته د پای ټکی کیښودل شي، هیڅوک دې دافکر نه کوي چې مجاهدین به له خپلو اعلی دیني مقرراتو او ملي ګټو څخه تیر شي، زه ډاډ در کوم چې ددغه مقدس مقصد دلاس ته راوړلو لپاره به له هیڅ راز ناجایز مصلحت او ناروا جوړجاړی څخه کار وانخلم لله الحمد اسلامي امارت داویاړ لري چې د ډیرو امتحاني حالاتو په مقابل کې یې بې ساری استقامت کړی، په راتلونکې کې هم الله تعالی ته سوال کوو، چې په خپله لاره مو مستقیم ولري، په قطر کې د اسلامي امارت دسیاسي دفتر له پرانیستلو وروسته حالاتو ټولو ته ثابته کړه چې اسلامي امارت په خپلو پریکړو کې خپلواک، پیاوړی او ثابت دریځ لري او داهم ثابته شوه چې اسلامي امارت د اسلامي اصولو او خپلو ملي ګټو په رڼا کې دخپل مظلوم اولس د ستونزو په هواري کې پوره اخلاص کړی او کوي یې، لکن دا یرغلګر او دهغوئ ملګري دي چې دستونزواومشکلاتو د ختمولو په وړاندې په بیلابیلو پلمو خنډونه ایجادوي.

لکه څرنګه چې موږ مخکې هم ویلي چې اسلامي امارت د قدرت دانحصار فکر نه لري، د یوه افغان شموله حکومت لپاره چې په اسلامي اصولو ولاړ وي، له افغانانو سره په تفاهم باور لرو، البته اسلامي امارت د بهرني اشغال څخه د هیواد آزادول خپله دیني او ملي وجیبه ګڼي، کله چې اشغال پای ته ورسیږي دافغانانو تر منځ تفاهم به ستونزې ونه لري؛ ځکه چې د مشترکو اصولو او کلتور له وجې په خپلو کې ښه سره پوهیږي.

اشغالګر باید د تیر دولس کلن اشغال له ترخو تجربو څخه استفاده وکړي، او داشغال داوږدولو او دایمي اډو ترعنوان لاندې یوځل بیا د خپل بخت د آزمایلو کوشش و نه کړي،اونه دې نور د کابل دبې واکه ادارې په بې بنیاده او پوچو وعدو غولیږي، د دوی محلي ملګرو او اجیرانو لکه څنګه چې دیرغل دپیل په مهال دوی ته افغانستان دیوې تیارې مړی په حیث ښودلی وو، اوس هم غواړي دخپل اقتدار او شخصي ګټو په خاطر بهرنی اشغال او پوځي حضور دوام ومومي.

غربي یرغلګر باید اوس په دې پوه شوي وي، چې افغانان بهرني اشغالګران او دهغوی کښینول شوي واکمنان نه مني، که دوی دا فکر کوي چې دتبلیغاتو، تزویر او مختلفو نقشو په عملي کولو یا ددوی په اصطلاح دامنیتي تړون لپاره دجعلي لویې جرګې په دائرولو اوپه نورو پلمو سره به دخپل دایمي حضور لپاره لاره هواره کړي، نو دا فکر باید له سره وباسي، ځکه افغانان لکه څرنګه چې د زر ګونو اشغالګرو شتون نه مني همدغه راز دلږ شمېر یرغلګرو پوځیانو شتون هم دخپل استقلال نقض بولي.

اشغالګر باید دافکر هم له ذهنه وباسي چې داسلامي مقاومت سرلاري او عام مجاهدین به ددوی په وعدو ،دنیوي امتیازاتو، شخصي مصؤنیت او د اشغال په حالت کې دچوکیو او منصبونو لپاره له خپلې برحقې مبارزې لاس واخلي،زموږ په مجاهدینو کې دتوند لارو او معتدلو تقسیم ستاسو اوستاسو داجیرانو تش خیالي او دښمنانه تقسیمات دي، مجاهدین ټول د اسلام دمقدس دین پیروان

دي چې متحده، معتدله او واضحه تګلاره لري "وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا" (البقرة: ۱۴۳) ژباړه : او همدارنګه تاسو مو معتدل امت ګرځولي یاست ، تر څو (دقیامت په ورځ) په (نورو) خلکو شاهدان واوسئ او پیغمبر په تاسو شاهد واوسي .

دنړیوالو بشري ادارو د کار په اړه باید ووایم : هره هغه مرستندویه بشري اداره چې ځان له سیاسي او استخباراتي انګیزو څخه پاک وساتي اوداشغالګرو لخوا داستخباراتي اوغیر اسلامي طریقو ته ددعوت لپاره نه وي جوړي شوي زموږ تر ولکې لاندې سیمو کې زموږ د شرایطو اوپالیسی په پام کې نیولو سره خپل بې غرضه فعالیت زموږ له مسئولو کمیسونونو سره د تماس له لارې جاري ساتلی شي، که هغه دصحت په برخه کې وي، که دمهاجرینو په برخه کې، که دخوراک رسولو په برخه کې اویاهم په نورو برخو کې .

په پای کې له ټولې نړۍ خصوصا اسلامي او منصفو هېوادونو او ولسونو، نړیوالو او اسلامي ټولنو څخه هیله لرم چې د انساني خواخوږۍ او اسلامي ورورولۍ له مخې له افغان مظلوم ولس سره د خپلواکۍ په لاره کې هر ډول مرستې وکړي، او له افغان ولس سره د خپلواکۍ په لاره کې ددوی له هڅو مننه کوم.

داسلامي امارت مجاهدینو ته باید ووایم چې دخپلو لایحو عملي کولو ته نورهم متوجه شئ، دامارت دمشر تابه اوامراو هدایات نور هم په ښه ډول عملي کړئ او دمشرانو پوره پوره اطاعت کوئ دصف قوت په وحدت کښې ده او ربښتینی وحدت په اطاعت کې وي لهذا دپوره اطاعت په کو لو سره خپل صف متحد و ساتئ هغه سیمې چې ددښمن له وجود څخه پاکې شوې دي اویا پاکیږي دعلماء کرامو او ولسي مخورو په مرسته او مشورویې چارې اداره کړئ، څو ک چې دمجاهد له نوم نه په استفادې سره چاته ضرر رسوي یا دپیسو لپاره خلک تښتوي، یا دجهادپه نامه شخصي اغراض په مخ وړي دا کسان نه مجاهدین دي اونه له اسلامي امارت سره تعلق لري، مجاهدینو ته امر کوم چې د امکان په صورت کې د دا ډول ظالمانو مخه ونیسي، دملکي تلفاتو د مخنیوي په برخه کې دې لازیات کوښښ وکړي اوپه دې هکله دې دامارت له نوې ادارې سره چې د ملکي تلفاتو د مخنیوي او ولس او نړیوالو ته د ربښتینو حقایقو د وړاندې کولو په موخه جوړه شوې پوره همکاري وکړي، د یادونې وړ ده چې دښمن د ملکي تلفاتو په اړه تل تبلیغات کړي، او ځینې جهتونه چې ځانونه بې پرې بولي متاسفانه دهمدغو تبلیغاتو پر بنسټ راپورونه خپروي، او حال دا چې په حقیقت کې ملکي تلفات خپله ددښمن په لاس رامنځ ته کیږي، احیانا که کوم مجاهد دملکي تلفاتو په مخنیوي کې احتیاط نه کوي نوموړي اداره به یې تر تشخیص وروسته مشر تابه ته معرفي کوي څو عدلي مراجعو ته وسپارل شي، او هم دې کو ښښ وکړي چې ددعوت او ار شاد او جلب وجذب کمیسیون له تګلارې سره سم په مخالف صف کې ولاړو کسانو ته دحقې لارې دعوت ور کړي اوله مخالف صف نه دې یې راجلا کړي ، همدارنګه باید دبندیانو او زخمیانو خدمت دصحت او بندیانو د کمیسونونو له پرو ګرامونو سره سم خپل شرعي مسئولیت وګڼي ! دهیواد دنوې نسل تعلیم او تربیې ته دتعلیم او تربیې د کمیسیون له طرحه شوي پلان سره سم لازمه توجه وکړئ، تر څو زمونږ راتلونکی نسل په دیني او عصري دواړو علومو سمبال شي، او دیو متدین او مسلکي افغان په توګه د خپل ولس او هېواد خدمت وکړي، مرستندویه اسلامي ټولنې اوشتمن ورونه دې له اقتصادي کمیسون سره مرسته وکړي تر څو په مالي جهاد سره خپله فریضه ادااو د مجاهدینو ضروریات ور پوره کړي . داختر دمبارک ورځې په مناسبت مې له مالدارو او وس لرونکو مسلمانانو څخه هیله ده ، چې په دې ورځ دشهیدانو، بندیانو، مهاجرینو او کم وسه مسلمانانو کورنۍ هیرې نه کړي، تر څو هغوی هم د اختر په خوښیو کې شریک شي په پای کې دټولو مسلمانانو له هغو مرستونه چې له مجاهدینو سره یې کړي دي او له هغو د عاګانو نه چې مجاهدینو ته یې کړي دي دزړه له کومي مننه کوم او هیله لرم چې دوام ور کړي .

په اخر کې مویو ځل بیا اختر مبارک خپلواکي اوسرلوړي مو په برخه شه .

والسلام داسلام خادم امیر المؤمنین ملامحمدعمر مجاهد

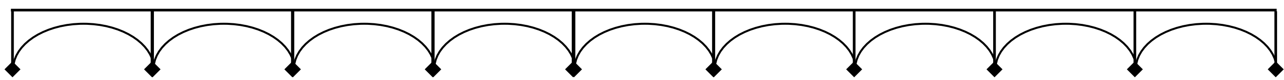

اختري د مبارکۍ (تهنئه) شرعي حيثيت!

مفتي شاهد '' حقاني ''

څه وخت مخکې مې په (اصلاح انلاين) کې ديوه چا ددې پوښتنې په ځواب کې چې په اخترونو کې دمبارکۍ ورکولو شرعي حيثيت ورته څرګند کړي، دنومورې ويب سايټ دفقهي مسايلو ديوه کارپوه ځواب ولوست ، ځواب که څه هم بد نه وو ، خو دحنفي فقهي دکتابونو پرځای يې دامام احمدبن حنبل پرحواله ورته ځواب ويلی و ، داچې څلور واړه ائمه داهل سنت والجماعت علمبرداران دي اومونږورته تر هر چاډير درناوی لرو ، خو دامام ابوحنيفه رح جامع مذهب سره ددې چې دداسې استفتاوويا پوښتنولپاره دځواب ويلوستره کتابي ذخيره لري ،منل شوي سلف او خلف علماءاو متخصصين لري او زمونږ افغاني ټولنه هم په قاطع اکثريت دحنفي مذهب پيروان دي ،خوبيا هم ددې ملحوظاتو سربيره د مستفتي دسوال دځواب لپاره نومورې کارپوه د ځواب ديوې غښتلې مرجع په بڼه په حنفي مذهب لومړۍ کومه حواله نه وه ورکړې ،بلکې دامام احمد بن حنبل رح په حواله يې داپوښتنه ځواب کړې وه ،اونه يې دحنفي فقه له غني معدنيانونه سائل ته کومه مرغلره را ايستلې وه، ماته داسې ښکاره شوه ،چې ګوندې خدای ج مکړه زمونږدحنفي مذهب کتابونه پدې مسئله کې کوم وضاحت نلري او يوازې حنبلي مذهب دامسئله حل کړي ،پداسې حال کې چې د(الدرالمختار ،بحرالرائق ،ردالمحتار) غوندې دحنفي مذهب معتمدکتابونه پدې باب کې ډيراستنباطات لري ،خوورته لومړۍ مراجعه او پرې اعتماد ترټولو مخکې شرط دی ،چې دلته مسکوت عنه پاتې شوی و ،مونږچې دافغاني ټولنې نبض ونيسو ، نوراته به جوته شي ،چې غوڅ اکثريت افغانان احناف اودحنفي فقهې مسائل تر نورومقدم بولي ،نو کوم علماء چې ددې ټولنې ديني او علمي خدمت کوي ،هم بايد په همدې ژبې ورسره خبرې وکړي ،هسې نه چې په

لوی لاس موخپله واحده ټولنه دوحدت پر ځای په ځو برخو ویشلې وي ،بل له علمي اومسلکي اړخه دافتاء داصولو په رڼا کې کوم که څوک ځان مقلد یا دمذهب پیروبولې ،نو دخپل مذهب دمسائلو پرځای پر بل مذهب باندې دفتوی ورکولولپاره هم کلک ضوابط او اصول شته، چې ددې قواعدوپه رڼا کې به دبل مذهب د مسائلو په باب فتوی ورکول کیږي ،او که دمذهب له دایرې نه بهر وي ،نو بیا خوافغاني ټولنه لا دې ته اوس نــــده چمتـــــو ،چې دحنفیـــــت پرځـــــای دعــــــدم تقلیــد پرکړلیچنولاړو ســـر شـــي او خـــدای ج مکـــړه دخپلو اسلافومذهبي عنعناتوته نور دپای ټکی کیږدې ،هیله مـوداده چې دفتـوی اوقضـاء دڅانګوپوهـان یا کارکوونکي دا اصول په پام کې ونیسي اولومړیتوب ورته ورکړي ،پورتنۍ یادونې مذهبي تعصب یا تنګ نظري هم ونه بلل شي ،چې څنګه نو په حنفي مذهب فتوی ضروري ده !دانور خو هم حق دي..... ! ځکه همدا قواعـد دهمــدې څلورګونومــذاهبو لــه منــل شــویو علماوولخوا لیکل شوي او دفتوی په باب کې پرې پوره باور پکار دی ،بلکې هغه اصل یې وګڼې چې له املــه بــه یـــې خپـــل رســـالت ســـرته رســـولی وي او دخلکوسوالونوته به یې منل شوی ځواب ویلې وي.

داخترونودمبارکۍ دمشروعیت یا اباحت په باب دې هڅـونې اړ ایستـم تـر څودمسئلې شـرعي اړخونـه وسپړم اودصحابه کرامو رض داثاروتر څنګ دحنفي مذهب غوندې به دموضوع دوضاحت لپاره دنورو درې ګونو مذاهبواقوال هم له حوالو سره مله رانقل کړم ، څو دموضوع حقیقت ته ځان ورسوواو ددې موضوع شرعي حیثیت ته به لاس رسی وکړو !

له شک پرته چې اخترونه دمسلمانانودخوشحالۍ اوتفـریح ورځـې دي اوکـال کـې دا دوه اختـره داسـلام دستر پیغمبرحضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم له هغه مبارک هجرت نه وروسته دیوه نعمت په بڼه دهغـو دوو ورځوپـه بـدل کـې معاوضـه شـول ،چې دمدینې منورې خلکوبه پکې لوبې او خوشحالۍ کولې ،لکه رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه په یوه حدیث کې داسې راغلي: أخبرنا علي بن حجر, قال: حدثنا إسماعيل, قال: حدثنا حميد ، عَنْ أَنَس, قال: كان لأهل الجاهلية يومان من كل سنة يلعبون فيهما, فلما قدم النبي - صلى الله عليه وسلم - المدينة, قال: كان لكم يومان تعلبون فيهما, وقد أبدلكم الله بهما خيرًا منهما: يوم الفطر ويوم النحر. (السنن الكبرى للامام البيهقي)

ژباړه :دانس رض نه روایت شوی چې دجاهلیت په وخت کې به دخلکو لپاره هرکال دوه ورځې داسې وې چې دوئ به پدې دواړوورځوکې لوبې کولې ،کله چې نبـي کـریم ص مـدینې تـه راغـی، ویـې فرمایـل چـې ستاسولپاره دوه داسې ورځې وې چې لوبې به مو پدې دواړوکـې ورځـوکې کـولې اوپـه تحقیـق سـره الله ج ستاسولپاره دادوه ورځـې ددې نـه پـه ښـوورځو بـدلې کړې ،چې یوه دکوچني اختر او بله دغټ اختر ورځ ده.

داروایت بل ځای داسې راغلی: ۱۹ أخبرنا أبو طاهر المبارك بن أبي المعالي الحريمي ببغداد أن هبة الله بن الحصين أخبرهم أبنا أبو علي الحسن بن علي بن المذهب أبنا أبو بكر أحمد بن جعفر القطيعي ثنا عبد الله بن أحمد حدثني أبي ثنا عفان ثنا حماد أبنا حميد قال سمعت أنس بن مالك قال قدم رسول الله صلى الله عليه وسلم المدينة ولهم يومان يلعبون فيهما فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما هذا اليومان قالوا كنا

نلعب فيهما في الجاهلية قال إن الله قد أبدلكم بهما خيرا منهما يوم الفطر ويوم النحر وقد رواه الإمام أحمد أيضا عن محمد بن عبد الله الأنصاري عن حميد (١) وكذلك رواه عن الأنصاري أبو حاتم الرازي (٢) ورواه محمد بن يحيى العدني عن مروان بن معاوية عن حميد (٣)

ورواه محمد بن إسحاق السراج عن سوار بن عبد الله عن المعتمر بن سليمان عن حميد عن أنس ورواه أبو داود السجستاني في سننه عن موسى بن إسماعيل عن حماد عن حميد (١) ورواه النسائي عن علي بن حجر (٢) $آخر $ * إسناده صحيح

(الاحاديث المختارة للانصارى-ج٣/ص٢٢٠

داختر دورځود فضيلت او اهميت په هکله نور ډير احاديث هم شته خو دليکنې داختصار له امله په همدې حديث بسنه کوو ،دلته به يې زيات په فقهي جهت باندې دڅيړنې ترکيزوکړو ،ترڅوراته ددې مشروعيت او عدم مشروعيت څرګند شي .

څنګه چې کتل کيږي ټول مسلمانان داختر په مبارکيوکې دخوشحالۍ اظهارکوي اويوبل ته په لومړي ملاقات کې دمبارکۍ مروجه اصطلاحات کاروي لکه عربي اوعجمي ټولنوکې داسې اصطلاح کارول کيږي چې ((تقبل الله منا ومنكم))همداسې ((عيد مبارک)) ((اختر دې مبارک شه))اونورداسې ....دتبريکۍ جملې چې ترې دمبارکۍ مفهوم معلوميږي ،په عربي کې ورته (تهنئة بالعيد)يا داختر مبارکي وايي ،دااصطلاحات شرعا څه حرج نلري اونه کوم کراهت لري، بلکې جمهورفقهاء ټول پدې آند دي، چې دامشروعيت لري او درسول الله ص دنوروصحابووپه څېر د(ابې امامه الباهلي رض)او(واثلة رض) نه هم ددې الفاظو استعمالول ثابت دی ،وروسته بحث کې به راشي چې د(مکحول)نه چې پدې باب کې دانکارکوم روايت راغلی ،هغه داميرالمؤمنين فى الحديث امام بخارى رح غوندې محدثين ضعيف ځکه بولې چې په سند کې (عبدالخالق) راغلی اوهغه دامام بخارى په نزد منكر الحديث دی ،همداسې يې دڅلورګونومذاهبو امامان يا هم مباح يامستحب بولې او کوم ډول کراهيت بدعت پکې نه وينې لکه په لاندې عبارتونوکې به دالنډيز وڅيړل شي.

وفي استحباب التهنئة بالعيد قوله: "عن جبير بن نفير قال: كان أصحاب النبي(ص) إذا التقوا يوم العيد يقول بعضهم لبعض: تقبل الله منا ومنك.

قال الحافظ: إسناده حسن ". قلت: المراد بـ (الحافظ) عند الإطلاق ابن حجر العسقلاني ، ولم أقف على هذا التحسين في شئ من كتبه ، وإنما وجدته للحافظ السيوطي في رسالته: "وصول الأماني في أصول التهاني "(ص ١٠٩) ، من الجزء الأول من " الحاوي للفتاوي " ، وقد عزاه لزاهر بن طاهر في " كتاب تحفة عيد الفطر " ، وأبي أحمد الفرضي. ورواه المحاملي في "كتاب صلاة العيدين "(٢ / ١٢٩ / ٢) بإسناد رجاله كلهم ثقات رجال " التهذيب " ، غير شيخه المهنى بن يحيى ، وهو ثقة نبيل كما قال الدارقطني ، وهو مترجم في "تاريخ بغداد "(١٣ / ٢٦٦ - ٢٦٨) ، فالإسناد صحيح ، لكن خالفه حاجب بن الوليد في إسناده ، فلم يرفعه إلى أصحاب النبي (ص) . فقال:

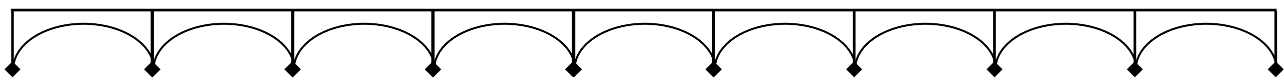
حدثنا مبشر بن إسماعيل الحلبي عن صفوان بن عمرو السكسكي قال: " سمعت عبد الله بن بسرو عبد الرحمن بن عائذ وجبير بن نفير وخالد بن معدان يقال لهم في أيام الأعياد: تقبل الله منا ومنكم. ويقولون ذلك لغيرهم ". أخرجه أبو القاسم الأصبهاني في كتابه " الترغيب والترهيب " (ق ٤١ / ٢ - ٤٢ / ١). فإن صح السند بهذا إلى الحاجب، فإن في الطريق إليه من يحتاج إلى الكشف عن حاله، فلعل مبشر بن إسماعيل حدث بهذا وهذا، وبخاصة أن عبد الله بن بسر هذا – وهو المازني - صحابي صغير، ولأبيه صحبة، فيبعد أن يقول هو والتابعون المذكورون معه شيئا دون أن يتلقوه عن الصحابة، فتكون الروايتان صحيحتين، فالصحابة فعلوا ذلك، فاتبعهم عليه التابعون المذكورون.

والله سبحانه وتعالى أعلم. ويؤيد الرواية الأولى ما ذكره ابن التركماني في " الجوهر النقي " (٣ / ٣٢٠) من رواية محمد بن زياد قال: كنت مع أبي أمامة الباهلي وغيره من أصحاب النبي (ص)، فكانوا إذا رجعوا يقول بعضهم لبعض: تقبل الله منا ومنك. قال أحمد بن حنبل: إسناده جيد. ولم يذكر من رواه، وقد عزاه السيوطي لزاهر أيضا بسند حسن عن محمد بن زياد الألهاني قال: رأيت أبا أمامة الباهلي يقول في العيد لأصحابه: تقبل الله منا ومنكم. ثم كتب بعض إخواننا الطلاب تعليقا على نفمي المتقدم، فقال: بل قال الحافظ في " الفتح "(تمام المنة لمحمد الالبانى)

دپورتني روايا تو خلص مفهوم څوشيان دي: يو دا چې امام حافظ ابن حجر عسقلاني يا حافظ امام سيوطي رح څخه پداسې سند چې ديوه طريقه يې رجال ټول ثقات دي د(جبير بن نفيل په)حواله روايت رانقل کوي، چې د رسول الله ص اصحابو به يوه بل ته داسې ويل (تقبل الله منا ومنكم)يعني دا كلمات به يې داختر د مبارکۍ پروخت يوه بل ته ويل، بيا يې د جبير د دې روايت د تاييد لپاره د(محمد بن زياد)هغه روايت راوړی، چې د(ابن التركماني)په حواله په (الجوهر النقى)کې رانقل شوی، چې (محمد بن زياد)پکې وايې: چې زه د(ابى امامه) رض غونډې دنورو اصحابو سره هم پاتې شوی يم، کله به چې هغوئ بيرته راتلل (البته دعيدګاه نه) نويوه بل ته به يې ويل (تقبل الله منا ومنكم)ورپسې امام سيوطي رح په حسن سند سره همدا د(محمد بن زياد الالهاني) له خولې وايي: چې ما (ابي امامه الباهلى رض)صحابي وکوت چې خپلو ملګروته يې په اختر کې ويل چې (تقبل الله منا ومنكم)......

نو د دې روايا تو چې رفع يې صحابووته شوي داختر په مبارکۍ کې دا پورتني الفاظ سندا ثابت شول او دوئ سلفو به يوه بل ته اختر کې مبارکي ويله، بيهقي د مکحول لاندينی همدا يو روايت راخستی چې پکې د دې ډول مبارکۍ نه انكار رانقل شوی، خو د امام بخاري غونډې محدث دا روايت ضعيف بللی (٢٠٩١ - أخبرناه أبو الحسين بن بشران ببغداد أنبأ أبو جعفر محمد بن عمرو الرزاز ثنا محمد بن الهيثم بن حماد ثنا نعيم بن حماد ثنا عبد الخالق بن زيد بن واقد الدمشقي عن أبيه عن مكحول عن عبادة بن الصامت رضي الله عنه قال Y سألت رسول الله صلى الله عليه و سلم عن قول الناس في العيدين **تقبل الله منا ومنكم** قال ذلك فعل أهل الكتابين وكرهه عبد الخالق بن زيد منكر الحديث قاله البخاري (سنن بيهقى الكبرى)

٢٥٢٢- وَقَدْ رُوِىَ حَدِيثٌ مَرْفُوعٌ فِى كَرَاهِيَةِ ذَلِكَ وَلاَ يَصِحُّ أَخْبَرَنَاهُ أَبُو الْحُسَيْنِ بْنُ بِشْرَانَ بِبَغْدَادَ أَخْبَرَنَا أَبُو جَعْفَرٍ: مُحَمَّدُ بْنُ عَمْرٍو الرَّزَّازُ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ

الْهَيْثَمِ بْنِ حَمَّادٍ حَدَّثَنَا نُعَيْمُ بْنُ حَمَّادٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْخَالِقِ بْنُ زَيْدِ بْنِ وَاقِدٍ الدِّمَشْقِىُّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مَكْحُولٍ عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ رَضِىَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- عَنْ قَوْلِ النَّاسِ فِى الْعِيدَيْنِ **تَقَبَّلَ اللَّهُ مِنَّا وَمِنْكُم** قَالَ:« ذَاكَ فِعْلُ أَهْلِ الْكِتَابَيْنِ». وَكَرِهَهُ. {ج} عَبْدُ الْخَالِقِ بْنُ زَيْدٍ مُنْكَرُ الْحَدِيثِ قَالَهُ الْبُخَارِىُّ.(سنن بيهقى).

ژباړه :مکحول دعباده بن صامت رض نه روايت کوي چې دافرمايي چې ما درسول الله صلی الله عليه وسلم نه په اخترونو کې دخلکو ددې وينا په باب وپوښتل چې وايي (تقبل الله منا ومنکم)نو رسول الله صلی الله عليه وسلم راته وفرمايل چې داد اهل کتابو کاردی اوبد يې وباله)خوامام بخاری رح ددې روايت په باب وايي :چې دې سند کې (عبد الخالق) راغلی اودامنکر الحديث دی ،نو پدې جرح سره دمکحول روايت ضعيف او هغه داثبات روايت صحيح پاتې شو.

دموضوع په باب دمذاهب اربعو دعلماوو اقوال:

علامه زين بن نجيم رح دحنفي فقه متبحر عالم (تهنئه)يامبارکي په دعايي الفاظو سره جايزبولي ،لکه دانوموړی عالم چې په (بحرالرائق)کې ليکي: ((والتهنئة بقوله تقبل الله منا ومنکم لا تنکر. وفي المجتبى: فإن قلت عد الغسل ههنا مستحبا وفي الطهارة سنة قلت: للاختلاف فيه والصحيح أنه سنة، وسماه مستحبا لاشتمال السنة على المستحب وعد سائر المستحبات المذكورة هنا في بعض الكتب سنة اهـ)). (البحرالرائق)ج/۴

يعنې د(تقبل الله منا ومنکم) په عبارت سره مبارکۍ باندې انکار نشته او داجايزدی ،همدارازبحرالرائق کې بل ځای هم همدا سې دجواز عبارت راغلی لکه چې وايي: ((وَزَادَ فِي الْحَاوِي الْقُدْسِيِّ أَنَّ مِنْ الْمُسْتَحَبَّاتِ التَّزَيُّنَ وَأَنْ يُظْهِرَ فَرَحًا وَبَشَاشَةً وَيُكْثِرَ مِنْ الصَّدَقَةِ حَسَبَ طَاقَتِهِ وَقُدْرَتِهِ وَزَادَ فِي الْقُنْيَةِ اسْتِحْبَابَ التَّخَتُّمِ وَالتَّبْكِيرِ ، وَهُوَ سُرْعَةُ الِانْتِبَاهِ وَالِابْتِكَارِ ، وَهُوَ الْمُسَارَعَةُ إلَى الْمُصَلَّى وَصَلَاةُ الْغَدَاةِ فِي مَسْجِدِ حَيِّهِ وَالْخُرُوجُ إلَى الْمُصَلَّى مَاشِيًا وَالرُّجُوعُ فِي طَرِيقٍ آخَرَ وَالتَّهْنِئَةُ بِقَوْلِهِ تَقَبَّلَ اللَّهُ مِنَّا وَمِنْكُمْ لَا تُنْكَرُ ،))

البحرالرايق ج/**۵**يعني اختر کي دامستحب ده چې تزيين پداسې بڼه وشي چې خوشحالي پکې ځرګنده شي اودخپل طاقت مناسب پکې خيراتونه وشي ،خوشبويي استعمال شي ،په تيزۍ سره عيدګاه ته لاړشي ،دسبا لمونځ دخپلې محلې په جومات کې اداشي ،عيدګاه ته پلی لاړشي،اوله عيدګاه نه بيرته په بلې لار راشي اوهم د"تقبل الله منا ومنکم)په الفاظو مبارکي منکره نده اونه ورته څوک بد وايې ،بلکې داهم دمستحباتو په کتار کې راځي.

همداسې دحنفي مذهب بل منل شوی کتاب (الطحطاوي على المراقي)تهنئه يا داختر مبارکۍ ته مستحب وايي اوداد صحابوورض عمل بولي ،لکه چې داعبارت يې ددې اظهار شهادت ورکوي:((والتهنئة بقوله تقبل الله منا ومنكم لا تنكر بل مستحبة لورود الأثر بها كما رواه الحافظ ابن حجر عن تحفة عيد الأضحى لأبي القاسم المستملي بسند حسن)).

يعني په پدې ماثورې دعاسره دصحابي داثرله کبله داختر مبارکي مستحب ده.

وكان أصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا التقوا يوم العيد يقول بعضهم لبعض تقبل الله منا ومنكم قال وأخرجه الطبراني أيضا في الدعاء بسند قوي اه قال والمتعامل به في البلاد الشامية والمصرية

قول الرجل لصاحبه عيد مبارک عليک ونحوه ويمکن أن يلحق هذا اللفظ بذلک في الجواز الحسن واستحبابه لما بينهما من التلازم اه وکذا تطلب المصافحة فهي سنة عقب الصلاة کلها وعند کل لقي (الطحطاوی علی المراقی الفلاح ج/١ص٢٤٥

لنډه ترجمه: په تقبل الله منا ومنکم)سره د اختر مبارکي د حافظ ابن حجرپه صحيح سند سره د صحابي د اثرله کبله مستحب ده ،اود رسول الله ص صحابه رض به چې کله يوله بل سره اختر کې مخامخ کيدل، نو يوبل ته به يې په مبارکۍ کې دا مذکوره دعا ويله ،همداسې شام اومصرکې د(عيد مبارک عليک)غوندې الفاظ به يو سړي بل ته ويل ،دا ممکن ده چې د(عيد مبارک عليک)اصطلاح په حسن جوازاو استحباب کې د خپلمنځي تلازم له امله د(تقبل الله منا ومنکم)پورې ملحق شي اوهمدارنګه مصافحه يا سترې مشي هم ددې برخه کيدای شي، چې مصافحه له هر لمانځه نه پس اوهم د هر چا سره دليدوپروخت سنت عمل دی.

د طحطاوي له پورتني عبارت نه يوه بله مسئله هم معلومه شوه اوهغه په اسيايي هيوادونوکې د(عيد مبارک)يا افغاني ټولنه کې (اختر دې مبارک شه)الفاظ دي ،چې دا هم لکه د(تقبل الله منا ومنکم)غوندې مشروعيت لري بلکې د طحطاوي رح په نزد مستحب او د صحابود مأثورې دعا پورې پيوسته دي ،خونن سبا پکې ترخيم راغلی دا(عليک)کلمه ورسره خلک نه وايي يوازې (عيد مبارک) وايي اوبس.

په فقه العبادات حنفی کې د موضوع په باب دا سې وضاحت راغلی دی: أن يظهر الفرح والبشاشة لمن لقيه لما روي عن حبيب بن عمر الأنصاري قال: حدثني أبي قال: "لقيت واثلة يوم عيد فقلت تقبل الله منا ومنک. فقال: تقبل الله منا ومنک " فقه العبادات حنفی ج١ ص١١٤.

- ٢ - أن يکثر من الصدقة في ذلک اليوم وأن يؤدي صدقة الفطر قبل الصلاة لمن وجبت عليه)ژباړه :دچاسره چې اختر کې مخ کيږي، د خوشحالۍ اظهار به کوي ځکه د حبيب بن عمر انصاری نه روايت شوی داوايي چې پلارمې راته حديث بيان کړی ،چې ويل يې راته زه دواثلة رض سره د اختر په ورځ مخامخ شوم نوماورته وويل تقبل الله منا ومنک نوواثلة رض راته ځواب کې وويل تقبل الله منا ومنک.

همداسې علامه الحصکفي په الدر المختارکې د مبارکۍ مشروعيت په ګوته کړی ،لکه په لاندينې عبارتونوکې به په تفصيل سره راشي.

(المغني فی فقه الامام احمدبن حنبل)کتاب کې راغلي چې د جمهورو فقهاوو له اقوالو نه جوته ده چې په مجموعي يا ټوليزډول د اختر د مباکۍ مشروعيت ثابت دی اوپدې کې کوم حرج نشته لکه چې ليکې:

((ذهب جمهور الفقهاء إلى مشروعيّة التّهنئة بالعيد من حيث الجملة. فقال صاحب الدرّ المختار - من الحنفيّة - إنّ التّهنئة بالعيد بلفظ "يتقبّل الله منّا ومنكم " لا تنكر. وعقّب ابن عابدين على ذلک بقوله: إنّما قال - أي صاحب الدرّ المختار - كذلک لأنّه لم يحفظ فيها شيء عن أبي حنيفة وأصحابه ، وقال المحقّق ابن أمير حاجّ: بل الأشبه أنّها جائزة مستحبّة في الجملة ، ثمّ ساق آثارا بأسانيد صحيحة عن الصّحابة في فعل ذلک ، ثمّ قال: والمتعامل في البلاد الشّاميّة والمصريّة: عيد مبارک عليک ونحوه ، وقال: يمكن أن يلحق بذلک في المشروعيّة والاستحباب لما بينهما من التّلازم ، فإنّ من قبلت طاعته في زمان كان ذلک الزّمان عليه مباركا ، على أنّه قد ورد الدّعاء

بالبركة في أمور شتّى فيؤخذ منه استحباب الدّعاء بها هنا أيضا .

أمّا عند المالكيّة فقد سئل الإمام مالک عن قول الرّجل لأخيه يوم العيد : تقبّل اللّه منّا ومنک يريد الصّوم وفعل الخير الصّادر في رمضان ،وغفر اللّه لنا ولک فقال: ما أعرفه ولا أنكره. قال ابن حبيب: معناه لا يعرفه سنّة ولا ينكره على من يقوله ، لأنّه قول حسن لأنّه دعاء ، حتّى قال الشّيخ الشّبيبيّ يجب الإتيان به لما يترتّب على تركه من الفتن والمقاطعة .

ويدلّ لذلک ما قالوه في القيام لمن يقدم عليه ، ومثله قول النّاس لبعضهم في اليوم المذكور: عيد مبارک ، وأحياكم اللّه لأمثاله ، لا شکّ في جواز كلّ ذلک بل لو قيل بوجوبه لما بعد ، لأنّ النّاس مأمورون بإظهار المودّة والمحبّة لبعضهم .

أمّا الشّافعيّة فقد نقل الرّمليّ عن القموليّ قوله: لم أر لأصحابنا كلاما في التّهنئة بالعيد والأعوام والأشهر كما يفعله النّاس ، لكن نقل الحافظ المنذريّ عن الحافظ المقدسيّ أنّه أجاب عن ذلک بأنّ النّاس لم يزالوا مختلفين فيه ،والّذي أراه أنّه مباح لا سنّة فيه ولا بدعة. ثمّ قال الرّمليّ: وقال ابن حجر العسقلانيّ: إنّها مشروعة ، واحتجّ له بأنّ البيهقيّ عقد لذلک بابا فقال: باب ما روي في قول النّاس بعضهم لبعض في يوم العيد : تقبّل اللّه منّا ومنک ، وساق ما ذكره من أخبار وآثار ضعيفة لكن مجموعها يحتجّ به في مثل ذلک ، ثمّ قال: ويحتجّ لعموم التّهنئة لما يحدث من نعمة أو يندفع من نقمة بمشروعيّة سجود الشّكر والتّعزية ، وبما في الصّحيحين عن كعب بن مالک في قصّة توبته لمّا تخلف عن غزوة تبوک أنّه لمّا بشّر بقبول توبته ومضى إلى النّبيّ صلى الله عليه وسلم قام إليه طلحة بن عبيد اللّه فهنّأه. وكذلک نقل القليوبيّ عن ابن حجر أنّ التّهنئة بالأعياد والشّهور والأعوام مندوبة. قال البيجوريّ: وهو المعتمد .

وجاء في المغني لابن قدامة: قال أحمد رحمه الله: ولا بأس أن يقول الرّجل للرّجل يوم العيد : تقبّل اللّه منّا ومنک ، وقال حرب: سئل أحمد عن قول النّاس في العيدين: تقبّل اللّه منّا ومنكم قال: لا بأس به ، يرويه أهل الشّام عن أبي أمامة ، قيل: وواثلة بن الأسقع ؟ قال : نعم ، قيل: فلا تكره أن يقال هذا يوم العيد ؟ قال: لا .

وذكر ابن عقيل في تهنئة العيد أحاديث منها أنّ محمّد بن زياد قال: كنت مع أبي أمامة الباهليّ وغيره من أصحاب النّبيّ صلى الله عليه وسلم فكانوا إذا رجعوا من العيد يقول بعضهم لبعض: تقبّل اللّه منّا ومنک ، وقال أحمد : إسناد حديث أبي أمامة جيّد .

لنډه ژباړه او خلص مطلب:

جمهورفقهاء په اخترکې دمبارکۍ په ورکولوپه ټولیزډول دمشروعیت حکم کوي ،

داحنافو مسلک : په احنافوکې د(الدرالمختار)مصنف اخترکې دمبارکۍ په فکرد(تقبل الله منا ومنکم) دعا جایزبولي ،علامه شامي چې دالدرالمختارمحشي دی وایي:چې دامام ابوحنیفه رح اوملګرونه یې پدې هکله څه ندې نقل شوي ،نوځکه علامه الحصکفی پدې پورتني عبارت سره دارانقل کړ،البته محقق ابن امیرحاج وایي چې له نصوصوسره اشبه داده چې داجایز او فی الجمله مستحب ده اوپدې باب کې دجواز لپاره دصحابووآثار شته ،او متعامل په شامي او مصري ښارونوکې دنوروالفاظوغوندې د(عید مبارک علیک)اصطلاح مروجه ده اوددې دعا دسلفودهغې دعا سره تلازم ممکن دی ،نودواړه مشروعیت لري ،بلکې ډیرې داسې

دعاګانې مشروعیت لري چې دبرکت لپاره وي او پداسې مواردوکې یې بیا دجواز حکم وي.

دموالکو مسلک/دامام مالک رح نه چاوپوښتل چې یوه روژدار ته څوک ووایې چې (تقبل الله منا ومنکم) نوده ورته وویل چې نه یې پیژنم او نه ترې انکار کوم، یعني نه ورته سنت وایم او نه ترې انکار کوم ،ځکه داښه دعا ده ،حتی چې شیخ الشبیني فرمایي چې داسې خوشحالیوکې داسې مبارکي واجب ده ،ځکه چې پرېښودل یې فتنې رامنځته او صله رحمي پرې کوي ،اوپدې خوښیوکې نور الفاظ هم ویل کیدای شي ،لکه(عید مبارک)،(اختر دې مبارک شه)داسې نور....اودداسې الفاظوپه ویلوکې دجواز کوم شک نشته بلکې واجب ورته ویل شوي اوداځکه چې خلک په خپلمنځي محبت او مودت سره مامورین دي اودې سره محبت کې زیاتوړالی راځي.

دشوافعو مسلک :په شوافعوکې (رملي رح) لومړی د(القمولي) په حواله وایي ،چې زمونږداصحابونه داختر ، کال اومیاشت کې دمبارکۍ ورکولوکوم نقل صریح ندی راغلی، بیاوروسته دحافظ ابن حجرعسقلاني رح په حواله وایي چې ، دامشروعیت لري ،او(حافظ منذری) دحافظ مقدسي)په حواله وایي چې زما په نظر دامبارکي مباح ده نه سنت ده اونه بدعت ده ،په عام ډول دکوم نعمت دشکرداداکولویا دکوم غم نه دخلاصیدلولپاره دسجدې کولوباندې ورته استدلال کیدای شي ،لکه په صحیحینوکې د(کعب ابن مالک)رض دتوبې کیسه چې دتبوک له غزوې نه پاتې شوی وواوبیایې توبه قبوله شوه، کله چې ورته دتوبې دقبلیدوبه باب بشارت ورکړل شو ،نودمګړی ورته(طلحه بن عبید) ورپاځید او ورته یې مبارکي ورکړه ،نودادې لپاره دجواز دلیل کیدای شي ،پدې توګه (القیلوبي رح)دحافظ ابن حجررح)نه نقل کړي چې په اخترونو ،کلونواومیاشتوکې مبارکي ورکول یوبل ته مندوب او ښه کار دی ،(البیجوري) بیا وایې چې دحافظ ابن حجررح داخبره معتمده ده.

دحنابله وو مسلک :دابن قدامه په (المغنی)کتاب کې داسې راغلي چې :امام احمد رح فرمایي :که یوکس بل ته داختر په ورځ ووایي (تقبل الله منا ومنکم)باک نلري ،(حرب)وایي له امام احمد بن حنبل رح نه دنوموړي دعا په هکله چې په اخترونوکې یې خلک یوبل ته وایي پوښتنه وشوه ،هغه وویل باک نلري ،دشام خلک یې له (ابي امامه رض)نه روایت کوي ،چاوویل چې له(واثله بن الاسقع)رض نه هم روایت شوی ؟ده ورته وویل چې هو ،بیا یې وویل چې که څوک ووایې داداختر ورځ ده، داخوبه مکروه نوي ؟ده ورته وویل چې نه ،ابن عقیل داختر دمبارکۍ په هکله ځینې احادیث راوړي چې ځینې یې دادی :یقینا (محمدبن زیاد)رح وایي چې :زه دابوامامه رض اودنبي کریم ص دنوروصحابوو سره وم ،چې کله به دوئ داختر نه (داختر دلمانځه نه)راستانه شول، نوبعضوبه بعضوته ویل چې (تقبل الله منا ومنکم)یعني الله ج دې یې زمونږاوستاسونه قبول کړي.امام احمد رح وایې چې دابوامامه دحدیث سند جید اوښه دی.

ابن قدامه المغنی کې داعبارت له لږ تغیرسره داسې راخستی:

فصل: ولا بأس أن يقول الرجل للرجل يوم العيد **تقبل الله**

فصل: قال أحمد رحمه الله: ولا بأس أن يقول الرجل للرجل يوم العيد: تقبل الله منا ومنك وقال حرب: سئل أحمد عن قول الناس في العيدين: تقبل الله منا ومنكم قال: لا بأس به يرويه أهل الشام عن أبي أمامة قيل: و واثلة بن الأسقع قال: نعم قيل: فلا تكره أن يقال هذا يوم العيد قال: لا وذكر ابن عقيل في تهنئة العيد

أحاديث منها أن محمد بن زياد قال: كنت مع أبي أمامة الباهلي وغيره من أصحاب النبي صلى الله عليه و سلم فكانوا إذا رجعوا من العيد يقول بعضهم لبعض تقبل الله منا ومنک وقال أحمد: إسناد حديث أبي أمامة إسناد جيد وقال علي بن ثابت سألت مالک بن أنس منذ خمسين وثلاثين سنة وقال: لم يزل يعرف هذا بالمدينة وروي عن أحمد أنه قال: لا ابتدئ به أحدا وإن قاله رددته عليه

(المغنى فى فقه الامام احمد بن حنبل)جزء ۲/۲۵۰ صفحه

دامام طحاوي په (مختصر اختلاف العلماء) کتاب کې ددې سره چې (ابن قدامه (په (المغني) کتاب کې دامام مالک رح نه داخترونو په مبارکيو کې اباحت قول رانقل کړی، خودلته تري داسې راغلي ،چې دادعجمو کاردی ،پداسې حال کې چې د(ابو امامه) رض او (واثله بن الاسقع)رض نه هم داختر دمبارکۍ الفاظ ثابت دي ،د(حسن بصری)رح او(محمد بن سيرين)رح په ګډون هم دتابعينونه ثابت دي ،دمختر اختلاف العلماء للطحاوي عبارت داسې دی:

كما يرى كثيرا من الناس يفعله في تهنئة العيد عبد الله بن يوسف قال سألت مالكا عن قول الناس في الفطر والأضحى قبل الله منا ومنكم قال ذلک من فعل الأعاجم وكرهه وقال عمر سئل الأوزاعي عن تلاقي الناس في العيدين بالتحية والدعاء فقال التحية بالسلام حسن وتلاقيهم بالدعاء محدث وقال عمرو بن خالد كنا نأتي الليث بن سعد في الفطر والأضحى فتقول قبل الله منک ومنا يا أبا الحارث فيقول ومنكم ومنكم وذكر ابن وهب عن الليث أنه لا بأس بذلک

وقال يحيى بن عثمان سألت الحارث بن مسكين عن ذلک فقال لم تزل الأشياخ يمصر يقول ذلک ولكن هؤلاء الذين يقولون سنين كثيرة لا يريدون أن يموتوا قال أبو جعفر وحدثنا يحيى بن عثمان قال حدثنا نعيم قال حدثنا محمد بن حرب عن محمد بن زياد الألهاني قال كنا نأتي أبا أمامة وواثلة بن الأسقع في الفطر والأضحى ونقول لهما قبل الله منا ومنكم فيقولان ومنكم ومنكم لا يعلم عن أحد من الصحابة في ذلک كراهة ولا إباحة غير ما روي عن أبي أمامة وواثلة وروى أبو عوانة عن ابن عون قال قلت للحسن في قول الناس في المعيدين تقبل الله منا ومنكم فقال محدث وذكر عبد الرحمن بن مهدي أن هذا من كلام ابن عون وقد روى حماد بن سلمة عن أيوب قال كنا نأتي محمد بن سيرين والحسن في الفطر والأضحى فنقول لهما قبل الله منا ومنكم فيقولان ومنكم ولما اتفقوا على أنه جائز لمن يريد ذبح الأضحية أن يقول اللهم تقبل مني جاز لغيره أن يدعو له بذلک وكذلک لا يختلفون في أنه جائز أن يقول للقادم من الحج قبل الله حجک فجاز مثله في العيدين وقد كان بكار بن قتيبة والمزني وأبو جعفر بن أبي عمران ويونس بن عبد الأعلى يهنئون بالعيد فيردون مثله على الداعي لهم (مختصر اختلاف العلماء للطحاوى)

پورتني عبارت کې دصحابوو(ابو امامه رض اوواثله رض)او تابعينو حسن بصري رح او محمد ابن سيرين رح په څېرله سلفونه په اخترونو کې دمبارکۍ الفاظ(تقبل الله منا ومنكم)ثابت شول ،همدارنګه که يو څوک لوی اختر کې ذبح وکړي، دتقبل دعا کولای شي ،که له حج نه راشي نو هم ورته د(تقبل الله حجک) ويل جايزدي، همداسې که اخترونه وي نو په ورته توګه ورته مبارکي جواز لري.

نن سبا يو بل دود ګډ دی، چې ځينې خلک دمبارکۍ ورکولولپاره دمبارکۍ کارت ورليږي، پدې باب هم دځينو علماوو نظر مثبت دی او لکه ځنګه چې يې په شفاهي مبارکي دجواز حکم ورکوي ،داسې يې

پـه کـارت کې هـم ممنوعیت نـه ګوري ،لکـه دې لانـدې عبارت چې دابوداود دشرحي عبدالمحسن کې داسې لیکلې دی:

حکم بطاقة التهنئة بیوم العید

السـؤال: مـا حکـم بطاقـة التهنئـة بیـوم العیـد ؟ الجواب: التهنئة بیوم العید سائغة، وقد جاء ما یدل علی ذلک، وکونه یکتب تهنئة أیضاً لا بأس بذلک، ولا نعلـم شـیئاً یمنـع منـه، وقـد ذکـرت فـي الفوائـد المنتقـاة فـي آخرهـا أثـراً: أن الصـحابة کـانوا إذا لقـي بعضهم بعضاً یوم العید قال بعضهم لبعض: **تقبل الله منا ومنکم**، وقد ذکره الحافظ ابن حجر وأظنه قال: وإسناده إسـناد الصـحیح، وقـد أشـرت إلیـه فـي آخـر الفوائـد المنتقاة في الفوائد المتفرقة في القسم الأخیر.

شرح ابوداود عبدالمحسن العباد

ددې سـوال او ځـواب لـه عبـارت نـه څرګنـده شـوه ،چې پـه کـارت کـې چاتـه مبـارکي لیږل هـم جـواز لـري او دول ممنوعیت نلري ،څنګه چې مشافهة مبارکي روا ده همداسې بالکتابت هم روا ده.

دلتـه درمضـان دمیاشـتي پـه حلـول او دخـول سـره ځیني خلک لکه داختر دورځو یوبل ته مبارکي ورکوي آیـا داهـم پـه حکـم کـې لکـه داختـر ونوغونـدې ده کـه نـه ؟ځـواب یـې څرګنـد دی ،شـرح ابوداوعبدالمحسـن العباد)کې دیوې پوښتنې پـه ځـواب کې داسې لیکي: چې درمضان دمیاشتې پـه حلـول مبـارکي روا ده اوحکم یې لکه داختر غوندې دی ،ځکه درمضان میاشت دلوی عظمت لرونکې ده او ددې پـه بـا ب تبریکـي کـوم دول بـاک نلـري ،ددې مسـئلې دوضـاحت لپـاره همدالانـدې عبارت ښه وضاحت دی لکه چې وایې ؟

السـؤال: مـا حکـم التهنئـة بحلـول شـهر رمضـان؟ الجواب: لا أعلم بها بأساً، وهي مثل التهنئة بالعید، والصحابة رضي الله عنهم کانوا إذا لقي بعضهم بعضاً فـي العیـد قـالوا: **تقبـل الله منـا ومـنکم**، ولا شـک أن شـهر رمضان مناسبة عظیمة یفرح بها، ویسر بها، ویحرص علی اغتنامها؛ لأنها موسم من مواسم الآخرة، والناس یفرحون بهذا الموسم، ویدعو بعضهم لبعض، فینبغي أن تکـون التهنئـة بالـدعاء، والکـل یـدعو بـأن یوفـق للصیام والقیام، وأن یأتي بما هو مشروع، سواء کان فرضاً کالصیام أو مستحباً کالقیام، فیدعو الکل بأن یوفق الله عز وجل الجمیع لصیامه وقیامه علی الوجه الذي یرضي الله سبحانه وتعالی.

شرح ابوداود عبدالمحسن العباد

دپورتنـۍ څېړنې نه دې پـایلې تـه رسـیدای شـوچې داخترپه ورځوکې یوبل ته د(تقبل الله منا ومنکم)(عید مبـارک)یـا (اختـر دې مبـارک شـه)اوداسـې نورومصطلاحاتوسره مبارکي ورکول مشروعیت لري اومسـتحب عمـل بلـل شـوی ،داچـې دصـحابوورض اوسلفو صالحینونه ثابت دي او دوئ زمونږ مقتدایان دي ،نوددې په هکله به کوم دول دعدم مشروعیت کوم شک او شبه نوي پاتې ،زمونږدحنفي مذهب علماءهم لکه دنوروپداسې متبرکه ورځوکې یوبل ته دمبارکۍ ورکولوپـه هکلـه دجـواز حکـم کـوي ،همـدا راز دځینوعلماووپه آند خومبارکي ورکول یوبل ته واجب ده اوکوم دول حرج پکې نه لیدل کیږي

دامريكا اوږد مهاله ستراتيژي

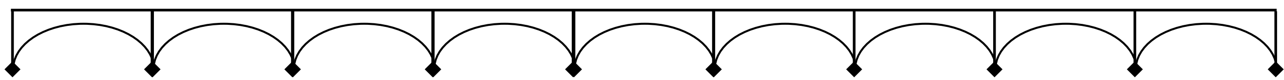
خــــــپلواک :..

په نړۍ کې دامريکا اوبرتانيې سياست له اوږدې مودې راهيسې پر دوو متفاوتو وسيلو ولاړدی، چې يوه يې استخباراتي تګلاره ده اوبله يې ديپلوماتيکه!

په ځانګړي ډول په کمزورو،منزوي اوجنجالي هېوادونو کې هغوي دخپلې خوښې دواکمني او واکمنانو درامينځ ته کولو لپاره لومړی داشخاصو اوډلـو پـه تشـخيص اودهغـوی داغيـز اوځـواک پـه پيژندلوڅيړنه کوي،چې څوک ددوې لپاره کار کولی شي اوڅومره زورپکې دی!

پدې کې دوسلوال فوځ له جنرالانو نيولې ترسيميزومخوروپوري هرڅـوک ترڅيړنـې اومراقبـت لانـدي نيسـي، بيـا دهمـدې ډلـو اواشخاصـو دمشـاورت، ترييـت اوتقويـت لپـاره خفيـه ميکـانيزم جوړوي، لـدې ورسـته چې دغـه ډلې اواشـخاص پـه پټـو ودريـږي اوخوځښت پيل کړي،پـه پراخـه کچـه ديپلوماتيـک فعاليت ورتـه کـوي؛ پرناخوښــه واکمنــانو دنړيــوال فشــارهڅې پيــل کـړي؛ د ديموکراسـي ترشـعار لانـدي دخپلـو کسـانو دمطـرح کولـو لپـاره دهمدغو هيوادونو پر حکومتونو زور راوړي، که خبره ونه منل شوه، بيـا وربانـدي مختلـف تورونـه پـوري کـړي اوداقتصـادې بنـديزونو ګوابنونه ورته وکړي؛ پرضديې نړيوال له ځانه سره ملګري کړي، اواخير هغـه هيـواد لـه فقـر او انـزوا سـره مـخ شـي، ولـس هـم دبـې وسي،لوږې او کمزوري اقتصاد له امله دخپل حکومت نه کرکه پيل کړې، که څه هم ځينې همداسي حکومتونه پوره مخلص اوخوځنـده هـم وي،خـودا وخـت چـې لـه ګڼـو ټـولنيزو ستونځوسـره مـخ شـي، نوخپلوخلګوته هم بې ځوابه وي.

داسـتعمار ګرودوهمه اوترټولو اسانه لاره داوي، چـې فوځـي جنرالان ولري اوبياهغه دوخت پـه تيريـدو دفوځ عمومي مشرتوب تـه ورسـيږي،ددې لپـاره دهغـوی معمـول داده چـې هغـه جنـرالان واخلي چې دوی فکر کوي چې دابه په راتلونکې کې دفوځ قايـدين جوړيږي، کلـه چـې فـوځ تـر اغيـز لانـدي راولي،بيـاور سـره پراخـې فوځي اومالی مرستي کوي اوپه مقابل کې فوځ ددوي شرايط مني، ددوی اکثره شرايط داوي،چې دفوځ عامـه روزنـه بايـد داسي وشي چې لـه لويـديځ سـره دمينـې اودوسـتي روحيـه ولـري اوپـدې کـې بايدهغه فوځيان اوټيټ رتبه ماموران لوړو فوځي مراتبو تـه ترفيـع ونکړي، چـې پـه فکـري لحـاظ لـه لويـديځ او پـه ځـانګړي توګـه لـه امريکاسره جوړنه وي،له بده مرغه ديوشمېراسلامي هيوادونو فوځ همداسـي روحيــه لــري، چــې مســلمانان تــرې دخير تمــه نشــي کولی،ديوه نړدې اسلامي هيواد دفوځ په قانون کې يوه داسي مـاده

هم شته: چې " که کوم فوځي له لويديځي نړۍ کرکه ولري، هغه دکرنلی اوجنرالي رتبې ته ترفيع نشي کولی"

ځوکاله وړاندي مې دپاکستان په يوه ورځپاڼه کې دپاکستان ديوه پخواني جنرال(چې داوخت مړ و)خاطري لوستلې.هغه ليکلي و:... "زه چې کله ديوه وړوکي فوځي افسرپه توګه دټريننګ(فوځي روزنې) لپاره امريکاته وليږل شوم، نوهلته به په فارغ وخت کې يوه سړي راسره ډيره مينه کوله اوزماسره به يې د"وليبال" لوبه هم کوله، ډيرې ورځې ورسته چې ښه راسره بلد شو اوکلک دوست مې شو،نو راته وي ويل: يوه خبره در ته کوم خو داوعده به کوې، چې ټول عمربه داخبره زما اوستاپه مينځ کې وي، ماورسره هو وکړه،ده راته ويل زه خبريم چې ته ديوې غريبې کورنۍ سره اړه لرې او کورنۍ دې نه کوم تجارت لري اونه هم جايداد، زه به تاته دمياشتې دومره ډالردر کوم چې ستا دکور، تعمير موټر اونوروټولو خواهشاتونه ځوچنده زيات وي اوهر کال به يې ځوچنده درزياتوم، ماورغبر ګه کړه چې ته څه خبريې چې زه په کورکې بې وسه اوغريب يم؟

سمدستي يې زمادکلي،زما دپلار ،نيکه،خپلوانو اودکورنۍ دټولونارينه اوښځينه غړو نومونه راته واخيستل چې پدې سره زه سخت حيران شوم،ځکه ما دامريکا په سفردخپل کورغړي هم نه وخبر کړي...

له لږفکره ورسته مې ورنه وپوښتل ته زماسره دا خواخوږي دڅه هدف لپاره کوي اودڅه په بدل کې دومره ستر لګښت راباندي کوې،هغه وويل موږتا ته شل کاله ورسته ضرورت لرو، دغه جنرال ليکي چې له ځوورځو فکر کولو ورسته په دې پوی شوم، چې دمراتبو پربنسټ شل کاله وروسته زه دفوځ عمومي مشر جوړيدي شم... "

داخو ديوه جنرال دخولې خبره ده چې خپل رازيې افشاکړی، خوپه داډول هېوادونو کې به داډول جنرالان اوفوځي مشران کم نه وي چې په دغه دام کې له اوله نښتي وي !

اوس که په هيوادونو کې فوځ تراغيزلاندي وي،خو ولس امريکا ضد روحيه ولري، نوبيا امريکا دفوځ له لارې دخپلو مخالفينو دکمزوره کولو اوټکولوخفيه پلانونه جوړوي، خوپه ظاهره دېپلوماسي نورماله ساتي اودفوځ دزور زياتي ښکاره ملاتړ نه کوي!

په دغه ډول هيوادونو کې امريکا دفوځي واکمني اوديکتاتوري پلوي کوي اويادداسي جمهوريت ملاتړ کوي چې دفوځ په لاس وهنه جوړ اودفوځ په واک کې وي.

او که برعکس په کوم هيواد کې فوځ خپلواک وي اودامريکا دګټو ملاتړ نه کوي،نودوی په لومړۍ حربه کار کوي،په خفيه توګه خلګ پيداکوي،منظموي يې ،ميکانزم ورته جوړوي،مصارف ورباندي کوي اوبياهمدغه ډله دديپلوماسي په ډګر کې مظلومه معرفي کوي اودنړيوالوخواخوږي ورته جلبوي.

په دغه ډول هيوادونو کې امريکا دجمهوريت اوديموکراسي لپاره تبليغات کوي او په ټاکنيز بهير کې دخپلو پلويانو لپاره پراخ پروپاګند اومالي مصارف کوي؛ دهغوی دانتخابي بري لپاره ټولې پټې اوښکاره حربې کاروي.

امريکا اوبرتانيه په ځانګړي ډول دجمهوريت له لارې داسلام پاله ګوندونو بری نشي زغملی اودوي ته يې مخنيوی هغه وخت ګران وي چې دهيواد فوځ خپلواک وي، او که دهيواد فوځ ددوی تراغيز لاندي وي،بيا فوځ دې ته هڅوي چې دهغوی مخه ونيسي اوهغوی دومره منزوي کړي چې نور دټاکنيز بهير جوګه هم پاتې نشي، دغه تجربې،په الجزاير ،فلسطين او همدا اوس په مصر کې زموږ په وړاندي پرتې دي،په الجزاير کې تراوسه ديتکتاتوري اوبيړنی قانون واکمن دی،په فلسطين کې چې کوم وسلوال فوځ نشته بلکې يوازي دحماس اونوروجهادي ډلوجلا جلا جنګيالي مسلح دي، نوامريکا ددوی دمنتخب حکومت مخه په بل ډول ونيوله،لومړی خو امريکا فکرنه کاوه چې دحماس غورځنګ به رايې يوسي، دوي فکر کاوه چې دانتخاباتو له لارې به دخپلې خوښې نامنتخب اولاس پوځي مشر "محمودعباس" ته قانوني حثيت ورکړي اولدې لارې به

حماس له صحنې وباسي، خوچې کله پایله سرچپه وختنه، نود لږ وخت په تیریدوېې دحماس دمنتخب حکومت په وړاندې ټولې حربې وکارولې او مخه یې ونیوله،چې اوس یې هم خپل لاس پوځي نامنتخب مشر محمودعباس ته مخه ور کړې اوخلیجې هیوادونه یې هم دې ته اړ کړي،چې حماس ته شا وګرځوي اومحمودعباس ته دفلسطیني مشر حثیت ور کړي.

په مصر کې دتونس نه دالهام اخیستونکي ولسي پاڅون په تودولو کې اخوان المسلمین کلیدی رول اداکړ ،امریکا د"حسن مبار ک" د دیتکتاتوري لدې امله ملاتړ کاوه، چې مبار ک او فوځ دواړه دامریکا ملاتړی وو،حسن مبار ک هم دفوځ په مټ واکمن و،بل لور ته داسلام پالو اغیز لرونکي مشران اوقیادت په زندانو کې وو اوځینې یې پخوالا اعدام شوي وو، چې دا دلویدیځو کړیو او اسرایلو دخوښې عمل و.

اخوان المسلمین د۲۰۱۱عربي پاڅون دیوغنیمت په توګه دخپلې ځواکمنتیا اونوي سیاسي بروز وسیله وګرځوله، ددغه پاڅون لپاره یې منظم تبلیغات وکړل،دمظاهرو په ټینګښت، ډیرښت اواستقامت کې یې ځانګړی رول اداکړ ،ځنګه چې دمبار ک په رژیم کې تر ټولو زیات اسلام پال ځپل شوي وو،نوځکه دمبار ک پرضد مظاهرو ته نږدې هر اسلام پاله راوتلی و،چې پدې سره سړی ویلی شي چې ددغو مظاهرو اکثره برخه اسلام پالو جوړوله، دپاڅون له بري وروسته اخوان المسلمین خپل ټول مشران له زندانونو رابهر کړل اومنظم سیاسی فعالیت یې پیل کړ .

دمصري پاڅون پرمهال اخوان المسلمین په تاکتیکي ډول په ظاهره دنړیوالوپه وړاندې ځان دپاڅون یوه وړه وکې برخه معرفي کړه ، ځکه خولویدیځ هم داسي فکرنه کاوه چې په ټاکنو کې به دهغوي بری حتمي وي.

دانتخاباتولپاره امریکاد"البرادعي" او "عمرموسی" په شمول په ټولو لیبرالانو پوره مصارف وکړل اودهغوي دپرپاګند لپاره یې میډیاهم وقف کړه،خوددوې دتوقع خلاف اخوان المسلمین دخپلو اتحادي ډلوپه ملتیا ټاکنې وګټلې، چې دادامریکالپاره یوتریخ پیغام و،ځکه خو تیره ورځ دمصري فوځ مشر "عبدالفتاح السیسي" په ښکاره دمیډیا په وړاندې وویل چې مالومړی هم اسلام پالو ته ویلي و،چې دوی دې ولسمشري ته خپل کاندید نه دروي،چې داډیره معنا داره جمله ده!

په ټولټاکنو کې له بري وروسته امریکاسمدستي د دوی مخنیوي شرماوره وګڼل اوبل خوادمصري ولس احساسات هم لاتازه وو.نوځکه یې فوځ ته مشوره ور کړه چې دڅه وخت لپاره صبر وکړي او په یومتبادل پلان تیز کار پیل کړي.

امریکا دخلیجي هیوادونو او اسرایلو په ملګر تیا په تېریوه کال کې دمنتخب مصري حکومت پر مخالفینو پراخ مصارف وکړل، تر څو دیوې داسي فضا په جوړولو برلاسي شي، چې دیوه ولسي فشار په نوم داخوان المسلمین حکومت را ونړوي، ددې لپاره پوره یو کال فعالیت وشو، بار بارلاریونونه وشول ،چې بالاخره دفوځ اواستخباراتوپه خفیه پروګرام خلګ وهڅول شول چې کوڅو ته راووزي، خلګ راووتل پراخ تبلیغات ور ته وشول،اوددې کار دوام ته تشویق شول، دادمنتخب ولسمشر دپرځولو لپاره یوه حربه شوه ،چې بالاخره دروان کال دجولای دمیاشتې په ۳مه ،نه یوازې داچې داخوان المسلمین پر حکومت فوځ اواستخباراتو کودتا وکړه، بلکې دولسمشر په ګډون یې ګڼ شمېر داخوان المسلمین مشران په زندانونو دننه کړل،له حکومت پلوه میډیانه پر ته نور خبري چاینلونه او تلویزوني شبکې یې ټولې ونړلې،حتی چې دمخالفینو خبرونه خپرول هم یوجنایت وګڼل شو.

امریکا هیڅ عکس العمل ښکاره نکړ ،بلکې اعلان یې وکړ چې له مصري فوځ سره به مرستو ته دوام ور کړي،له بلې خوا اسرایلو په زغرده ددغه کودتا هرکلی وکړ ،سعودي، کویټ اوعرب امارا تو ورسره په ملیاردونه ډالره مرستې اعلان کړې.

دحماس دانزوا اوځپکولو مخفي طرحه

داوخت چې له یوې خوادسوریې په څیر داسرایلو ستر رقیب په جګړه کې ښکیل اومنزوی دی،اودلبنان حزب الله هم دسوریې له

حالاتو سره پوله توجه اسرائیلو ته نشي اړولی، دمصر اسلام پاله دولت هم ونړید اوخلیجي هیوادونه هم له محمود عباس سره دوستانه پالي، نودحماس اسلامي غورځنګ له درنې انزوا اوتنهايي سره مخ دی، بل خوادسوریې په سر دحماس دګوند دریځ لـه ایران اوحزب الله دواړوسره دحماس فاصـله زیاتـه کړې، نواسرائیلو اوامریکاتـه دا ډیرښه فرصت ښکاري چې حماس له درنو ستونزو سره مخ کړي.

دامریکا خطرناکه طرحه داده چې غواړي دمحمود عباس اواسرائیلو ترمینځ دخبرو دپیل په نـارو دنړیوالو اواسلامي هیوادونو توجه بل خوا واړوي اودحماس غورځنګ چې دفلسطیني مقاومت دملا تیر دی، یوې نوې کندې تـه ورټیل وهي، اوپـدې کار کې ښايي دمحمود عباس لـه اداري اودمصر لـه فوځ نـه کار واخلي، همدا اوس چې مصري فوځ پر اخواني ولسمشر له حماس سره دار تباط تور پورې کړي دا ډیره معنا داره معماده، یوخولدې نه ښکاري چې مصري فوځ حماس تـه نور دیوې دښمنې ډلې په ستر ګه کتل غواړي، بل خوا ځو ورځې وړاندې پرحماس داتور هم ولګول شو، چې غواړي په مصر کې داخوان المسلمین په ملاتړ ترهګربریدونه ترسره کړي، ددا ډول تورونو ترشا ځانګړي اهداف شتون لري، چې یو هدف یې داهم کیدای شي، ترڅو دحماس ډلـه دسیمې په کچه په فوځي فعالیتونو تورنه کړي اوپرضدیې نړیوال عکس العمل ته لاره هواره شي.

امریکا داخوب هم ویني چې ښايي پـه مصر کې داخوان المسلمین پرضد دفوځ بې رحمه اقدامات ځینې اخوانیان وسله والې مبارزې تـه مجبوره کړي، چې داوخت بـه وسلوال اخوانان اودحماس ډلـه پـه اسانۍ پـه یوه ګراف کې راشي اوحماس بـه دمصر دملي امنیت دخطر پـه توګـه دمصري فوځ هـدف هـم وګرځي، چې پـدې سره بـه دحماس منزوی شوی حرکت دمصر اواسرایلو په ګډه جبهه کې دمرګ ترکندې وځپل شي!!!

همـدا اوس هـم پـدې اړه ځینـې اسـناد افشـا شـوي، چې دمحمودعبـاس اداره اواسـرایل غـواړي چـې حمـاس دسـینا پـه پیښو کې ککړ ثابت کړي.

بـل پلو تـه دالجزیـره تلویزون پـر پـرده پـرون هغـه لیـک خپـور کړای شـو، چې دمحمودعبـاس دادارې لخـوا دمصـر دفـوځ مشـر تـه اسـتول شـوي اوپـکې داخبـر ورکـول شـوی چـې دحمـاس غورځنـګ لـه پرځـول شـوی ولسمشـر "محمدمرسـي" سـره استخبارا تي اړیکي لرلې اودواړو ګډپلانونه لرل، ددغه لیک اصلي کاپي په لاندې ډول ده:

پدې لیک کې چې په عربي ژبه لیکل شوی، په لوی لاس هڅه

دولـــة فلســـطين
جهاز الأمن الوقائي
مكتب رئيس الجهاز

الرقـم : 175/25
التاريخ : 2013 / 07 / 14

فخامة السيد الرئيس القائد العام حفظه الله ،
تحية الوطن وبعد ...

الموضوع : لقاء مدير مكتب الممثلية المصرية في رام الله

بالإشارة للموضوع أعلاه فقد قمنا وحسب تعليماتكم بزيارة مكتب الممثلية المصرية في رام الله والجلوس مع مدير المكتب هناك لتوضيح عدة أمور حول المعلومات التي تم إعدادها بخصوص تدخل حركة حماس في الشأن المصري، حيث نقلنا صورة الوضع الداخلي لحركة حماس وحالة الارتباك الشديد التي تعاني منها نظراً لعزل الرئيس الإخواني محمد مرسي بهذه السرعة مما اضطر الحركة إلى اتخاذ قرار بتقديم الدعم الكامل على الأرض لجماعة الإخوان المسلمين بالتنسيق مع الجماعات الجهادية والسلفية بسيناء والبدء بتنفيذ السيناريوهات التي تم اعدادها مسبقاً للسيطرة على بعض المناطق الحدودية مع قطاع غزة خاصة رفح والعريش والتي كان من المفترض أن تتم في حالة عدم استقرار الاوضاع في مصر ولكن في ظل وجود الرئيس المعزول لتوفير الغطاء السياسي لذلك وهذا القرار أجمع عليه المكتب السياسي وقيادة كتائب القسام بالأغلبية، كما ويسعى المكتب السياسي لحماس للتغطية على المشاركة العملياتية للحركة فيما يحدث في مصر تحسباً لاستقرار الأوضاع وغياب الإخوان عن المشهد، والقلق الشديد الذي انتاب حماس خلال الأسبوع الماضي إزاء تحركات الجيش المصري على حدود غزة وهدم أنفاق التهريب، ودخول مروحيات مصرية لقطاع غزة لمراقبة قوات القسام المنتشرة على الحدود، مما جعل قيادة حماس تمتنع عن الإدلاء بتصريحات واضحة حول موقف الحركة، وستواصل قيادة حماس الاتصال بالمسئولين المصريين والإصرار على نفي تورطهم في أية أحداث والتأكيد على عدم تدخلهم في الشئون الداخلية المصرية، وأن حماس لا زالت مستمرة حتى الآن في تكثيف نشاطها العملياتي داخل سيناء بالتعاون مع جماعات السلفية الجهادية لاستنزاف القوات المسلحة المصرية بالهجوم على نقاط الجيش ونصب الكمائن تحت اشراف القيادي بالقسام المدعو رائد العطار المسئول الرئيس عن التنسيق مع الجماعات الجهادية وتهريب السلاح من شبه جزيرة سيناء، حيث لا زالت أنفاق تهريب السلاح والأفراد تعمل حتى اللحظة وبكثافة لاستباق الأحداث في حال تم اكتشاف هذه الأنفاق من قبل الجيش

شوې چې دحماس غورزنګ اواخوانیانو دمصري فوځ پـه خلاف پـه وسلواله مبارزه تورن کړي.

داډول هڅـې دمنځنـي ختیځ لپـاره دامریکـا اومتحـدینو داوږدمهاله ستراتیجي یوه برخه ده، داوخت چې عراق اوسوریه لـه پښو لویدلې اوپه افریقاکې هم دقذافی رژیم نشته، ایران هم دخپل حیاتي دوست بشارالاسدپه مرسته بوخت دی اومصرهم داسرایلو دمخالفانو په واک کې ندی، نودا داسرایلو لپاره ښه فرصت دی، چې خپـل اصـلي مخـالفین پـه اسـاني سـره ترفشـار اوګـذار لانـدې راولي...اِلّٰلهمّن رَحِمَ رَبِّيَ

بخاطر پایان دادن به جنگ در افغانستان امریکا فقط

یک گزینه در اختیار دارد

محمد الیاس عاصم

مسئله حل بحران افغانستان نسبت به افغانها برای امریکایها بسیار قابل برسيي ونگرانی است ، آمریکا که در تاریخ دوصد ساله خود چنین جنگ طولانی را نه دیده بود بلکی اصلا در این عصر تکنولوژي جدید و مدرن فکر نه میکرد که با این قسم جنگ مواجه خواهد شد که پهنا ودرازی بسیار آز آن دارد که قبلا پیش بینی شده بود ، اکنون ممکن درک کرده باشد که واقعیت ها هرگز طوری نه بوده که آمریکا ازآن مطالعه داشت ، در تاریخ بشریت امپراطورها و کشور های زور گو همیشه از رویش همچو امریکا استفاده نموده اند ، مسائل را بسیار اندک نگرسته و خود را توانمند کنترول وضعیت پنداشته اند ، از فرعون گرفته تا ابو جهل ، از چنگیز تا انگلیس و اینکه از اتحاد جماهر شوروی تا آمریکا همه در آغاز نبرد با گروه کوچک ولی دارای ادیال بلند ، ناتوان ولی با اراده ، مستضعف ولی هوشیار ، کم بضاعت ولی با ایمان و دلیر مسائل را از حجم اصلی آن به مراتب کمتر زیر برسي وتحقیق قرار داده اند و حالت را نه آنچنان که واقعا بود تصور کرده اند ، اگرفرعون در روز اول آغاز مناقشه با حضرت موسی علیه السلام این را نیز تصور میگرد که روزی در قعر دریایی مصر ناله ء (آمَنتُ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ) را سر خواهد داد هرگز قدرت و امپراطوری خود را از دست نه میداد بلکی حاکمیت خود را میتوانست از

انتخاب منفی به گزینش مثبت تغیر دهد و از صدای (أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ) به انا عبدالله تغیر جهت میکرد و دیگر هم به حاکمیت خود بالای ملت مصر ادامه میداد .

همچنان اگر ابوجهل در برابر حق از پست فطرتی و تکبر استفاده نه میکرد بلکی به داعیه حق حضرت پیامبر اسلام صلی الله علیه وسلم می پیوست حاکمیت قریش را از دست نه میداد بلکی خود یکی از با قدرت ترین و با وجاهت ترین اشخاص همچو حضرت عمر رضی الله تعالی عنه باقی می ماند و در آن صورت صفحه درخشان در تاریخ بشریت میداشت

فرعون گرفته تا ابوجهل ، از چنگیز تا انگلیس و اینکه از اتحادجماهر شوروی تا آمریکا همه در آغاز نبرد با گروه کوچک ولی دارای ادیال بلند ، ناتوان ولی با اراده ، مستضعف ولی هوشیار ، کم بضاعت ولی با ایمان و دلیر مسائل را از حجم اصلی آن به مراتب کمتر زیر برسي وتحقیق قرار داده اند و حالت را نه آنچنان که واقعا بود تصور کرده اند ، اگرفرعون در روز اول آغاز مناقشه با حضرت موسی علیه السلام این را نیز تصور میگرد که روزی در قعر دریایی مصر ناله ء (آمَنتُ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ) را سر خواهد داد هرگز قدرت و امپراطوری خود را از دست نه میداد

همین گونه ، چنگیز ، انگلیس ، اتحاد شوروی و اینک آمریکا اگر در آغاز نبرد با افغانهای مسلمان و راد مرد تصور انجام حتمی و راستین قضیه را میتوانستند به حالتی که دوچار هستند هرگزمبتلا نه میشدند ، ولی این ابله های تاریخ نه میدانستند که دربرابر کدام ملت ، کدام اراده ، کدام تیوری ونهایتاکدام ادیولوژی قرار میگیرند ؟

اینها فکر میکردند که میتوانند توسط قدرت مادی خود بنیاد عقیدوی ملت افغان را متزلزل سازند و جنگ با افغانها هم مثل سائر جنگ های بشری خواهد بود که طرفین قضیه اتکاء کامل به توانایی مادی دارند و انگیزه هردو جانب استوار بر منافع شخصی میباشد .

ولی اکنون لازم است که آمریکا همه حقائق را درک کرده باشد ، جنرالهای آمریکایی باید بخاطر آینده بشریت از قصهء های جنگ در افغانستان ، همچنان از مردانگی افغانها سخن گویند ودیگر سبب نجات زور گوهای آینده شوند .

به تصورما امریکا اکنون فقط یک گزینه در اختیار دارد آن هم خروج بلاقید وشرط از کشور ما افغانستان است ، ونیز پپشیمانی از خطاء که دوازده سال قبل آن را مرتکب شده بود.

امریکا هرگز توان آن را نه دارد که جنگ افغانستان را به نفس آرام ادامه دهد ویاافغانها را متقاعد به قبولاندن غلامی نماید ، اگر امریکا تصور داشتند پایگاه های دائمی در افغانستان را مثل که ادعا دارد داشته باشد پس باید متیقن شد که ملت ما هرگز ملت غلام فطرت نیست ونه هم در برابر تجاوز و تسخیر آرام خواهد نشست ، ما به نیرو جوان خود باور داریم که تا آن زمان جهاد را ادامه خواهد داد تاکه آخرین عسکر اشغالگر را نیز از تمام حدود کشورخود برانده و صاحب اختیار کلی در مملکت شود .

اگر امریکا هنوز هم ملت غیور ، مسلمان و راد مرد افغان را نه شناخته باشد ودر برابر آنها از ادامه جنگ سخن گوید پس منتظر افتضاح بیشتر باشد و روز فرا خواهد رسید که حیثیت باقی مانده خود را نیز به باد خواهد داد و درنهایت راه شرم آور گریز را توأم به تلفات سنگین خواهد پیمود . ان شاءالله وما ذالک علی الله بعزیز

د پکتیا ولایت جهادي مسؤل مولوي عبدالکریم :

په پکتیاکې دامریکایانو له تیښتې وروسته په ګڼو سیمو داسلامي امارت سلطه ټینګه شوې ده

پکتیا ولایت دافغانستان په جنوب ختیځ کې پروت دی ، چې لویدیځ ته یې غزني ولایت ، جنوب ته یې پکتیکا او خوست ولایتونه ، ختیځ ته یې دپاکستان قبایلي سیمه کورمه ایجنسۍ او شمال ته یې لوګر ولایت موقعیت لري ، دپکتیا ولایت مساحت ۲۴۳۲ مربع کیلومتره او نفوس یې نږدې پنځه لکه تنه ښودل شوی دی.

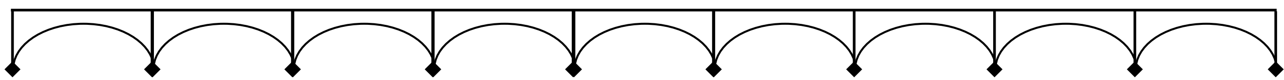
دپکتیا ولایت مرکز دګردیز ښار دی او ولسوالۍ یې سیدکرم ، احمداباد ، جاني خېل ، زرمت ، ارمه ، احمدخېل ، لجه منګل ، شواک ، ګرده څېرۍ ، ځاځي اریوب ، ځمکني او ډنډوپټان دي.

پکتیا ولایت چې پخوانی نوم یې لویه پکتیا دی خو وروسته ترې دپکتیکا او خوست په نوم ولایات جلا شوي دي ، یوه غرنۍ سیمه ده ، ددې ولایت یوازې دسیدکرم او زرمت سیمې اوارې دي نورې سیمې یې ټولې غرییزې دي ، ددې ولایت زیاتره غرونه په ځنګلونو پوښلي دي ، پکتیا ولایت دشوروي ضد جهاد په مهال دمجاهدینو یو قوي سنګر وو ، او ددې ولایت په غرنیو سیمو کې مجاهدینو ستر جبهات درلودل ، دامریکا په خلاف جهاد کې هم ددې ولایت دمجاهدینو ونډه بارزه او دپام وړ ده ، په دې ولایت کې چې د یرغل له پیل راهیسې وسلوال جهاد پیل شوی لا هم په پوره شدت دوام لري.

دمیدان وردګو ولایت دسیداباد ولسوالۍ اوسیدونکی تکړه مجاهد مولوي عبدالکریم له تیرو دوو کلونو راهیسې دپکتیا ولایت دجهادي مسؤل په حیث دنده اجراء کوي ، نوموړی تازه دپکتیا له سنګرونو راستون شوی دی ، په پکتیا کې دجهادي حالت په اړه مو ورسره مرکه کړې چې ستاسو توجه ورته غواړو !

پوښتنه :

محترم مولوي صاحب له هرڅه وړاندې درته هرکلی وایو ، تاسو تازه دجهاد له سنګرونو راستانه

شوي یاست ، او هلته مو په جهادي جبهاتو کې له نږدې خدمت ترسره کړی ، که تر هرڅه وړاندې دپکتیا دجهادي جبهاتو په اړه دسترګو لیدلی حال راسره شریک کړئ ؟

ځــــــواب :

الحمد لله رب العلمین والصلوة والسلام علی سید المرسلین وعلی آله واصحابه اجمعین.

تر هرڅه وړاندې له تاسو هم مننه کوم ، د پکتیا ولایت دجهادي حالاتو په اړه باید ووایم چې څومره چې زه دپکتیا په مختلفو ولسوالیو او جهادي ساحاتو باندې وګرځیدلم ، له مجاهدینو سره به جبهاتو کې پاته شوم ، مجاهدین او اولسي خلک مې ولیدل او ددښمن وضعیت مې په مخامخ ډول مطالعه کړ ، ماته معلومه شوه چې الحمد لله جهادي وضعیت دهرکله په پرتله سږکال مثبت او دمجاهدینو په ګټه وو.

دنظامي چارو غوندې دمجاهدینو ملکي کارونه هم پوره منظم وو ، دمجاهدینو شمیر خورا زیات وو ،له حکومتي مراکزو پرته دپکتیا تقریبا ټولې اطرافي سیمې فتحه شوي دي او دمجاهدینو تر ولکه لاندې دي ، ددې ولایت یوه ولسوالۍ (ارمه) خو بشپړه فتحه ده ، چې هیڅ یو عسکر هم په کې شتون نلري ، دنورو ټولو ولسوالیو دمرکز ګردیز په شمول اکثر ساحات دمجاهدینو تر ولکه لاندې دي ، دبیلګې په توګه که دپکتیا لویدیځ ساحات وښییو له مرکز ګردیز نه نیولې و بیا تر پکتیکا او دغزني ترحدودو پورې دښمن یوازې له ګردیز څخه ښرني ته په تللي سرک باندې پوستې لري او همدا سرک یې دخپلو اکمالاتو لپاره ټینګ کړی دی ، نور دغه ساحه ټوله دمجاهدینو ترولکه لاندې ده.

بله مهمه خبره داده چې ددښمن جنګي مورال یو مخ له منځه تللی ، پخوا به مونږ لیدل چې دښمن به دمجاهدینو دله منځه وړلو لپاره ډیر تلاشونه کول ، مګر اوس مونږ ولیدل چې دوی یوازې دې ته متوجه وو چې څرنګه خپل ځان وساتي ، نور یې هیڅ تعرضي برنامه نه درلوده.

نو الحمد لله عمومي وضعیت ډیر دخوشالۍ وړ وو ، دمجاهدینو په وړاندې کوم مشکلات نه وو ، او د اولسي خلکو همکاري هم له مجاهدینو سره زیات وه.

پــــــوښتـــنه :

پـه دې وروستیو کې دافغانستان له مختلفو سیمو څخه خارجي یرغلګر تښتي که دا راته وویاست چې دپکتیا له څومره سیمو خارجیان تښتیدلي دي ؟

ځــــــواب :

په پکتیا کې هم له ډیرو سیمو څخه امریکایي یرغلګر تښتیدلي دي ، له دې جملې په زرمت کې چې پخوا دوی ډیرې قرارګاوې درلودې اوس یوازې په یوه قرارګاه کې پاته دي له نورو وتلي دي ، دپکتیا په ختیځو ولسوالیو څمکني ، ډنډو پټان ،او ځاځیو په سیمه کې دوی یوازې د شهرنو په یوه قرارګاه کې پاته دي ، د ګردیز او خوست ترمنځ د ځدرانو په غرنیو سیمو کې چې دوی ډیرې قرارګاوې درلودې له هغو ټولو هم تښتیدلي دي.

دامریکایانو له تیښتې وروسته په سیمو باندې دمجاهدینو سلطه ټینګه شوې ده ، د پکتیا دوه مهمې لارې دګردیز ــ غزني او ګردیز ــ څمکنیو لار ددښمن پـه مخ تړل شوي دي ، پـه دې لارو پـه بشپړ ډول دمجاهدینو واک دی ، دغه راز په نورو لارو باندې هم

مجاهدینو کولای شي ، همیشه تلاشي وکړي ، ددښمن افراد تعقیب کړي او دانتقالاتو مخه یې ونیسي.

پـــــــوښتـــنه :

هر پسرلی دښمن دخپل پوځي زور ښودلو لپاره هڅه کوي یو لړ عملیات ترسره کړي ، په پکتیا کې ددښمن دعملیاتو ، چاپو او پوځي بریدونه سږنۍ وضعه څرنګه ده ؟

ځـــــــواب :

وړاندې مې وویل چې دښمن دعملیاتو وس او مورال بایللی دی ، ددښمن هوایي چاپې او شپني عملیات چې پخوا دمجاهدینو دشهادت لوی سبب وو ، اوس قطعا نشته ، دښمن یوازې د بې پیلوټه طیارو له لارې کوښښ کوي مجاهدین په نښه کړي ، مګر څرنګه چې مجاهدین احتیاط کوي نو ددښمن دغه عملیات دومره مؤثر نه دي.

د پوځي عملیاتو په اړه باید ووایم چې سږکال دښمن تراوسه کوم دپام وړ پوځي عملیات نه دي کړي ، یوازې نږدې یوه نیمه میاشت وړاندې دوی دپکتیا په زرمت کې دری ورځني پوځي عملیات اعلان کړل ، خو ددې عملیاتو په مهال چې زه هلته په سیمه کې وم ، کله چې د سهاکو په ساحه کې ددښمن ټانګونه دمجاهدینو سیمې ته داخل شول ، نو پرته له دې چې څه پرمختګ وکړي ، له غرمې تر ماښامه وربانده ۷ درنې چاودنې وشوې ، ټانګونه او پوځیان یې له منځه لاړل او سخت درانه تلفات ورته ورسیدل ، له همدې چاودنو سره ددښمن عملیات په ټپه ودریدل ، او کوم پرمختګ یې ونه کړای شو ، دښمن په راتلونکو ورځو کې یوازې دومره وکړل چې له سیمې بیرته ځان وباسي او خپل تلفات انتقال کړي.

دغه راز د وزي ځدراڼ ولسوالۍ په سروخیلو سیمه کې داخلي عسکرو نیت درلود ، چې دلته عملیات وکړي او یوه قرارګاه جوړه کړي ، دوی دې سیمې ته په ډیر قوت راغلل ، مګر په کوم ځای چې میشت شوي تراوسه همالته محصور پراته دي ، چې هیڅ لاسته راوړنه هم نلري.

پـــــــوښتـــنه :

د ورځینو عملیاتو او ددښمن د تلفاتو په اړه ستاسو نظر څه دی ، چې دپخوا په نسبت دغه کچه زیاته شوي که کمه شوي ده ؟ دغه راز که دمجاهدینو دتلفاتو په اړه هم معلومات راکړئ ؟

ځـــــــواب :

د ورځنیو عملیاتو کچه خو دهرکله په نسبت زیاته شوې ده ، او ددښمن وضعیت هم ډیر کمزوری شوی دی تردې چې دښمن اوس دځمکې له لارې هیڅ عملیات نه شي کولای ، د ورځنیو عملیاتو کچه دهرکله په نسبت سږکال زیاته ده ، خو البته د خارجي یرغلګرو دمړګ ژوبلې کچه ښایي کمه شوي وي ، ځکه چې خارجي یرغلګر اکثره وتلي دي او کوم یې چې پاته دي هغه په خپلو قرارګاوو کې پراته دي او کله هم له خپلو اډو بهر نه راوزي.

دمجاهدینو دتلفاتو په اړه باید ووایم چې پخوا ته په پام سره دمجاهدینو تلفات تقریبا په نشت حساب وو ، ځکه پخوا ددښمن لخوا زیاتره مؤثر بریدونه چې مجاهدینو ته یې تلفات اړول دشپې دچاپو په ډول ترسره کیدل مګر دامریکایانو په وتلو سره ددوی چاپې هم ختمې شوي دي.

پـــــــــوښتـــنه :

امریکایي یرغلګر چې کومې سیمې پرېږدي ، نو تر ډېره ددوی اتکاء پـه اربکیـانو یا محلي پولیسو بانـدې وي ، چـې پـه ځینـو سـیمو کـې دوی لـه هغـه وروسته له سیمو وزي چې دغه وسلوال په خپل ځای پرېږدي ، آیا په پکتیا کې هم دوی داسې کوم پروګرام ترسره کړی او اربکیان یې جوړ کړي دي ؟

ځـــــــــواب :

امریکایانو په تیرو څو کلونو کې ډیره هڅه کړې وه چې په پکتیا کې اربکیان جوړ کړي خو دوی نه وو بریالي شوي او دخلکو له خوا څخه د رد جواب ورکړل شوی وو .

مګر په دې وروستیو کې چې امریکایانو یو مخ په تیښته مجبور وو ، په تیر منې او ژمې کې چې په ساحاتو کې مجاهدینو کم وو ، خارجیانو ډیر کوښښ وکړ چې اربکیان جوړ کړي ، له ټولو کوښښونه سره سره دپکتیا پـه اکثره ولسوالیو کې دوی بریالي نه شول چې داربکیانو په نوم څوک استخدام کړي ، خو یوازې په جاني خیلو ، ځاځیو او ځمکنیو ولسوالیو کې دوی په محدود شمیر اربکیان جوړ کړل .

خو ددغو اربکیانو شمیر خورا کم وو پـه جاني خیلو کې دوی یوازې په دریو کلیو کې چې دولسوالۍ دمرکـز دریـو خـواوو تـه پراتـه دي ، دوی اربکیـان جـوړکړل ، خو الحمـد لله دپسـرلي پـه راتـګ سره او داسلامي امـارت د دعـوت او ارشـاد د پروګـرام پـه تعمیل سره اوس له دې جملې په جاني خیلو او ځاځیو کـې هغـه اربکیـان چـې دوی جـوړ کـړي وو بیرتـه پـه تسلیمیدو دي .

پـه جاني خیلـو کـې ددوو کلیـو اربکیـانو خپلـې وسلې مجاهدینو ته وسپارلې ، او پـه تیرو کړنو توبه ګار شول ، دیوه پاته بل کلي اربکیانو هم رابطه کړې ده ان شـاءالله پـه نـږدې راتلـونکې کـې بـه هغـه هـم لـه مخالفتـه لاس واخلـي پـه ځـاځیو کـې هـم لسـګونه اربکیانو تسلیم شوي او لا هم دا بهیر دوام لري چې هره ورځ ګڼ شمیر هغه کسان چې امریکایانو وسلې ورکړې دي خپلې وسلې مجاهدینو تـه سپاري ، اوس فـی الحـال یـوازې د پکتیـا د ځمکنیـو ولسـوالۍ دښهرنو په ساحه کې اربکیان شته ، خو دجاني خیلو او ځاځیو دتسلیمۍ بهیر پـه هغـوی هم اثـر کـړی دی ، او الله تعالی ته امید شته چې پـه دې ساحه کې بـه هم مشکل رفع شي .

باید ووایم چې دالله تعالی پـه مرسته پـه پکتیا ولایت کې ددښمن دغه دسیسه یو مخ له منځه تللې ده ، او مجاهدین توانیدلي چې دښمن یو اوږد پروګرام ددعوت په توسط سره ناکام کړي .

پـــــــــوښتـــنه :

لـه ولـس سـره دمجاهـدینو درابطـې پـه اړه کـه معلومـات راکـړئ چـې آیـا عـام اولـس لـه مجاهـدینو خوښ وو ؟

ځـــــــــواب :

داسلامي امـارت مجاهـدین چـې یـوازې نظـامي فعالیتونـه نلـري بلکـې داولـس دخدمت او هوسـاینې لپاره یې قضایي ، تعلیمي او اصلاحي خدمتونه هم شته ، کله چې عام اولس دحکومتي فساد او ظلم پـه مقابل کې دمجاهدینو شفاف او پاک خدمتونـه ګوري ، نو د ډیرې خوشالۍ او ویاړ احساس کوي .

په پکتیا ولایت کې که په تعلیمي برخه کې وو ایو دحکومت دواک په سیمو کې هم مکاتب شته او دمجاهدینو دواک په ساحو کې هم ، مگر دمجاهدینو دواک دسیمو تعلیمي نظام په مراتبو تر هغه تعلیمي سیستم ښه دی چې دحکومت ترکنترول لاندې دي ، ځکه دحکومت په ساحو کې د ټولو اداراتو غوندې دمعارف کارکوونکي هم خودسره دي ، که ښوونځي ته استاد یا شاګرد حاضري ورکوي یا یې نه ورکوي ، کومه پوښتنه او مراقبت نشته ، مګر مجاهدین د خپلو ځانګړو مسؤلینو په توسط دمعارف ادارې تر ځانګړې مراقبت او نظارت لاندې ساتلی دي ، همیشه د استادانو اوشاګردانو حاضري تعقیبوي ، او د معارف ټول اصول لکه څرنګه چې لازم دي هماغسې تطبیقوي ، له همدې امله خواوس حکومتي چارواکي هم په دې اعتراف لري چې دمجاهدینو په سیمو کې تعلیمي سیستم ډیر بریالی دی.

دغه راز دقضاء په برخه کې مجاهدین دهرې ولسوالۍ په سطحه ملکي تشکیلات او محاکم لري ، چې عام خلک یې له پریکړو خوښ دي ، ځکه بالمقابل دکرزي حکومت خو په فساد کې لومړی نمبر مقام ګټلی ، چې اوس وربانديې دهیڅ افغان باور نه دی پاتې.

پوښتنه :

او په پای کې محترم مولوي صاحب که دپکتیا دخلکو یا دافغانستان دخلکو په نامه کوم پیغام لرئ موږ به یې د خپلې نشریې له لارې ورته ورسوو.

ځواب :

د خپل مسلمان اولس په نامه مې پیغام دادی ، چې لکه څرنګه چې دیرغل په تیرو دوولسو کلونو کې یې خپله حوصله او مورال له لاسه ورنکړ په راتلونکي کې هم په خپل جهادي هوډ محکم واوسي ، لکه څرنګه چې مجاهدین اوسیدلي همداسې مجاهدین واوسي.

باید زموږ اولس دې ته متوجه وي ، چې امریکایان ډیر بې رحمه او چالاک دښمنان دي ، دوی چې په افغانستان کې یې شکست خوړلی خامخا به کوښښ وکړي چې د شومو دسیسو په عملي کولو سره له افغانانو بدل واخلي ، زموږ اولس باید ددوی دسایسو ته متوجه وي ، او اجازه ورنه کړي چې دیرغلګرو او دهغوی دلاسپوڅو ارمانونه په دې هیواد کې ترسره شي.

۲۴/۷/۲۰۱۳ میلادي

دمیډیاتود ډګر اواسلامي نړۍ

فرهاد

صحافت عربي لفظ دی، چې لـه صحیفي اخستل شوی ،صحیفه هغه لیکل شوي مواد دي، چې وخت په وخت خپریږي، لکه ورځپاڼې، اوونېزي، پنځلسېزۍ اومیاشتېزې مجلې اوجریدې شوي ،دې ټولو ته صحافت ویل کېږي

غرض داچې صحافت دلیکل شویو موادو پورې اړه لري ،خو اوس یـواځې دلیکلـو مـوادو پـورې خـاص نـدی، بلکـې دمیــډیا دواړوډولونو ته که هغه چاپي ده، لکه ورځپاڼې، مجلې، اوجریدې اوکه برېښنایي ده لکه تلویزون اوراډیو شوه صحافت ویل کېږي.

دصحافت داستادانو په وینا: صحافت یا میـډیا یواځې دخپل مـافي الضمیر اظهار تـه نه وایي ،بلکـې دخپلولوسـتونکو او کتونکو اذهان دخپل مافي الضمیر سره برابر جوړول غوره صحافت دی، که څه هم عموماً په پروپاګند کولو د صحافت اومیـډیا اطلاق کېږي، خو ددې بـاوجود پوهـان پـه دې اتفاق لـري چې میـډیا اوصحافت دعامه پوهاوي لپاره تر ټولو ښه مؤثره زریعه ده.

له شک پر ته که میډیا وغواړي نوپه آسانه کولی شي چې یوه ډله یا تن دعامه مقبولیت معراج ته ورسوي اوپه مقابل کې یې بله ډله یا تن دومره سپک اوسپور کړي چې هغه په تحت الثری کې و غورځوي.

له زمري نه میږی اوله میږي نه زمری جوړول دمیـډیا دچپ لاس کار دی، هم دا وجه ده چې نن سبا میـډیا په ټولنه دومره آغیز اوتاثیر لري چې خلکو په غیر محسوس ډول خپل اذهان دمیډیا

تابع ګرځولي، پرېل سپیناوي: په نړۍ کې خلک دمیـډیا په فکر ،فکر کړي،دمیـډیا په ستر ګو لیـدل کړي، دمیـډیا په غوږونو اوریدل کړي او دمیډیا دتخمینونو په ترازو تول کړي ...

له تاریخه خبر لوستوال په دې حقیقت ښه پوهیږي چې دصحافت، میډیا اوژورنالزم اصطلاحات وروسته ایجاد شوي خو استعمال یې له ډېر پخوا څخه کید، بلکې په کال ۱۸۹۷ز کې چې دنړۍ څخـه درې سوه یهودي مفکران راټول شول اوپـه دې یـې بحثونه کول چې دوئ څنګه کولی شي چې پـه ټوله نړۍ مونګلې خښې کړي ؟هغوئ ددې لپاره دوه مهمې پرېکړې وکړې :

لومړی :دټـولي نـړۍ پـه تیلـو، سـرو زرو، او طبعې زخـایرو دقبضې مونـدلو نظریـه یـې وړانـدې کـړه اوددې لپـاره یـې عملي کړنلاره هم وړاندې کړه.

دوهم: دمیـډیا اهمیت منلو تر څنګ یې اددې لپاره چې میډیا دځان کړي جلا عملي کړنلاره تصویب کړه.

دهغـه راوروسـته ترننـه پـورې نړیوالـه میـډیا دیهـودو پـه بشپړواک او قبضـه کې ده اونړۍ کې تـرې دیهودي اهدفو او ګټو لپاره دیوي قوي دفاعي اواقدامي وسلې په حیث کار اخلي، دنوري نړۍ داذهانواوفکرونو داړولو اوتغیرو لو پـه لړ کې ورنه اعظمي ګټه پور ته کوي

له شک اوتر دد پر ته اوسنی دور دمیډیا اوصحافت دور دی له یوولسـم سـتمبر وروسـته دجنـګ لپـاره دتوپـک ،تـوپ ،ټانـګ اوطیـاري پـه ځای میـډیا د قوي اومؤثري وسلي پـه حیث وکارول

شوه،دیته په پام ویلای شو چې نن ورځ تر ټولو تود جنګ دمیډیا په محاذ روان دی ، دحرب اوضرب په ځای دمیډیا اوصحافت ډګر ډېر تو دی ،اوس بری یا شکست چې څومره تر جنګي تجربو اوپوهې پورې تړلی دی له دې نه زیات دمیډیا ترپروپاګند پورې هم اړه لري ، هم دا میډیاده چې دیوه ډېر بې زړه سړي نه زمری اوله زمري نه ګیدړ جوړولی شي ، له فاتح نه مفتوح اوله مفتوح فاتح جوړولی شي

داسمه ده چې اسلام ددغه ډول صحافت اوپروپاګند اجازه نه ور کوي،خو داهم روښانه ده چې اسلام هیڅکله هم دمیډیا داهمیت نه انکار نه کوي ،اسلام دابلاغ اهمیت نه یوازې منې،بلکې استعمال یې ضروري بولي ،دحق داحقاق اودباطل دابطال لپاره یې موږ ته وسله مني

خوافسوس ! چې دمیډیا میدان اغیارو قبضه کړی دی ،اومسلمانان پکې وروسته پاتې دي ، خوددې باوجود له میدانه تېښته دستونزوحل نده بلکې په میدان کې ودریدل اواستقامت بری دی ،اوس چې دمیډیا بشپړ واک دیهودو اونصاری سره دی ،هغوئ چې هر چېري هم په مسلمانانودیرغل تابیا ولري نولومړی ترهرڅه دمیډیا دڅپو له لاري خپل ځواک اوزور شیندي ،له دې لارې مسلمانان مرعوبوي اودخپلو ناروااړادو منلو ته یې اړ کوي تر ډېره دهغوئ دغه کوښښونه بریالي هم دي .

په دې حالت کې دهغوئ دمقابلې لپاره داسلامي میډیا یا صحافت اړتیا ډېره زیاته ده ولې ښکاره ده لویدیځ دخپلې میډیا له لارې داسې پوچ تبلیغ اوپروپاګند کوې چې په ترڅ کې یې په ښکاره لوړ انساني او اسلامي اخلاق،سیاسي او کلتوري اقدار ترپښنولاندې کېږي،یوائې اسلامي نړۍ دکفري نړۍ ددغه یرغل مخه په فعاله اوغښتلي میډیا باندې نیولی شي، چې خپله د پیاوړې اومؤثري میډیا څښتنان شي او داغیارو هر پروپاګند ته غابن ماتوونکی ځواب ووایي

بل څنګه چې نړۍ کې دمیډیاڅخه دفحشاوو ، بې حیاتوب اولوڅتوب لپاره کار اخستل کېږي چې په دې لړ کې یې تاثیر نهایتي مؤثر دی ، په ځانګړې تو ګه دځوان نسل په بې لارې کولو کې مهم نقش لري ،مسلمانان کولی شي چې دیوې غښتلي میډیا په جوړولو سره له خپلو معنوي ارزښتونو دفاع وکړي ، خپل ځوانان دانحراف اوبې لارېتوب څخه وژغوري

بل ستم دادی چې دهمدې کفري میډیا له څېرونه وخت په وخت دمسلمانانو په نامه دکارپوهانو په نومونو دګر دیو میزونو په ترڅ کې دمسلمانانو په لباس کې داسې افکار خپروي چې هغه داسلام یوډېر مسخ شوی شکل دنړۍ په وړاندې ږدي ،هغوئ په ښکاره داسلامي شریعت حکمونه دخپلو فرسوده اذهانو تابع بولي ، هغوئ ددې په ځای چې نړۍ کې دمظلومو مسلمانانو سره خواخوږي اوهمدردي ښکاره کړي سرچپه دظالم داعیه برحق بولي ، مظلوم مسلمانان ګرم اوپړه وړاندې کوي ددې وجه داده چې هغوئ دپر دیو معاش خواره دي ،له خولونه یوازې هغه الفاظ اوتوري وباسي چې په هغو ترې یهودي اونصراني بادران یې خوشحاله کېږي

په دې لړ کې واقعاً کوم اسلامي قلموال اولیکوال چې دمیډیا په پراخ او اوږده میدان کې داسلامي اقدارو څخه ددفاع لپاره لیکنې اوقلمي مبارزه کوي دستاینې اوشاباسې ویلو حقدار دي هغوئ په ډېرو کمزوروسائلو دپر مختللي میډیا مقابلې ته ملا تړلي ، دنړۍ نور مسلمانان بادید دهغوئ حوصلي لوړې وساتي ، دهغوئ په نوازش اوپالنه کېدې له بخل اوغفلت څخ کار وانخلي ولې له دې پر ته د ۲۱ مه پیړۍ دمسلمانانو دبرې لپاره هیڅ چانس نشته ولې دکفر له متحد ځواک سره ډغره ترهغه ناشونې ده څو چې په هغوئ باندې بیر ته دهغوئ له خپلې وسلې اوموړچې برید ونشي ، له دې وجې اشده اړتیاده چې دنړۍ‌اسلامي هېوادونه په دې اړه نور چوپ پاتې نشي، اوپه دې اړه مسؤلانه ګامونه واخلي ،اوپه دې باید غوروکړي چې ولې مسلمانان پرلپسې دذلت په حالت کې قرار لري دکافرانو دبریدونو اویرغلونو ښکاردي ؟ او دمیډیا له لارې کېدونکې پروپاګند په مخنیوي کې تراوسه پورې پاتې دي ؟

سجاد

داسلام اوسیکولرزم ټکر

دسیکولرزم پلویان ځانونه په ډېر ویاړ سره سیکولرستان وایي اوچې وار که ورسیږو سیکولرزم به خامخا پلې کوو، ولې دسیکولرزم پرته دهېواد ترقي ناشوني ده په دې لړ کې هغوئ خپل دلایل وایي

ددې په مقابل کې دیني ډلې یا حلقې اسلامي نظام غواړي، هغوئ د اسلام سیاسي او اقتصادي نظام دنجات اوفلاح لپاره یوازینی ضامن نظام بولي ولې اسلام الله (جل جلاله) د انسانانو ددنیا او اخرت دنجات لپاره غوره اورالیږلی دی، اوله هغو ټولو نیمګړتیاوو اونواقصونه پاک دی چې په سیکولرزم کې شته دي، ولې اسلام د انسانانو خالق جوړ کړی دی، پکې دهر تبعیض اوتوپیر پرته دټول بشریت مصالح ،سوکالي اوترقي په پام کې نیول شوي ده اودهمدې لپاره دنیا ته رالیږل شوی څو انسانانو ته دالله (جل جلاله) اودهغه درسول (صلی الله علیه وسلم) دحکمونو په پیروي کې ژوند ور کړي.

اوس رازو دیته چې سیکولرزم څه بلادی ؟ کله اوولې پیدا شو؟

ددې پوښتنو دځوابولو څخه وړاندې دسیکولرزم شالید څېړو: ترڅلورمې عیسوي پیړۍ عیسوي دین ته هیڅ مقبولیت نه ؤ په برخه ،درومي سلطنت دزوال وروسته دعیسویت عروج پیل شو، دروما سلطنت هغه خپل درسمي دین په توګه اومانه ،دهغه وروسته د کلیسانیم سیاسي تنظیمجوړ شو، داچې په مقابل کې یې ځواک نه ؤ، له دې وجې ورته په اسانه دا

قتدار واک په لاس ورغلي ،پادریان به یې تاجه پاچایان شول او د کلیسا دترقۍ دوره پیل شوه ،تر دې پورې چې ټول واکمن د کلیسا ترحمروکرم لاندې شول ، کلیسا کې میشت پادریان د انسانانو اوخدای ترمنځ رابط ګڼل کېدل، بل لورته داچې عیسوي دین دټولنې اوسیاست په باره کې هیڅ اصول نه درلودل اودعیسی (علیه السلام) لارښوونې یوازې د اخلاقي شریعت په اړه راټولې وي ، د کلیسا واکمن اومنصب داران ولګېدل هغوئ پکې دسیاست فلسفه اوټولنیز اصول ځای کړل، هغوئ خپل وضعي قوانین په خلکو مسلط کړل ، له ځانه جوړو قوانینوته یې دخدایي قانون نوم ورکړ، په دې سره د کلیسا لوی پاپ دعیسویت نړۍ ددونیاوي اوروحاني چارو څښتن شو، ددې دیني واکمنۍ اصول له دین څخه نه و اخستل شوي ، بلکې د کلیسا منصب دارانو لخوا جوړ شوي وو ،داطاعت لپاره دهغوئ لویه وسله له عیسویت څخه ویستل و، چې هر وخت به یې بې دریغه استعمالوله ،ددې په ضد سخت غبر ګونونه راپورته شول ترټولواول دفرانسې پاچا د کلیسا دسلطې څخه ځان ته ازادي ترلاسه کړه ،په دې توګه کرار ، کرار د کلیسا واکمنې کمزورې کېده تر دې پورې چې بالاخر ختمه شوه .

دقرون وسطی لوی منکر چې دپاپیت شدید مخالف و ، هغه "مارسیو اف پیډو" نومید، هغه د کلیسا له تنظیم سره سخت مخالف و ، اودهغه په پالیسي یې سختې نیوکې درلودې هغه دټولو ناخوالو مسؤلیت د کلیسا په غاړه اچوه ، داحقیقت دی

چې د کلیسا منصب داران نه یواځې دا چې ددینې چارو ټیکداران وو بلکې له ټولو قوانینو څخه په مصؤنیت کې هر ډول روا او ناروا عیشونه کول دعامو خلکو د اصلاح سره یې چندان علاقه نه لرله.

د کلیسا په مخالفو اشخاصو کې یولوی نوم د "میکاولي" دی چاچې په لومړي ځل دا په ځرګنده وویل: چې دعیسویت اخلاقي لارښوونې دهېواد دسیاسي چارو سره هیڅ اړیکه نلري ، هغه دهېواد د سیاسي چارو له دین څخه جلا کولو هڅې پیل کړې، سیاست یې له دینه جلا کړ ، په دې سره ددواړو لارې هم جلا شوي ، دین دشخصي معاملاتو او چارو لپاره خاص کړای شو او دهېواد سیاست ته دعقل او تجربې له زاوې کتنه پیل شوه ، په دې توګه دسیکولرزم حاصل دا راوزي :سیکولرزم دوه بنسټونه لري ۱.دین له ټولنیزو دچارو سره اړیکه نلري ۲ـ په پریکړو کې حاکمانه رول به د خلکو یادهغوئ د استازو وي ، څنګه چې په لویدیځ کې خلک دخپلو روا او ناروا دواړو غوښتنو سره سم پریکړې کوي ، دسیکولرزم پلویان دلته هم همغسي هم کول غواړي، په اسلامي هېوادو کې هم د هغه نظام پلي کولو لپاره کوښښونه کوي ، دسیکولرزم مطلب دادی چې ټولنه هرڅه غواړي، هره فیصله کوي ،حلال حراموي ، که حرام حلالوي ،مذهب او دین به هغه نه چیلنجوي !

دمسلمانانو په هېوادو کې ازادخیال اوغرب پلوي اسلام ته هم دفاشزم په نظر ګوري ، څنګه چې په لویدیځ کې عیسویت ته کتل کېږي هغوئ دلته هم دین دترقۍ په وړاندې خنډ بولي ، هغوئ غواړي چې دین اوسیاست سره جلا کړي ، دهغوئ په ناقص ګومان دین دترقۍ په وړاندې خنډ دی ددې لپاره هیڅ کوم معقول دلیل نلري یواځې ددینه چې لویدیځ کې دواړه سره جلادي !هم هغه پیروي کوي

هغوئ اسلام ندی مطالعه کړی یواځې دلویدیځ ړوند تقلید کوي، حال دا چې د اسلام او عیسویت ترمنځ دزمکې او اسمان توپیر دی ،ولې عیسویت دپادریانو دخوساخته نظرونو دین دی او یکې دهغوئ رای ته دوحې په سترګه کتل کېږي او هر چې دسلام معامله ده هغه ددې څخه جلاده، اسلام هیڅکله ذاتي او شخصي معامله نده بلکې دټول ژوند لپاره پوره ضابطه او قانون دی ، اسلام یواځې ترځو عباداتو او اخلاقیاتو محدود ندی ، دلته دهري شعبي لپاره خپل اصول او مقررات ټاکلي دي دسیاست ، معیشت او معاشرت لپاره روښانه اصول معلوم دي .

اسلام او حکومت له یوبله نه جلا کېدونکي دي ، دواړه له یوبل پرته نشي تم کېدای ، د اسلام مثال دیوي ودانۍ دی ، اوحکومت دهغې ودانۍ ساتونکی دی ، دهري ودانۍ چې بنیاد نه وي هغه پرېوزي،دهري ودانۍ چې ساتونکی نه وي هغه لوټ کېږي، اسلام په یوه سر کې ددوه سترګو پشان دی هیڅ سړی دانه غواړي چې ځما یوه سترګه بس ده دوهمه اوباسئ ،هم داراز اسلام دمسلمانانو یواځینی متحرک ځواک دی او اسلام دمسلمانانو داجتماعیت ی مرکزیت دی.

دنړۍ په کومو هېوادو کې چې سیکولر حکومتونه جوړ دي هلته په مسلمانانو باندې زمکه سره تبه ده ، بریتانیه چې سیکولر هېواد دی هلته له مسلمانانو سره بد روش کېږي ، امریکا سیکولر هېواد دی پکې له اسلام اومسلمانانو سره ناوړه امتیازي رویه کېږي ، هندوستان یوسیکولر هېواد دی پکې له مسلمانانو دبغض او له عناد نه ډک چلند کېږي اویواځې دهندو مذهب دترویج لپاره کار کوي لنډه دا چې سیکولرزم یو ناکام اوبدنام نظام دی چې هیڅ اخلاقي حدود اوقیودات نلري ،پکې هره ناروا روا ګڼل کېږي ،له دې وجې سیکولرستان دي دلته هغه نسخې نه عملي کوي له کومو نه چې خپله دلویدیځ دسالم ضمیر درلودونکي وګړي دوه پوزوته راغلي ، که دوئ ورپسې لیونې اولالهاند وي ورپسي هلته ته دي ورشي، مسلمانانو اوپه خاصه افغانانو ته ته د دغه غیر فطري نظام له راوړونه الامان !

د فقې تاریخ

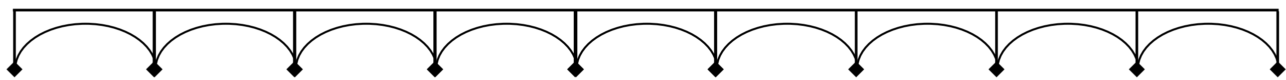
دوهمه برخه

لیکوال: د اسلامي نړۍ ثقه عالم دوکتور محمد حمید الله (رح)
ژباړه: شهاب منصور

دا چې اسلامي قانون ګڼ ماخذونه لري او په هغوکې دپخوانیو پیغمبرانو شریعتونه هم راځي، ددې لپاره یومثال درکوم، څو څما مفهوم تاسوته په ښه توګه څرګند شي، دعظیم الشان قرآن په "نورسوره" کې دزنا سزا سل "دُرې" ښودل شوي اوپه اسلامي قانون کې دا الله (ﷻ) د استازي (حضرت محمد ﷺ) دعمل په اساس د واده کړیو لپاره دزنا په صورت کې د"رجم"یعنې په کاڼو دهغوئ دویشتو ذکر هم راغلی، اوس پوښتنه داده چې داد"رجم" حکم یعنې د کاڼو په ویشتو دتورنو(مجرمانو) وژلو اساس څه دی؟ولې په عظیم الشان قرآن کې خو ددې ذکر ندی راغلی، له دې وجې له ډېرو خلکو سره دا بد ګوماني پیدا کیدای شي چې درجم قانون په اسلام کې نشته، یوازې سل "دُرې" وهل راغلي اوهمدا بس دي،خوکه غور وکړو یقیناً به جوته به شي چې دا انګیرل په ځای اوسهي ندي، ځکه په عظیم الشان قرآن کې "بالواسطه" دغه قانون شته، هغه داسي: قرآن وایي: تاسي دهغو پیغمبرانو چې وړاندې تیر شوي په قانون عمل وکړئ! اودرجم په اړه قانون په تورات اوانجیل دواړو کې راغلی و، رسول (ﷺ) هم هغه قانون توثیق او قبول کړی، داقانون اګرکه په قرآن کې نشته ددې معنی داشوه چې عظیم الشان قرآن هغه قانون ندی منسوخ کړی، هرکله یې چې ندی منسوخ کړی،

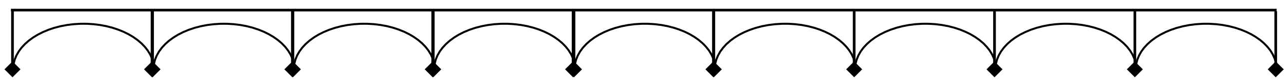
ددې معنی داده چې هغه پخپل حال پاتې دی، چې کله پخپل حال پاتې شو نوزموږ لپاره هم قانون دی، موږ ندی جوړ کړی، بلکې دخدای (ﷻ) جوړ کړی قانون دی، موږ ته وړاندې عمل واجب دی، ځکه په تورات کې دواده شویو دزناکولو صورت په اړه په صراحت سره راغلي دي چې هغه دې رجم کړای شي اودهغو لپاره چې ودونه یې نه وي کړي دهغوئ دزنا صورت په اړه دتورات حکم دا دی چې له هغوئ نه دې مالي جرمانه واخستل شي اوبس، داقانون قرآن منسوخ کړی، ولې یوازې په جرمانه اخستو بسیا کول بداخلاقي نوره هم زیاتوي، په ځای یې بل مؤثر قانون اړتیا وه، نو دا حکم یې وکړ چې سل "دُرې" دې ووهل شي، هرکله چې موږ داموموچې په قرآن مجید کې یوپخوانی حکم دسکوت په غوره کولو سره پخپل حال پرېښودل شوی اوبله برخه یې په صراحت سره منسوخ کړای شوې، نودادواړه داسلامي قانون برخه شوي اوپه دواړو باندې عمل واجب دی، څما موضوع داوه چې دپخوانیو پیغمبرانو په شریعتونو باندې دمسلمانانو لپاره هم عمل واجب دی، خوپه دوه شرطونو: یوداچې قرآن مجید پکې ترمیم اوبدلون نه وي کړی، بل موږ ته دبااعتماده طُرقو په واسطه رسیدلی وي.

اوس موږداسلامي قانون دترقۍ په اړه یوبل اړخ را اخلو! دقانون څه برخه په ښه صراحت سره قانون جوړونکي یعنې الله(ﷻ) او دهغه رسول (ﷺ) ترموږ را رسولي، دهغه په جوړولو کې انسان کوم رول نلري، که په قرآن او حدیث کې سکوت (چوپتیا) شوی و، څنګ چې ما وړاندې دمعاذبن جبل (رضي الله عنه) دحدیث راوړو په مهال وویلي چې: په دغسي حالت کې بیا اجتهاد کولو ته ضرورت لرو، یعنې دتفکر اوخپل سلیم عقل له پلوه که موږ کومه قاعده استنباط کوو، هغه به مناسبه وي، زموږ عقل اوزموږضمیر به یې قبلوي، داکار قانوپوهان کولی شي بل څوک نه، فرض کړئ یوطبیب دی د قانون جوړولو سره هغه

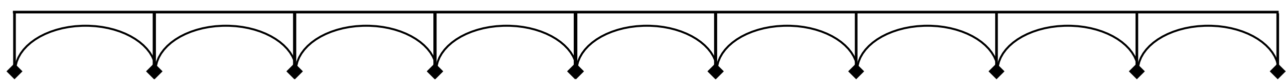
سروکارنلري ،یا ړوندې پخونکي (نانبـاى) لـه قـانون جوړولـو سـره هـیڅ نسبت نشته هم داسي نور… دقانون جوړولو کـار دقـانون دمتخصیصـنو دنده ده دبل چاکارندی ، له دې وجې مونږ ګوروچې پـه اسـلامي تولنـه کې دقانون جوړولو کار څوک کوي اوپـه قـانون پوهیـدونکي څـوک دي،؟ دادوه ډوله خلک دي یو واکمنه محکمه ، دویم فقهاء او مفتیان لـه چـا نـه چې مونږ تل دقانون په اړه پوښتنې کوو، چـې دفلانـی مسـئلي پـه اړه څه حکم یاقانو ن دی ؟،هغوئ مـونږ تـه ښـیي چـې دااسـلامي قـانون یاحکم دی ، خو فقیه اومفتي نفاذ نشي کولی، ددې توپیر باوجود دواړه ذیلي قانون جوړوي، داساسي قانون حیثیت خـو دقـرآن اوحـدیث دی ، خوکـه کلـه قـرآن اوحـدیث سـاکت (چـوپ وي) هلتـه هغـوئ داجتهـاد اواستنباط له لارې دقانون معلومو کوښښونه کوي ، هغـوئ مـونږ تـه د قانون ښودنه هم کوي اوپه مونږ د باندې یې نفاذ هم کوي !

یومثال تاسوته درکوم په قرآن مجید کې دغله لپـاره سـزا ټـاکلې ده ، خوکه یو تن کفن پټ کړي ، یعنې دیوداسـي چـا څخـه مـال واخلـي چې هغه دفاع نشي کولی یعنې دکوم مړي قبر پرانیزي په قبر کې دننه دهغـه نـه کفـن وباسـي ایـا دېتـه هـم غـلا ویـل کېـري ؟ زمونږفقهـاء وایي:چې داغله نده ، پوښتنه داده چې دکفن غلا کولو سزا څه ده ؟ ایا هغه سزا ده کومه چې دعامي غلا لپاره ده ،که ددې لپاره کوم بل قانون تـه اړتیـا ده ؟ پـه دې کـې سـیوا داسـتنباط او اجتهـاد ،دغـور وفکـر کولـو اودقانون معلومولوپرته بل صورت ممکن ندی، ولې چې پـه قـرآن مجیـد کې ددې ذکر ندی راغلی، په دې صورت کې زمونږفقهاء اسـتنباط کـوي اوداستنباط لپاره دقیاس څخه کار اخلـي ، زه تفصیلاتوته نـه زم یـواځې تاسوته مثالونه درکوم څو یو شـو چې په کومو، کوموصورتونو کې فقهاوو ،مفتیانو اوقاضیانوته دقـانون معلوموـلو اوپـه قـانون کـې دزیـاتوني اړتیـا راځي ؟ ولې دغلا په اړه قانون معلوم و خو دکفن پټولو په اړه قانون نـه و ، هغه چې کله زمونږ قاضي اومفتي معلوم کړ ، نوزمونږدقانون جـز شـو، په دې سره زمونږ په قانون کې زیاتونه راغله ، داکار درسـول الله (ﷺ) په دور کې هم لیدل کېږي څنګ چې په یوه حدیث کې په صراحت سـره راغلي :رسول الله (ﷺ) خلکوته وویل:کـه دهـر څېـز پـه اړه معلومـات غـواړئ نولـه ابـوبکر صـدیق نـه پوښـتنه کـوئ ، حضـرت ابـوبکر صـدیق (رضي الله عنه)قانون پوو، صحابه کرامـو ددې لپـاره چـې پـه هـره مسـئله کـې رسـول الله (ﷺ) ته زحمت ورنکړي، تلل له ابوبکر صـدیق (رضي الله عنه) څخـه یې پوښـتل ،هغه ته یو ډول اجـازت و ، چـې دوړ،وړو مسـائلو پـه اړه فتـوا ورکړي ، که مسئله به مشـکله وه ابـوبکر صـدیق (رضي الله عنه) بـه هغـوئ تـه ویلـي :تاسـي انتظـار شـئ !زه پـه دې اړه لـه رسـول الله (ﷺ) څخـه پوښتنه کوم بیا به ووایم درته ، اوکه له وړاندې به ورته معلومه وه هغوئ ته یې ویلي:په دې اړه درسول الله داحکم کړی دی ، په دې عمـل کـوه ،نو د قضا او فیصـلو لـړۍ لـه نبـوي دورڅخـه شـروع شـوي ، ماتـه دانـده معلومه چې دمفتیانو شمېر څونه وو؟ یواځي یوه واقعه ځمـا پـه ذهـن کـې شـته هغـه مـا بیـان کـړه ، دحضـرت ابـوبکر صـدیق (رضي الله عنه) پـه اړه تاریخونوکې په صراحت سره راغلي چې هغه رسول الله (رضي الله عنه) مفتـي ټاکلی وه ، ممکن نورصحابه به هـم وو ، اوپـاتي شوقاضـیان داسـلامي سلطنت په پراختیا سره دهغوئ په شمېر کې زیاتوالی راته ، پـه خـاص توګه یمن چې یولوی ولایت و اوپه ذهنـي لحـاظ هغـه مهـال پرمختللـي سیمه وه ،هلته خلکو کوچیتوب نه کاوه په کلیو کې اوسیدل ،سوداګري اوکرهنه یې کوله ،ولـه دې وجـې یمـن تـه دزیـاتو چـارواکو دلیږلویادونـه راغلي چې پکې والیان اونور چارواکې هم راځي ، په هغـوئ کـې دیـوه یادونه اوس وشوه یعنې معاذ بـن جبـل (رضي الله عنه) چـې هغـه والـي هـم و اوقاضی هم ، خو په دې سربیره دیوبل چارواکې "عمـروبن حـزم" پـه اړه هم راغلي چې نوموړی دتعلیـم مسـؤل هـم و ، دطبـري پـه وینا:دهغـه دنـده داهـم وه چـې کلـي پـه کلـي بـه ګرځیـده خلکوتـه بـه زده کـړي ورښودي ، غالبا په هرځای کې به یې مدرسي پرانستلي ، دیوه ځـای خلکوته د عظیم الشان قرآن ښودو وروسته به بل کلـي تـه لاړ هلتـه پـه ورته توګه خلکوته دقرآن زده کړي ورکولي ،بیا به کلي تـه روان شـو پـه هرصورت دطبري الفاظ دي :"کان ینتقل من امارة عامل الی عامل" چې هغه به له یوي سیمي څخه بلي سیمي ته ،ته اوکـار یـې خلکوتـه زده کړي ښودل و، دهغو قاضیانو په لړ کـې چـې یمـن تـه لیـږل شـوي یوابـو موسی اشعري (رضي الله عنه) هم و ، په ځانګړې توګه دهغه یادونه ځکه کووم چې دهغه تقررپانه هم په تاریخ کې خونـدې ده ، معلـومیږي چـې هغـه زمانه کې دنظـم ونسـق اصـول دانـه وه چـې تنهـا یـوتن دې یوځـای تـه لاړشي ، څنګه چې حمیـد الله بهالپورتـه راغـی او ویلـي یـې : دلیکچـر ورکولولپاره راغلی یم ، دیوهنتون رئس هم خبـر نـه و ، ددې بـرخلاف لـه

مرکزیعنې پلازمینې څخه به یوه لیکل شوي پاڼه نومول شوي والي ته ورکول کېده یولیک به دهغه سیمي دخلکو په نامه هم وه ، په هغه کې به لیکل شوي وه فلانی تن موتاسي ته دوالي یاقاضی یاعامل په توګه درولیږه ،هرکله چې هغه درشي اطاعت یې وکړئ ،دهغه اطاعت آن ځما اطاعت دی! اودقاضیانودتقرر لپاره چې کومه پاڼه به ورکول کېده په هغه کې به دهغوئ دځینو فرایضو یادونه هم شوي وه ، دغه طریقه مونږته درسول الله (ﷺ) په وخت کې هم په لاس راځي ، حضرت عمروبن حزم(رضي الله عنه)ته ورکړل شوی لارښودپاڼه نن هم خوندي ده ، دحضرت ابوموسی اشعري (رضي الله عنه) په اړه ابن سعد لیکلي چې هغه په لیک لوست نه پوهید، درسول الله (ﷺ)تروفات پورې امي و، دهغه وروسته حضرت عمر (رضي الله عنه) دنوموړي دننه دسترو صلاحیتونو اودهغه پراخو تجربوپه وجه چې درسول الله (ﷺ) په زمانه کې یې په مختلفو دندو کارکړی و، دعراق دفتح وروسته یې نوموړی دبصري دوالي په توګه مقرر کړ ،داچې خپله نوموړي ته لیک لوست نه ویاد ، له دې وجې یې یو لوستی اوهوښیار سړی دځان لپاره دمنشي په توګه وګوماره،چې هغه په دین عیسایي و ،یوځل حضرت عمر (رضي الله عنه) ابوموسی اشعري (رضي الله عنه) دڅه مشوري لپاره مدیني منوري ته وغوښته ،نوموړی له ځان سره خپل منشي هم مدینې بوته ، خپله دحضرت عمر (رضي الله عنه) دلیدو لپاره دننه مسجد ته لاړ اومنشي یې بیرون پریښود ، عمر(رضي الله عنه)ترې وپوښتل ایا تاخپل منشي له ځان سره نه دی راوستی هغه چیري دی ؟ وي ویل بیرون دی ،عمر(رضي الله عنه)وپوښتل مسجد ته ولي نه راځي ؟ وي ویل عیسایي دی ، عمر(رضي الله عنه) ته دامناسب ښکاره نشوه سملاسي یې وویل ته ! خپل منشي بدل کړه ولې هغه مهال چې بصره نوي فتحه شوي وه ، پکې بشپړ امنیت نه وراغلی ، یووالي چې ورته دګڼو چارو واکونه ورکړل شوي او هره پریکړه یې سملاسي پلي کولی شي ، هغه به منشي ته دیوقضیي په اړه دیوڅه لیکلو ویلي او معلومه نه وه چې منشي څه لیکل ؟، دوالي له مهر سره یوځای دهغه لیکل لیږل کیدل ، له دې وجې داحتیاط کولو اړتیا زیاته وه ،حضرت عمر (رضي الله عنه) ورته حکم وکړچې خپل منشي بدل کړه،نن هم که بالفرض دکوم اسلامي هیواد ولسمشر ته لیک لوست نه راځي داحتیاط غوښتنه داده چې هغه هیڅکله باید هندو، روسی ، امریکایي اونورد منشي په توګه مقرر نکړي البته حضرت عمر (رضي الله عنه) په نورو رسمي چارو کې له عیسویانو هم کار اخستی ، یعنې داړتیا په وخت یې له نا مسلمانو څخه هم کار اخیستی ، خوپه هر هغه ځای کې چې سلیم عقل ددې غوښتونکی وي چې په هغوئ دې باورونکړای شي هلته بیا احتیاط پکاردی داسي ګڼ مثالونه شته د"هرمز" په نوم یوایرانی و، له هغه سره د به حضرت عمر (رضي الله عنه) په سیاسي اوجنګې معاملاتو کې مشوري کولي .

درسول الله (ﷺ) په زمانه کې داسلامي قانون دترقی لپاره چې کوم لومړني مأخذونه و ، هغه ماپه ګوته کړل دهغو څخه علاوه په اسلامي قانون کې دوه څېزونه نورهم زیات شول په هغو کې یومفتي دویم قاضي ،قاضیانوته عموما به په نویو مسائلو کې دنویو قوانینو جوړولواړتیا پیښیده ،قضایا به دهغوئ په وړاندې راتلل ،دهري قضیي محل ، حالات اومحتوا به له بلي څخه مختلفه وه چې له هغي سره سم به پریکړي ته اړتیاوه ، داسي ګڼ مثالونه په تاریخ کې شته چې هغو والیانواوقاضیانوبه چې په لري سیموکې به میشت ول یابه یې خپله په لیک کې له رسول الله (ﷺ) څخه پوښتل چې دفلاني حالت په اړه څه پکاردي ؟ اوداسي مثالونه شته چې هغو ولایانو اوقاضیانوبه دخپل صوابدید له مخې هم پریکړي کولي، ددې اطلاع به رسول الله (ﷺ) ته هم رسیده که رسول الله () ته به دهغوئ کومه پریکړه مناسب ښکاره نشوه ،سملاسي به یې دردولو حکم وکړ ،ددې دویم ډول یومثال تاسوته در کووم چې یوتن وژل شي ،دهغه دیت چاته ورکړای شي ؟ پخوا په عربو کې رواج و چې یوتن به قتل شو ، دیت به دمقتول نارینه خپلوانوته ورکول کېده یعنې خوی ، پلار ، وراره، تره اونوروته ... دمقتول میرمني ته یې څه نه ورکول ، ددې اطلاع به رسول الله (ﷺ) ته کیده ، رسول الله (%) دیمن ضحاک په نوم یووالي ته دقاضي دپریکړي په اړه لیک واستاو چې دفلاني تن ددیت څخه دهغه میرمني ته هم هغومره ورکول پکاردي ، څومره چې دهغې دمیراث حق دی، په قرآن مجید کې ددې ذکر نشته، خوچې داپیښه نه وه شوي چاته یې حکم نه ومعلوم ،درسول الله (ﷺ) په حکم سره دیوه نوي حکم زیاتونه

راغله مونږ وينو درسول الله (ﷺ) په پاک ژوند کې داسلامي قانون دوه نه تغير منونکي مأخذونه يعنې قرآن اوحديث بشپړيږي، دقانونې ليد له پلوه چې هره نوي مسئله به پيداشوه دهغې دحلولو لپاره به مسلمانانولومړى عظيم الشان قرآن اوحديث ته رجوع کوله که په هغو دواړو کې به يې کوم حل ونه موندل شو دپيغمبر (ﷺ) له لورې په ورکړل شوي اصل يعنې اجتهاد يې عمل کاوه، دغه اصول وروسته مسلمانانو ته ډېر په کار اغلل، کنه اسلامي قانون به منجمد پاتي و، اومسلمانانوته په ناکافي کيدو به هغوئ دنااسلامي قوانينوغوره کولو ته اړشوي واى داجتهاد له لارې دهر نوي خبرپه اړه دقانون جوړولو فرصت پيداشو

په همدې توګه دقاضيانوپه نوم دحضرت عمر (رضي الله عنه) يوليک مونږته په لاس راغلى په کومکې چې داحکم شته چې دفيصلې کولو څخه وړاندې مشوره هم کوئ، داسې نه چې دخپلې خوښې سره سم پريکړې کوئ، که تاسوته قانون معلوم نه و، نوپخپله هم فکروکړئ، اوله هغو علماوو سره چې له تاسو سره دي هم مشوره وکړئ !دايوډول داجتماعي اجتهاد صورت هم کيداى شي، پخپله دخلفاوو همدا معمول وچې حضرت ابوبکرصديق حضرت عمر، حضرت عثمان اودحضرت على (رضي الله عنهم) په اړه مونږته ډېر په لاس راځي چې هره پيچلي قضيه به ورته مخ ته راغله، چې په اړه به يې په عظيم الشان قرآن اوحديث کې په څرګنده کوم قانون ورته په نظر نه ورته، نوعامه غونډه به يې وکړه، اذان به وشوخلک به په منډو، منډومسجدته لاړل، مسجد کې به خليفه هغوئ ته وويلي: اوترې وبه يې پوښتل چې دفلانى قضيې په اړه ستاسي رايه څه ده؟ په دې غونډه کې هرتن دراې ورکولو لپاره مجاز و، که لوى اوکه کوچنى، نربه اوکه ښځه دهريوه سره مشوره کيده، دميرمنو يادونه مې څکه وکړه چې ددې مثال مونږته دحضرت عمر (رضي الله عنه) په زمانه کې په لاس رازي هلته داستونزه وه چې دلور دنکاح څخه وړاندې به خلکو ډېر مهر غوښته اوزوم ته به يې ويلي: دومره پيسې راکړه بيا به دنکاح عقد کيږي، حضرت عمر (رضي الله عنه) وليدل چې دزياتو شمېرانجونو سرونه له دې امله سپين شي خودنکاح موقع ونه مومي، حکم يې وکړ چې ددومره پيسوڅخه زياتي څوک نه غواړي، عمر (رضي الله عنه) دوخت خليفه اودلوړي درجې صحابي و، نورو صحابه وو ورباندې نيوکه ونکړه، په دې اعلان سره مسجد کې يوه ميرمن پورته شوه وې ويل: اې عمره! ته هيڅکله دداسې حکم کولو حق نلرې، داقانون نامناسب دى، هغه حيران شوترې پوښتنه کوي، ولې نارواده؟ هغې سپين سرې ميرمنې وويلي: په قرآن مجيد کې (۴:۲۲)راغلي دي که تاسې دښځې په مهر کې "يوقنطار" يعنې ډېره لويه خزانه ورکړې هم وې دطلاق ورکولو په وخت کې هغه بيرته مه غواړئ، کله چې الله (جل جلاله) دا اجازت ورکړى دى چې په مهر کې قنطار هم ورکول کيداى شي نوعمر څه حق لرې چې هغه دې منسوخ کړي، عمر (رضي الله عنه) ډېر له خدايه ډاريدونکى انسان و، ژرپورته شو وې يلي، عمر نه و پوشوى سپين سرې ميرمنې پوى کړ، ددې خبره سهي ده زه خپل حکم بيرته اخلم لنډه داچې دمشورې اوراې ورکولوعام اجازت و، پکې ټول برابرو، که دچاپه رايه به دخلکواتفاق راغى په هغه به يې عمل کاوه، نوپه هرصورت درسول الله (ﷺ) درحلت څخه وروسته دراشدينو خلفاوو په دور کې داجتماعي مشورې، دقاضيانو اومفتيانو له لورې دانفرادي اراوو بيلګې ليدل کيږي

داچې مسلمانان په پيل کې دنړى درې وچوته ورسيدل، دلسګونو قومونو سره يې اړيکې جوړشول په رعاياوو کې يې دلس پنځلس اديانو منونکې وو، چې دهغوئ عادتونه له يوبل څخه جلاوو، له دې وچې نوي، نوي قضيې به يې مخ ته راتلې، دکومو په اړه به چې فيصلې هم مختلفې وې، دحضرت عثمان (رضي الله عنه) دزمانې يوه واقعه ده: عظم الشان قرآن دنامسلمانو رعاياوو څخه دجزې اخستو حکم کړى دى اوهلته داهل کتابو ذکر دى، دعثمان (رضي الله عنه) په زمانه کې دشمالي افريقا هغه سيمې هم فتح شوې، چې پکې بربرې قوم ميشت و، پوښتنه دا پيدا شوه چې ايا له بربرقوم هم جزيه واخلو اوکه نه؟ نوربيا

شهيد زوى ....

په مصر کې دمحمد مرسي دولت ولې اوڅنګه رنګ شو ؟

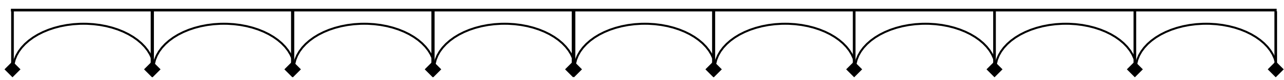
په مصر کې دقبطي عیسایانو ، دداخلي اوخارجي سیکولر ، لبرال اوتش په نامه روشنفکرانو له لو رې دمصنوعي راپیدا کړی شوي سیاسي بحران پایله هماغه شوه دکومې په باره کې چې دنیږدې نه دوضعیت اکثرو څارونکوو پره ښکاره کوله .

دلسګونو کلونو تاریخي کوښښونو اوقربانیوو نه پس دلویدیځ په ژبه له جمهوري لارې دولس درایو په نتیجه کې دالاخوان المسلمون درامنځته شوی دولت ایله کال پوره شوی و چې دمصر دپخواني دیکتاتور حسنی مبارک دپلویانو ، قبطي عیسایانو ، دسیکولر ، لبرال ، تش په نامه پراخ بنسټوروشنفکرانو اومنځلاروسیاستوالو او قاضیانو په ګډو هڅو اودفوځ دعجلت اوبې اصولۍ په ډک اقدام له منځه ولاړ .

دجولاې په ۴ مه نېټه فوځ دمصر منتخب ولسمشر ډاکټر محمد مرسي له خپل منصب نه لرې اوپرځای یې دهېواد مشرقاضي , ,عدلي منصور ،، چې یو قبطي عیسایې دی دهېوادعبوري مشروټاکه ؛ بیایې لویدیځ ته دخورانیږدې سیکولر سیاستوال اوداپوزیسیون مشر محمد البرادعي نوم دلومړي وزارت لپاره وړاندې کړخوپرهغه داتفاق نه راتللو له امله حازم البیلاوي دمصرنوی عبوري ولسمشرشوچې دسوګند پورته کولو نه پس یې نوې کابینه هم تشکیل کړه .

داطلاعاتوله مخې فوځ دولسمشر تر څنګ داخوان المسلمین ګڼ شمېرنورمشران هم دنیولونه پس نامعلوم ځای ته انتقال کړیدي اوداخوان المسلمین دحمایت په توریې ۲۵ تلویزوني کانالونه بند کړي اوکارکوونکي یې زندانونوته لیږدولي دي .

کله چې دجون په ۳۰ مه نېټه په التحریر څلورلاري کې دولسمشر محمد مرسي پرضد ستره مظاهره روانه وه په همدې وخت کې قاهره دیوبل التحریر میدان شاهده وه چې هغه درابعه العدویه (رابعه بصریه) جومات مخې ته میدان ، ترې چارپېره پراخه سرکونه اوڅنګ ته یې سترڅلورلارې و ؛ دالتحریرڅلورلارې نه څوکیلو متره لرې پدې دوهم میدان کې د۶ میلیونونه زیات راټول شوي مسلمانان دمحمدمرسي دتائید اوحمایت ښکاره کولوپه موخه له کورونو راوتلي وو ؛ دفوځ له لورې پرمحمد مرسي دکودتاسره سم دازادۍ پدې دوهم میدان کې راټولو شویو مسلمانانو په احتجاج لاس پورې کړ ، دفوځ اوقضا پرضد یې نارې پورته کړې اودمحمدمرسي دراخوشې کېدواودقانوني دولت دبېرته اعلانولوکلکه غوښتنه یې کوله ، سبانۍ ورځ چې دجولاې ۵ مه نېټه او دجمعې ورځ وه نودمحمدمرسي په پلوۍ کې دجمعې دلمانځه نه پس په ټول هېواد کې دقاهرې نه مظاهرې پیل شوې ؛ دقاهرې مظاهره چیان چې کله دفوځ ترمرکزي قوماندانۍ ورورسېدل نوپرې فوځ ناترسه ډزې پیل کړې چې له امله یې ۳تنان ځای پر ځای مړه اوپه لسګونو ټپیان شول ، ددې نه پس بیا دجولاې په ۸مې نېټې دفوځ له لورې دمحمدمرسي په پلویانو د ډزو ډېره بده پیښه رامنځته شوه کله چې دصدارتي ګارد دودانۍ

مخې ته دفوځ دناقانونه کړنې پر ضد داعتراض په موخه پر ناستو تنانو فوځ ناترسه ډزې وکړې ؛ دعيني شاهدانو اودروغتون دذرائعو له لورې دخپروشويو ارقامو له مخې په دې پيښه کې تر ۵۰ پورې تنان شهيدان اوګڼ شمېر نور ټپيان شوي وو ؛ ددې نه پس په ټول ښار اوبيا دښارنه بېرون په ټول هېواد کې داخوان المسلمين اوفوځ ترمنځ نښتې پيل شوې ؛ سيکولر اولبرال ډلې دفوځ سره اوږه په اوږه پراخوان المسلمين او دمحمد مرسي په حمايت کې راوتلو مسلمانانو باندې ناترسه ډزې کوي اوبد بختي اوشقاوت يې تردې حده رسېدلې چې دجمعې په ورځ دجمعې دلمانځه پرمهال دسجدې په حالت کې يې پرلمونځ کونکو نابېره ډزې پيل کړې چې پکې ګڼ شمېر سړي مېرمنې اوکوچنيان شهيدان اوټپيان شول ؛ وروسته د دوشنبې په ورځ دجولای په پنځلسمې نېټې دسهار دلمانځه پرمهال پرلمونځ کونکو دفوځ له لورې دډزوپه نتيجه کې د ۶۰ نه زيات لمونځ کونکي شهيدان شول .

خوددې ځوانانو ، مېرمنو ، کوچنيانو اومشرانوعزم اوهمت ته سلام چې ظلم اووحشت ته دسرونوټيټولو پرځای خلاصې سينې فوځي ټانکونوته نيږدې ورغلل اوهمدا يوه ناره يې پورته کوله چې ز موږ قانوني منتخب ولسمشر محمدمرسي دې بېرته په خپلې دندې وګومارل شي اوفوځ دې بېرته خپلوبارکونو اوخپلو مرکزونوته دننه شي .

بايدپه تأسف سره ووايو چې دمحمدمرسي دناقانونه معزولوالي په سررامنځته شوې ګډوډې نه يواځې داچې پای ته ونه رسېده بلکې ورځ تربلې زياته اوخورا خطرناکه شوه ، دقاهرې نه دسکندريه ، اسماعيليه ، اسوان اونورو سترو ښارونوته اودسترو ښارونونه دمصر کلي کلي ته وغځېده اوپه لږوخت کې يې داسې بحراني شکل غوره کړچې راوتل به ترې ډېر لوی وخت وغواړي .

په مصر کې د ۲۰۱۱ کال دجنورۍ په ۱۵ مې نېټې دپخواني ديکتاتور پرضد دپيل شوی ملي پاڅون په نتيجه کې دولسي فشار له کبله دمصر فوځ د۲۰۱۱ کال په فروری کې دپخواني ديکتاتورحکومت ړنګ اوديکتاتوريې له واکه وغورځولو .

د۶۰ کلن مسلط شوي ديکتاتوري نظام دړنګېدونه پس دپروګرام سره سم د ۲۰۱۲ کال دجون په ۱۵ مې نېټې په ترسره شويوانتخاباتو کې بريالي شوي محمدمرسي دجون په ۳۰ مې نېټې دمصر په تاريخ کې دترټولو اول منتخب ولسمشر په صفت دوفادۍ لوړه وکړه ؛ دالله تعالی لوی شان ته ګوره چې دمليونونو تنانو په رايو دبريالي شوي ولسمشر تړاو دالاخوان المسلمون په نوم دهماغه ګوند سره و دکوم دځپلو لپاره چې پردوئ دنيمې پېړۍ نه په زياتې مودې کې له حده زيات ظلمونه شويدي ، داهم يوپه زړه پورې اتفاق دی چې دنرم طبيعت څښتن محمدمرسي دولسمشرۍ لپاره اصل کانديدنه و ؛ اصل کانديد دده په پرتله دتېز خوی لرونکی داخوان المسلمون مرستيال مرشد خيرت الشاطر و خودفوځي عبوري دولت له لورې چې په انتخاباتو کې هغه دګډون کولونه منع کړای شو نومحمدمرسي اصل کانديد وکرځېد .

په دې خوراسختې مقابلې کې يولورته دحسنی مبارک داداړې وروستی لومړی وزير اودهوايي ځواکونو پخواني وزير جنرال احمدشفيق ،د ديکتاتورټول پاتې شوني ، سيکولر اولبرال ټول ځواکونه اودانتخاباتو لپاره دننه اوبهر کې ځانګړی شوې ستره بوديجه وه اوبل لورته داخوان المسلمون اونورودينې ګوندونو تر څنګ د۲۰۱۱په جنورۍ کې دحسنی مبارپرضد راوتلي ځوانان وو .

په سبا انتخابات ووچې ماښام ۶تيمې بجې دمحاکمو يوې دستوري کمېټې هغه پارلمان لغوه اعلان کړکوم چې ايله څو اوونۍ وړاندې دعامو پارلماني انتخاباتو په نتيجه کې دولس له لورې منتخب شوی و ، او ايله دريمه برخه يې سيکولر نمايندګان وونوردټولوولسي نمايندګانو تړاويې داخوان المسلمين اونورو ديني ګوندونو سره و

دولسمشريزوټاکنو نه ايله يوه ورځ وړاندې دپارلمان ړنګولو دځان سره داپيغام لرلوچې داخوان المسلمين کانديد محمد مرسي به بريالیتوب ته پرې نه ښودل شي ؛ ددې کاريوهدف داهم وچې دګډو کانديدانو ترمنځ داوږدې اوسختې مقابلې اودزياتولګښتونو نه پس درامنځته شوي پارلمان په ړنګولوبه ولس لاروکوڅوته راووځي ګډوډې به رامنځته شي اوپدې پلمه به ولسمشريز انتخابات ځنډول شي خوددوئ له بده مرغه چې داارمان يې پوره نه شو ؛ اخوان المسلمون دزغم نه کار واخست اوله خپلوپلويانويې وغوښتل چې خپله ټوله توجه دې دولسمشرۍ اوپکې دخپل کانديد کاميابولو لورته واړوي .

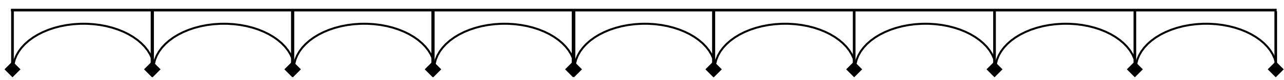
لنډه داچې دانتخاباتو دنه کېدلو لپاره دټولو کوښښونوسره سره هم انتخابات په خپل وخت ترسره شول اوپکې محمد مرسي بريالی شو خو دهغه دولسمشرجوړېدو نه لاوړاندې دهغه دناکام ښوولولپاره پلانونه جوړشوي ووچې دبرياليتوب په هماغه ړومبۍ ورځ يې لړۍ عملاً پيل شوه ؛ داصولوله مخې بايد ولسمشر دپارلمان په مخکې لوړه کړی وای خوچې پارلمان لاله وړاندې ړنګ شوی ونوقانون پوهانووويل چې ددولت دعبوري مشر يادقاضي القضاة په وړاندې لوړه کول قانوني غوښتنه ده خو اصرار وشو چې نه ! کومې محکمې چې څوورځې دمخه پارلمان له منځه وړی وو دهماغې محکمې دقاضيانو په وړاندې به ولسمشر لوړه کوي ؛ ولسمشر محمد مرسي ، ټول اخوان المسلمين اونورو ديني متحدوګوندونو بيا نرمي ښکاره کړه اومحمدمرسي دپارلمان دهماغو قاتلو قاضيانوترمخه لوړې ته تيارشو؛ سره له دې چې محمدمرسي دلته له لوړې وړاندې دالتحرير ډګرته تللی اوهورې يې دراټولوشويو سونوزروتنانوپه مخکې سوګند پورته کړی اوويلي ووچې اصل پارلمان ولس دی .

داخو دولسمشر محمد مرسي ړومبۍ ورځ وه ددې نه پس دهغه دواکمنۍ ټول کال په بحرانونو کې تېرشو ؛ يوبحران به لاختم نه وچې بل به سرراپورته کړ ځکه چې په تاريخي اوجغرافيايي لحاظ په خورامهم هېوادمصر کې داسلام خوښوکاميابي ، دموروثي ،شخصي ، اوديکتاتور دولت ختمېدل اوپرځای يې داسلام خوښي ، ولس خوښي ، دولس دامېدونوترجماني کونکي اودولس دامېدونو پوره کونکي دولت راتلل خونه اسرائيلو ، امريکا اونورلويديځ ته دزغم وړو اونه هم دحسني مبارک پاتي شونواونوروسيکولر ګوندونو اواشخاصوته ؛ ځکه استعمارګرو اوداستعمار دلاس آلو محمد مرسي ديوې ورځې لپاره هم په ارام پرېنښودلو ، دهغه په وړاندې يې قدم په قدم دمشکلاتو دايجادولو هڅې وکړې اود۲۰۱۳ کال دجون تر۳۰ مې نېټې رسېدلوپېدې تېر يوکال کې داسې په لسګونو موکې راغلې چې پکې دټول هېواد دامن خرابولولپاره ستر اقدامات وشول .

دمصر دناپيپلورسنيو له لوري دخپروشويو ارقامو له مخې په تېر دې يوکال کې دحسني مبارک دپاتې شونواونورو سيکولر ډلونه جوړ اتحاد دولسمشر ددولت پرضد ۵۰ ستر پلانونه په کارواچول ، ۵۷۸۲ ددولت ضد مظاهرې يې وکړې ۲۴ ډېرسترلاريونونه يې وويستل ، اودوړوډولوپه لاس يې ۷۷۰۹ احتجاجونه اواحتسابونه رامنځته کړل .

دمرسي دولسمشرجوړېدو ايله څوورځې تېرې شوې وې چې روژه ماتي ته ناستومصري عسکروباندې دنامعلومه وسله والو له لورې دحملې په نتيجه کې ۱۴ عسکر ووژل شول دحملې نه څودقيقې پس اسرائيلي طياروپه حمله کوونکو بمباروکړ اوحقيقت ته درسېدوټولې نښې يې له منځه يوړې ، ددې حملې سره سم په ټول مصر کې مخالفينو غوغاجوړه کړه اوداتبليغات يې پيل کړل چې مرسي ناکام دی په هېوادکې چې فوځ په امن کې ندی نوربه څوک په امن کې شي ؟ خومرسي ددې تبليغاتوپرواونه ساتله دپېښې په ځای کې يې دتصفيوي عملياتو حکم وکړاودعملياتوپه ۳ ورځني جريان کې دنېږدې نه دعملياتود ځارنې په موخه يې ٦ ځلې سيمې ته سفروکړ او دداسې پېښو دمخنيوي په موخه يې دبنسټيزواقداماتوحکم وکړ ، دحملې په هماغو شپو ورځوکې مرسي هغه جنرالان اونورلوړپوړي عسکري افسران هم له دندو ګوښه کړل کوم چې دمتقاعد کېدو وخت ته رسېدلي وو خو خپلوځانونوته يې پخپله بيابيا دکارکولو وختونه تمديد ول، محمدمرسي ددې زړوجنرالانوپرځای ځوانان رامخی ته کړل اوجنرال عبدالفتاح السيسي ته يې دفوځ دلوی درستيز دنده وروسپارله .

ولسمشرمحمدمرسي چې کله د ۲۰۱۲ کال په جون مياشت کې دصدارت منصب سمبال کړ نودمصر اقتصادي وضعيت ډېر خراب و ، دحسني مبارک دواکمنۍ پر مهال دهېواد داقتصاد څلور لوی منابع وو ، کرهڼه ، دبهرنۍ نړۍ نه دزرو ترسيل ، دامريکامرستې اوسياحت ؛ په دولتي اونادولتي ارګانونو کې په کارونو ګومارل شويو تنانو کې دکابو ۳۰ سلنې روزي دسياحت له لارې دترلاسه کېدونکو پيسو سره تړلې وه چې دې دهېواد دمجموعي حاصلاتو ۱۲ سلنه تشکيلوله ؛ د ۲۰۱۱ کال انقلابونو اوسترو مظاهرو ، دامن په اړه دنه اطمينان اوددې ترڅنګ په نورو عربي هېوادونوکې دراپورته شووشورشونو له امله مصرته دسياحانو راتلل په ټپه ودرېدل چې په نتيجه کې يې په مصر کې يو څه بې کاري رامنځته شوه ، خوځرګنده خبره ده چې پدې اړه محمدمرسي اودهغه اداره ګرم نه وه اونه ددې بې کارۍ دلرې کولو په لارکې دوئ دکوم غفلت ښکار وو .

دمحمدمرسي اودهغه داداري دلومړي وزير هشام قنديل دواړو تړاودانجنرۍ دڅانګې سره ونو دنړيوااقتصادي غوښتنودپوره کولو اودنړيوال اقتصاد سره همغږۍ راوستلو په لار کې دوئ پوځه مشکلات درلودل ، ددې ترڅنګ دمحمدمرسي سياسي شاليد داخوان المسلمون نومي هغه ګوندسره وچې له پيل نه ترآخره په آګاهانه ډول د اقتصادي ديواليه توب ښکار کړای شوی و نوداقتصاد په مړبدن کې دنوي روح دپوکلو تجربه هم دوئ نه لرله اوددې ترڅنګ ددې خبرې نه هم انکارنه شي کېدای چې محمد مرسي په خپل شاوخواکې ديوتجربه کاراوفني اقتصادي ټيم په رامنځته کولو هم نه وبريالی شوی نوځکه دمصر دانقلاب نه پس ولسمشراو کابينه يې دداسې اقتصادي پلان په وړاندې کولو ونه توانېدل دکوم چې وګړو اوبې صبرووګړو انتظار کاوه .

داهم بايد ومنوچې دمصرپه نفوس کې دځوانانو سلنه مخ په زياتېدوده ؛ د۱۸ نه تر ۲۹ کلونو دعمرلرونکوځوانوهلکانو انجونو سلنه ۲۵ ته رسېږي اود ۱۲ نه تر ۳۵ کلونو عمرلرونکي وګړي دمصر تقريباً سم نيم نفوس تشکيلوي ؛ ددې ځوانانوقاطع اکثريت باسواده دی نوځکه دخپلو حقوقواودحاکمانود مسئوليتونونه دنوروپه پرتله زيات خبردي اوبيا د۲۰۱۱ کال انقلاب خو ددوئ امېدونه اوخيالات ډېر پورته يوړل ، دوئ کارغواړي ، دانصاف غوښتونکي دي اوپه سياسي عمل اوډګرکې خپله ونډه غواړي خوداچې دديکتاتورۍ په وحشي پنجو کې يې اوږده زمانه تېره شوی وه نودستر ګوپه رپ کې يې ددې هرڅه پوره کېدل غوښتل چې ايله په يو کال کې داد محمد مرسي دادرې دتوان نه وتلې خبره وه .

لنډه داچې دمصر ځوانان دمحمد مرسي نه دډېر تبديلۍ راوستلوغوښتونکي وو خوهغوئ دولسمشر پرضد دراوتلو هيڅ اقدام لانه وکړی چې بل لورته دحسني مبارک داداري پاتې شونو ، په انتخاباتو کې شکست خوړلو ۳ کانديدانو احمدشفيق ، عمروموسی ، محمد البرادعي نه تشکيل شوي اتحاد دنړيوالو رسنيوله لارې داغوغاجوړه کړه چې دمحمدمرسي اداره په تبديلۍ راويستلو کې ناکامه

شوه ، دولس دامېدونو په پوره کولو کې پاتې راغله نوبايد استعفا ورکړي .

شنونکي وايي دمصر دتېرو ۶ لسيزو اوج ته رسېدلی داداري فساد او نورو مشکلاتو له منځه تلل ديويادوه کلونو کار نه و ددې تباه حالې هېواد لپاره شايد ۱۰ دامن نه ډک کلونه هم کفايت ونکړي نودمشکلاتو اوستونزونه په ډک يوکال کې دهرڅه دښه کېدلو غوښتنه يا تمه ، په تبديلۍ راوستلو کې دناکامه کېدلو پېغور او ورپسې داستعفا غوښتنه بېخي نامعقوله اودبې انصافۍ نه ډکه خبره وه .

بياخبره پدې نامعقوله غوښتنې تم نه شوه بلکې ډېر ژر يې داغوښتنه دتشدد نه په ډکومظاهروبدله کړه اوپه لمحو کې خبره تردفترونو اوشخصي ودانيو سوځولو ، قتلونو اودمېر منودعزتونو ترلوټولو ورسېده .

ددې پرځای چې دمصرد فوځ لوي درستيز عبدالفتاح السيسي دفساد دمخنيوي لپاره جدي اقدامات کړي وای روان کړ کېچن وضعيت يې پلمه کړ ، ړومبی يې دواړولوروته په خپلو منځونوکې د سولې کولوحکم وکړچې هدف يې دخپل دښې پرې ثابتولو ناکام نمايش و ، بيايې ولمسمشرمرسي ته اخطارو رکړ چې په ۴۸ ساعتونو کې دې دخبروله لارې دمسئلې حل راوباسي ګيني فوځ به مداخله وکړي اودراتلونکي لپاره به دعمل لايحه برابره کړي .

داپوزيسيون مشر محمد البرادعي

اونورومخالفینودادفوځ له لورې دمرسي دولت ته په اخطارتعبیرکړ خوددې اعلان نه پس دمرسي ، صدراعظم هشام قندیل اودلوی درستیزعبدالفتاح ترمنځ داوږدې ناستې نه پس دفوځ ویاند وضاحت وکړ چې دااعلان دخبرواترو لپاره میزته ددواړو اړخونو دراښکلو لپاره و ، دچاپرضد دانقلاب راوستلو یاکودتاکولو اعلان نه و .

خو دمحمد مرسي دمخالفینو دخواهش سره سم دا رښتیا هم دکودتا کولواعلان اواخطار و د ۴۸ ساعتونو پوره کېدوسره سم د مصر فوځ د دغه هېواد دولسمشر محمد مرسي حکومت نسکور کړ ، اساسي قانون یې معطل کړ ؛ بیا د دغه هېواد د اساسي قانون د محکمې مشر قاضي عدلي محمود منصور د دغه هېواد د موقت ولسمشر په توګه لوړه وکړه اودفوځ مشر دغه هېواد کې د نویو ولسمشریزو او پارلماني ټاکنو اعلان هم وکړ .

دفوځ دې اقدام هغه شکوک په یقین بدل کړل چې دمحمدمرسي دحکومت پرضد دخلکو دراپاڅولواوهېواد کې دګډوډیو رامنځته کولوترشافوځ لاس و ، ترڅو یې دلاسه وتلي ۶۰ کلن اقتدار بانددې بیاقبضه راشي .

دملګرو ملتونو ادارې ، اروپايي اتحاد ، امریکا اونورې غربي نړۍ دریځ هم ډېر دتعجب وړ دی ؛ کله چې په کوم مسلمان هېواد کې ددوئ درائجو اصولو مخالفت کېږي نو دوئ پرې ډېر ژرخپل خفګان ښکاره کوي ، نړۍ یې په سر راخستې وي اوپه هغه هېواد دحملې کولو اود دلوټې لوټې کولو تر سر حده یې رسېږي خوچې کله دمصرپه څېرهېواد کې دغرب دجمهوري اصولو له لارې منتخب شوي دولت دفوځ په لاس له منځه وړل کېږي نونه یواځې داچې دمنافقت نه ډکوڅوخبروپرته نورهیڅ عکس العمل نه ښکاره کوي بلکې دپردې ترشادفوځ ملاتړوي او دهمدوئ په اشارو فوځ ټول دبشر ضد اعمال ترسره کوي اودوئ چوپه خوله وي ، داولې ؟ دا ځکه چې دلویدیځ دجمهوري اصولو له لارې راغلی دمحمدمرسي حکومت اسلام خوښی و ، دمسلمانانو یووالی یې غوښتلو ، محمدمرسي هغه مصرکې داساسي قانون رائجول غوښتل کوم مصرکې چې دتېرې نیمې پېړۍ نه دزیاتې مودې راهیسې چااساسي قانون نه پېژندلو ، یواځې د دیکتاتور خوښه به قانون ګڼل کېدلو

اوتر ټولوسترجرم محمدمرسي داوکړ چې دړومبۍ قبلې بیت المقدس دازادۍ لپاره په مسلح جهاد دبوختو مجاهدینو تائید اوحمایت یې اعلان کړ اوغزه چې دتېرو څو کلونو راهیسې داسرائیلي دولت اودمصر ددیکتاتورحسنی مبارک دشریکې پرېکړې له د اقتصادي محاصرې لاندې وه ددې اقتصادي محاصرې نه دراویستلو لپاره یې درفح هغه لار پرانستله کومه چې دفلسطیني مسلمانانو لپاره دغزې نه دوتلو یواځنۍ لار وه او ددیکتاتور له لورې کلکه تړل شوې وه ، فلسطیني مسلمانانوته یې مصرته په راتللو دوېزې شرط هم ختم کړ اوددې ترڅنګ یې دفلسطین د دوه ګوندونو حماس او الفتح ترمنځ دسولې اویووالي هلې ځلې هم پیل کړې ؛ رښتیا داده چې په اوس وخت کې دړومبۍ قبلې دازادۍ لپاره داتر ټولو اول قدم وچې داسلامي نړۍ کوم مشرپورته کړ ؛ فلسطیني مشرانودده دې اقدام هرکلی وکړ او دې اقدام محمد مرسي دفلسطینیانودسرتاج وګرځاوه خو دې اقدام اسرائیل اوداسرائیلوسرپرسته امریکا دمحمد مرسي اودمحمدمرسي داداري ډېرلوی دښمنان وګرځول نوځکه یې دمرسي پرضد دشومو پلانونو یوه نه ختمېدونکې لړۍ پیل کړه چې په نتیجه کې یې دمحمدمرسي اداره ړنګه شوه اوپه دوه برخو دمصریانو دوېشلو ، په خپلومنځونو کې یې دتل لپاره داخته کولو او په مصر کې هم دشام په څېر دیونه ختمېدونکې داخلي جنګ دجاري ساتلولپاره ډېر سخت کو ښښونه روان دي چې متأسفانه هیڅ څوک داسې نشته چې دودرولولپاره یې هڅې وکړي .

نن چې داڅو وروستۍ کرښې لیکم او دجولای ۲۸ مه نېټه ده محترم لوستوال به درسنیوله لارې خبرشوي وي چې د قاهرې درابعه العدویه مسجد په میدان کې دمحمدمرسي پر راټولوشویو پلویانوفوځ پرون دېزوباران کړی چې په نتیجه کې یې د ۲۰۰ نه زیات مسلمانان شهیدان او تر ۴۵۰۰ پورې ټپیان دي انالله وانا الیه راجعون ، ډېرټول په وینوسور دی اوشفاخانو کې ځای نشته بس دالله تعالی نه غواړو چې په خپل فضل دلته حالات سم اوپه اسلامي حاکمیت راوستلو دمصر دمسلمانانو ارمانونو پوره کړي ، آمین .

د ساروان کلا جنګ

قاري حبيب

په شمالي هلمند کې د ګرشک او کجکي ترمابين ، دسنګين له مانده نيولې بيا مخ په شمال تر ګرماو پورې دهلمند درود په غاړه پر تـه ګڼ ميشته سر سبزه ناوه ، چې اوږدوالی يې تر ۲۵ کيلومتره زيات دی ، ساروان کلا بلل کيږي ، دغه ستره ناوه چې په شمالي هلمند کې مهمه مسکوني او زراعتي سيمه ده ، دسنګين ولسوالۍ مربوط ده ، چې ددې ولسوالۍ له څلورو څخه ۳ برخې تشکيلوي .

ساروان کلا دهلمند په شمال کې هغه سيمه ده چې په تيرو يوولسو کلونو کې دسختو جګړو شاهده پاته شوې دي ، او دنيولو لپاره يې بهرنيانو خورا ډيرې هڅې کړي دي ، دې سيمې ته په لومړي ځل په ۲۰۰۵ م کال کې برتانوي يرغلګر داخل شول ، چې له سخت مقاومت سره مخامخ شول ، برتانويانو په ۲۰۰۶ م کال کې په دې سيمه کې تر ټولو درانه زيانونه ور کړل ، تر دې چې دهمدې کـال دجـولای مياشـت يـې ديرغـل پـه ځو کلنـه دوره کـې تر ټولـو خونړۍ مياشت اعلان کړه ، برتانويان تر ۲۰۰۷ م پورې په دې سيمه کې په جګړو بوخت وو ، خو پر ته له تلفاتو څه په لاس نه ور تلـل ، پـه ۲۰۰۷ م کـال کـې دبر تانويـانو ترشکسـت وروسـته امريکايي ځواکونو دهلمند دنورو سيمو غوندې په ساوران کلا بريد وکړ ، او په سختو جګړو کيښنو تل .

له ۲۰۰۷ م کال نيولې بيا تر ۲۰۱۱م کال پورې امريکايي ، بر تـانوي او نورو يرغلګرو پـه دې سيمه کـې پر لپسې عمليـاتو ، بريدونو ، بمبارونو او دقرارګاوو تاسيس ته دوام ور کړ ، په دې موده کې يرغلګر پـه دې ګڼ ميشته سيمه کې هميشه لـه سخت مقاومت ، چاودنو او بريدونو سره مخامخ وو چې هره ورځ يې درانه تلفات زغمل .

امريکايـانو پـه پـای کې پـه دې سيمه کې د کلي پـه کلي قرارګاه جوړولو په توسط داسيمه په خورا درنو تلفاتو لاندې کړه ، ساروان کلا چې د کجکي په خوا تلونکې لاريې له منځه تيره شوې ، دغه راز دزمينداور ، موسی کلا ، بغران ، بغني ، غورک ، او ښکته سـنګين ترمـابين پر تـه تر ټولـو مهمــه سـتراټيژيکه سـيمه ده ، امريکايان يې همدې اهميت ته متوجه وو ، نوځکه يې دنيولولپاره له هيڅ ډول تشدد ، مظالمو او تلفات ور کولو څخه دريغ ونه کړ .

يرغلګرو په ساروان کلا کې دڅلور کلن حضور په مهال ټوله هڅه کوله چې داسيمه په تلپاتې توګه دځان کړي ، دهمدې لپاره يې کلي په کلي دداخلي عسکرو لپاره پوستې او قرارګاوې جوړې کړې ، په اکثرو سيمو کې يې محلي اربکيان جوړ کړل ، دناوې دواړو خـواوو تـه درود او سرک پـه غـاړو يې محکمې پوسـتې او قرارګاوې جوړې کړې ، او پـه دغـه سيمه يې ديوه دقيـق پلان لـه مخې پوځي کمربند راوګرځاوو .

دامريکايانو او داخلي ځواکونو دهمدې پوځي ډيرښت لـه امله په تيرو څو کلونو کې ددې سيمې وضعيت تر دې حده خراب شو چې مجاهدينو پـه کې حتی چريکي فعاليت نـه شو کولای ، دهمدې وضعيت له امله او پـه داخلي عسکرو پـه اتکاء سره نور بهرنيو اشغالګرو دې ته اړ تيانه ليده چې په دې سيمه کې پاته شي ، نوځکه يې په ۲۰۱۱ او ۲۰۱۲ م کلونو کې له دې سيمې خپل ټول

پوځیان وا ایستل او چارې یې محلي اربکیانو ، پولیسو او داجیرې اردو سر تیرو ته وسپارلې .

په ۲۰۱۳ م کال کې دهلمند په سطحه دمجاهدینو په وړاندې تر ټولو مهم هدف ددغې سیمې یوځل بیا نیول ، یا لږ تر لږه دجهادي فعالیت په سیمه بدلول وو .

په همدې اساس دخالدبن ولید عملیاتو په ترځ کې دروان کال د دمې دمیاشتې په ۱۹ نیټه سلګونه مجاهدین دهلمند له رود واوښتل او مخامخ یې دامریکایانو دځیناستي ځواک اربکیانو په پوستو بریدونه پیل کړل .

اربکیان چې امریکایانو د ساروان کلا داصلي ساتونکو په توګه تر شا پریښي وو ، په لومړني برید کې یې دمجاهدینو دهجوم په وړاندې سخت شکست وخوړ ، دساروان کلا دمجاهدینو یو مشر (ملا مجاهد) چې په دې جنګ کې بر خوال وو ، وایي (موږ ته د جنګ په لومړۍ ورځ معلومه شوه ، چې دساروان کلا دنیولو عملیات بریالي دي ، ځکه مجاهدین په جنګ کې په اربکیانو غښتلي او جرأتمن وو ، او په څو ساعتونو کې یې داربکیانو کمربند مات کړ)

دمجاهدینو په دې لومړني برید کې چې په حقیقت کې ساروان کلا ته دننوتلو عملیات وو ، د ۲۰ ساعته جنګ په نتیجه کې مجاهدینو داربکیانو ۴ پوستې فتحه کړې ، داربکیانو ۱۷مړي دجګړې په ډګر پاته شول ، چې په وژل شویو کې یې ۳ تنه جنګي قومندانان هم وو ، مجاهدینو دیوه ټانګ په شمول ګڼ شمیر وسلې او مهمات هم غنیمت کړل ، په لومړني برید کې مجاهدینو دتوغي او کلاوالو په نوم پراخې سیمې په بشپړ ډول تر خپلې ولکې لاندې راوستې ، او ورپسې یې د نورو سیمو دنیولو لپاره عملیات پیل کړل .

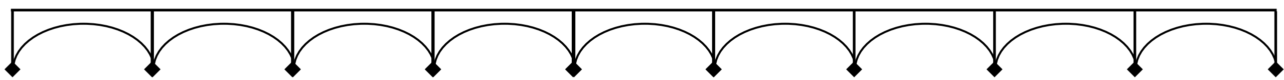
دساروان کلا مجاهدین وایي په لومړنیو عملیاتو کې دساروان کې اربکیانو ته داسې ضربه ور کړل شوه ، چې بیا کله هم ټینګ نه شول ، په همدې جګړه او ورپسې عملیاتو کې داربکیانو زیات شمیر مشران اوعام وسلوال ووژل شول ، او یوازې محدود شمیر یې په تیښته بریالي شول ، دعملیاتو په تسلسل کې مجاهدین هره شیبه دساروان د زیاتو سیمو د نیولو په حال کې وو تر دې چې مجاهدینو یوځل بیا ددې سیمې په مرکزیت او اصلي سیمو باندې ولکه ټینګه کړه او حکومتي قواوې یې څنډو ته په شا کړې .

ساروان کلا چې امریکایانو په خورا درنو تلفاتو نیولې وه ، دداخلي عسکرو له خوا داسې اسانه بایلات یې تر هرچا خارجي یرغلګرو ته دروند تمام شو ، نوځکه یې د کابل حکومت مجبور کړ ، چې په هره بیه کیږي ، باید ساروان کلا ته پوځې ځواکونه ولیږي ، تر څو په یومخیزه توګه ددې سیمې دسقوط مخه ونیول شي .

د ساروان کلا مجاهدین وایي امریکایان په دې پوهیږي چې که داسیمه سقوط شي ، په هماغه ورځ د کجکي ولسوالي هم سقوط ده ، چې یوازینۍ اکمالاتي لار په ساروان کلا ور تیریږي ، کجکی دبریښنا دبند او پخو امریکایي مراکزو له امله دیرغلګرو لپاره خورا اهمیت لري ، دغه راز امریکایان پوهیږي چې دساروان به سقوط سره په شمالي هلمند او کندهار کې دمجاهدینو مفتوحه سیمې سره وصلیږي ، چې دا به په دې سیمو کې دیرغلګرو څو کلنې ټولې خوارۍ په اوبو لاهو کړي .

له همدې امله خو داخلي اجیرانو دامریکایانو په مرسته او قومنده په خورا بیړه دساروان کلا جنګ ته زر ګونه عسکر ولیږل ، چې ددې سیمې دبیر ته نیولو لپاره له مجاهدینو سره په سختو جګړو واوښتل .

د ساروان کلا مجاهدین وایي ، په تیرو ۲ میاشتو(جون – جولای) کې دښمن دساروان کلا دبیا نیولو لپاره ۵ ځله ستر عملیات تر سره کړي دي ، داسې عملیات چې په زر ګونو داخلي عسکرو په کې شر کت درلود ، داعملیات هر ځل دمختلفو قول اردو ګانو لکه هلمند ، کندهار ، کابل او هرات لخوا تر سره شوي دي ، په هر ځل چې دیوې قول اردو پوځیان ستړي شوي ، پر ځای یې بل لښکر راغلی او دلته یې عملیات پیل کړي ، مګر تر اوسه یې له شکست پر ته هیڅ نتیجه هم نه ده تر لاسه کړې .

مجاهدين اوس هم دساروان كلا په مركز او مهمو سيمو باندې ولكه لري او دښمن په اطرافو او په دښت او سرک باندې په خپلو مراكزو كې ديره دى ، او ددې سيمې په خورا محدوده سيمه باندې يې خپله ولكه ساتلې ده .

له پوځي بريدونو سربيره دښمن ددې جنګ د ګټلو لپاره تبليغاتي جنګ هم پيل كړى دى ، او څه موده وړاندې يې دخپل شكست د توجيه او عامه اذهانو دغولولو لپاره وويل چې ساروان كلا ته په زرګونو بهرني جنګيالي ، او دمخدره موادو قاچاقبر راغلي دي ، چې غواړي داسيمه لاندې كړي ، خو دساروان كلا يو تن مجاهد وايي چې هغه مهال ددښمن د ۴۰۰۰ سر تيرو په مقابل كې زموږ دمجاهدينو شمير ۲۵۰ تنه وو ، چې ټول دهمدې سيمې مجاهدين وو او دښمن يې له سختې رسوايي سره مخ كړى وو .

د ساروان كلا په جنګ كې تراوسه دښمن ته خورا درانه تلفات اوښتي دي ، خو دښمن يې په اړه هيڅ هم نه وايي ، دساروان كلا دمجاهدينو يو مشر ملامجاهد وايي ، ددوى دا ټكل له مخې تراوسه ددښمن له ۳۵۰ څخه زيات پوځيان له منځه تللي دي ، دغه راز داربكيانو زوريو مخ ختلى دى ، او اوس يوازې په نوم څو كسان پاته دي .

ددښمن په وژل شويو كسانو كې يې څو تنه جنګي قومندانان لكه ګلالى ، اهل الله ، محب الله خان ، عبدالرحمن او دل اغا هم دي .

د ساروان كلا په جنګ كې دشكست او تلفاتو په اړه دښمن تراوسه ډير معلومات مطبوعاتو ته نه دي راايستلي خو څه موده وړاندې په غيرارادي توګه په مطبوعاتو كې ددښمن له خولې يوه داسې خبره راغله چې په دې جنګ كې يې ددوى دناكامۍ ، شكست او درنو تلفاتو راز افشاء كاوو .

څه موده وړاندې په ساوران كلا كې داربكيانو مشر غلام جان چې په دې جنګ كې يې لسګونه وسلوال بايللي دي ، په مطبوعاتو كې شكايت وكړ ، چې دحكومت داردو ځواكونه ورسره همكاري نه كوي ، له همدې امله يې پوستې له لاسه وركړي دي ، خو كله چې په دې اړه په ساروان كلا كې دپوځ له مشر قومندان جنرال عبدالواسع نه پوښتنه وشوه ، نوموړي وويل ، له اربكيانو سره كومک كول نور زموږ په وس كې نه دي ، تراوسه يوازې زما تر قومنده لاندې پوځيانو ۱۲۰ تنه په جنګ كې له لاسه وركړي نو په داسې حالت كې به زه څرنګه له دوى سره مرسته وكړم .

ملا مجاهد وايي دساروان كلا په جنګ كې مجاهدينو خورا زيات مقدار مهمات ، ثقيل ماشيندار ، راكټ لانچر ، كلاشينكوفونه او نورې وسلې نيولي دي ، په جګړه كې تراوسه دشهيدو شويو مجاهدينو شمير ۴۵ تنو ته رسيدلى دى ، دغه راز تر شلو زيات ملكي خلک هم په شهادت رسيدلي ، خو جګړه لا هم روانه ده ، چې په وروستي ځل ددښمن له جانبه دهرات دقول اردو پوځيان خپل بخت ازمويي .

ملا مجاهد وايي دده ټينګ باور دى ، چې مجاهدين به دساروان كلا پاته سيمې هم په واک كې راولي او ددښمن عسكرو ته به شكست وركوي ، ځكه مجاهدين په دې سربيره چې په عقيدوي روحيه جنګيږي او په الهي نصرت ټينګ باور لري ، دسيمې په اراضي بلد دي ، ولسي ملاتړ ورسره دى ، له امريكايانو سره دجنګ تجربه لري ، او دانفجاري كمربندو په توسط توانيدلي ددښمن دوړاندې تګ مخه ډب كړي .

د ساروان كلا جنګ لا هم روان دى ، خو دا جنګ له امريكا وروسته ددرست افغانستان دوضعيت تشريح كوونكى يو سمبوليک جنګ دى ، امريكايانو ساروان كلا په سخت ظلم ، تشدد ، پوځي زور او تلفاتو داسې لاندې كړه لكه ټول افغانستان يې چې لاندې كړى وو ، خو وروسته چې مجاهدين يوځل بيا په دې سيمه په فاتحانه دريځ ورننوتل ، معنى يې داده چې مجاهدين دا توان لري ، چې يرغل ځپلى افغانستان يوځل بيا ازاد كړي ، اوس داخلي دښمن هڅه كوي ، دمسلسلو عملياتو په توسط داسيمه يوځل بيا قبضه كړي ، خو د ۲ مياشتو په موده كې يې يوازې تلفات ګاللي ، مطلب دا چې دامريكانيانو جنګيالي ددې وړ نه دي ، چې ددوى له باور سره سم ورسپارل شوي وظايف ترسره او دجګړې ميدان وپالي .

سرښندنه

محسني بې پروا

کــه مرمیـــو مـــې ټټـــر خـــوړلی نـــه و
یـــا دښـــمن نـــه مـــې ســـنګر نیـــولی نـــه و

مخ مې تـور کړئ بـل پـه مخ لاړې راتـو کړئ
کـه پـه ننګ بانـدې مې سر شیندلی نـه و

بیـا مـې قبـر دګـودر پـه غـاړه جـوړ کـړئ
کـــه مـــې نـــوم دقهرمـــان ګڼلـــی نـــه و

پښـــتنې مـــورې افغـــان زوی بـــه دې نـــه وم
کـــه مـــې دیـــن وطـــن نـــاموس ســـاتلی نـــه و

نـن بـه لـوبې وې زمـونږ پـه خوینـدو میندو
کـــه مـــو زور دکلـــک ایمـــان ښـودلی نـــه و

دا ارمـان بـه مـې هـم پـاتې وای پـه زړه کې
(محســـني) که مـــې ســـنګر پـــاللي نـــه و

خویندو ته !

حافظ محمد قاسم زهیب

ښـې ایسـئ پـه سـتر پـه حجـاب هـم پـه حیـا خوینـدو
مـــه منـــئ ، دغـــرب داینجیو ګـــانو یونامـــا خوینـــدو
مـــه وزئ لـــه کـــوره ، کورودانـــو دکـــور شـــمعې یاســـت
مـــه باســـئ دبانـــدې خپـــل زینـــت خپلـــه ښـــکلا خوینـــدو
دا سنګین پړونـی ، غـټ کمیس ، شـرعي جامـه خونـد کـا
نـــه ښـــایي فیشـــن داروپـــا او امریکـــا خوینـــدو
جـوړ کانـدئ خصـلت دامهـات المـؤمنین غونـدې
ځـان کـړئ لـه دې ښـکلي شـریعت سـره اشـنا خوینـدو
مـــه کـــوئ ، کیســـې دټنـــډولکر او شـــاروخان راتـــه
وګـــورئ ډګـــر دفـــدایانو اې زمـــا خوینـــدو
ځـــومره چـــې فلمونـــه ډرامـــې او نایـــټ کلبونـــه دي
دافکـــري وســـله ده دیهـــود او نصـــارا خوینـــدو
وایمـــه زهیـــب کـــه دشـــیطان لاره مـــو خپلـــه کـــړه
دابـــه وي لـــه دیـــن او لـــه کلتـــور ســـره جفـــا خوینـــدو

مـــاه رمضـــان

نیشاپوري

آنکـــه از فـــرط گنـــه نالـــه کنـــد زار کجاســـت؟
آنکـــه زاغیـــار بـــرد شـــکوه بـــر یـــار کجاســـت
بـــاز مـــاه رمضـــان آمـــد و بـــر بـــام فلـــک
مـــی زنـــد بانـــگ منـــادی کـــه گنـــه کـــار کجاســـت
ســـفره رنگـــین و خـــدا چشـــم بـــه راه مـــن و توســـت
تاکـــه معلـــوم شـــود طالـــب دیـــدار کجاســـت
مـــرغ شـــب نیمـــه شـــب دیـــده بـــه ره مـــی گویـــد
ســـوز دل ســـاز بـــود دیـــده بیـــدار کجاســـت
مـــاه رحمـــت بـــود ای ابـــر خطـــا پوش ببـــار
تـــا نگوینـــد کـــه آن وعـــده ایثـــار کجاســـت
آن خـــدائی کـــه رحـــیم اســـت و کـــریم اســـت و غفـــور
گویـــد ای ســـوته دلان عاشـــق دلـــدار کجاســـت

په تود سنګر کې

حاجي محمد اواب

بیا ستي پر سرو اورو دي یو پټي په تود سنګر کي
بیا دی حورو اچولی مست اتڼ په تود سنګر کي

مین داسي مستي داسي مجنون څوک و فرهاد څوک دی
لولپه چي د ځوانۍ کړي ښکلی بڼ په تود سنګر کي

بیا له ویري دي د بریده، شول ډېره پر ځایونو
بیا وهلي شیطانان دي سخت ګوزڼ په تود سنګري

زموږ پر مځکه زموږ غازیانو د مرګي په ستن و تار دی
بیا ګنډلی د کفارو لښکر ګڼ په تود سنګر کي

بیا راغلي په جلال کي افغانیت و اسلامیت دي
څه بلاوې کړې چپه لکه چنډڼ په تود سنګر کي

د افغان د جنګ لمبو خو داسي وریت کړله اوابه!
سره مخونه یې شول شنه، لکه بانجڼ په تود سنګر کي

غزل

چینار ټکور

غم، اوښکې، فریاده خدای دې وبښه
وه دجانان یاده خدای دې وبښه

نشته په وجود دې دپرهر نور ځای
اې ټپي هیواده خدای دې وبښه

سر دې هیڅ ظالم ته شکر ټیټ نه دی
ځار هسکه شمشاده خدای دې وبښه

زما او دجانان ترمنځ خو مړ شولې
پاکه اعتماده خدای دې وبښه

تل چې دطالب لالي ملګرې یې
خواره اقتصاده خدای دې وبښه

دوفالاره

مهاجر زاهدزاده فراه رودي

موږ دوفا په لاره ځو، خو جفا هم پېژنو
عمر مو تېر شو په ژړا خو خندا هم پېژنو
که ګران رسول په نبوت منوتري ژوند ځارو و
خو ابراهیم، ادریس، موسا او عیسا هم پېژنو
دا کړاوونه او ویرونه چه په ځان منوتل
که دنه فکرا سره دی، سبا هم پېژنو
چه په ځان بولو فرض سانته دمکې مدیني
څښتن دې نکړي هېرمو ندی اقصی هم پېژنو
دا چه روان یو مور چلوته او سرونه ښندو
که غلیم پېژنو ملګرو اشنا هم پېژنو
ډیموکراسي او دبشر حقوق ګڼي خپل شعار
دپردې شاته دا صلیب او بودا هم پېژنو
که دزلمیو قربانۍ په هر محفل کې ستایو
دازادۍ په ننګ شهیده لیلا هم پېژنو
زاهدزاده که دتسپولا ړتل په لاس کړ ځو و
پام کړه غلیمه غشي، توره غزا هم پېژنو

له غیرت ډکه ځواني

نوي نوي شازلمي همداسې وي
مرګ ته خاندي لیوني همداسې وي

چې سپېڅلي دین نه مسته ځواني زارکړي
حقیقت کې قرباني همداسې وي

د باروتو په لمبو دورو مې هدف ته
لوګي کیږي سپېڅلي همداسې وي

د ټوپک او کمربند سینګار چې غواړي
له غیرت ډکه ځواني همداسې وي

دچارواکوپه انتخاب کښې ، دحضرت عمررضی الله عنه معیار

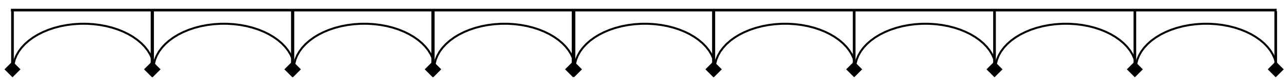
لیک : عبدالرحمن عیدزوهی
ژ : خبیراحمدم

دمسلمانانودویم خلیفه حضرت سیّدنا عمر فاروق رضي اللهعنه، هغه سترنوم اوشخصيت دى چې دهغه ژوند داسلام له پیل څخه ترخلافت پوري له میړانو، سرشاریواوستروتاریخي نوښتوډکه وو، دهغه (رضي الله عنه) کړنې داسلام اوداسلام دسپیڅلي پیغمبرصلي الله علیه وسلم ښایي معجزي وشمیرل شي.

دهغه بختورخلافت لس کاله شپږمیاشتې اوپنځه ورځې وي ، حضرت عبدالله بن مسعود رضي الله عنه فرمایي : دحضرت عمررض په اسلام مشرف کیدل داسلام ستربری او په کفراوګمراهي دبطلان کرښه وه ، دهغه هجرت یوالهي نصرت وو، دهغه خلافت دالله تعالي لوی رحمت وو، مونږ دهغه داسلام له راوړلو مخکې په بیت الله شریف کې دلمانځه داداکولوجرأت نشوکولای ، دهجرت په ۱۶ کال یې دربیع الاول په میاشت کې دتاریخ مبدا اوشروع دنبوي ص دهجرت سنه وټاکله ، په رعیت دحکامودشفقت اومرحمت عملي بنسټونه یې کیښوول ، دخراج قانون یې پلي وګرځاوه ، بې شمیره ښارونه یې اباد، قاضیان اوچارواکي یې ورته وګمارل ، ۱۰ مسلسل حجونه یې اداکړل ، ورستي حج یې د امهات المؤمنین بې بې عایشه رضي الله عنهاپه همراهي ترسره کړ ،

هغه ړومبی شخص وو چې په فرمان یهود له جزیرة العرب څخه وشړل شول اوترایران ، روم ، شام اونوروګڼوښارونو اوټاټوبوپوري یې داسلامي خلافت سلطه قایمه اوټینګه کړله .

دحضرت عمررضي الله عنه دغه احسانات ، کارنامې اولوړینې هیڅکله په څولیکنواوکتابونوکې ځایدای اوراټولیدای نشي اونه یې هم حق اداکیدلای شي ، مونږ صرف په دغه مختصره لیکنه کې په اجمالي ډول دواکمنواو والیانو په انتخاب اوتعین کې دحضرت عمررضي الله عنه هغه مبارک معیار چې له نبوي ارشاداتوڅخه یې مخامخ سرچینه اخیستې رااخلواوتاسودرنولوستوالوته یې وړاندې کوو،(له الله تعالي څخه پکې خاص توفیق اومرسته غواړو)

دچارواکوپه انتخاب اوانتصاب کې ترټولومهم اصل :

۱ – اهلیت اوامانت داري ؛

دچارواکوپـه انتخـاب کـې دحضـرت عمررضـي الله عنـه ، عملـي سیاسـت اوتصـمیم داوه چـې والـي اومسـؤل شـخص دځـاني زهـداوفردي تقواترڅنـګ داسلامي خلافـت موخوتـه بشپړه وفاداری اودچاروتوانمندی ولري اوپه هغو سرییره به دټولنیزفهم، درایـت اوپـه مسلمانانوددلسـوزی څرګنـدي ځانګړتیـــــاوي ولــــــري ،لکــــــه چــــــې شرحبیل بن‌حسنه یې له همدې امله عزل اومعاویه بن ابي سفیان یې پرځای وګماره چې په معاویه کې اجتماعي درایت ترشرحبیل څخه ډیراوښکاره وو، شرحبیل بن حسنه له حضرت عمررضي الله تعالي عنه څخه وپوښتل چې : یا امیرالمؤمنین! ایازمالـه کړنوڅخـه تـه نـاخوښ وي چـې زه دي عـزل کـړم ؟ امیرالمـومنین ورتـه وفرمایل: «لا! إنّـک کمـا أحـبّ، و لکنّـي أریـد رجلاً أقـوی مـن رجـل؛ نـه! تـه هماغسـي یـې چـې زه دې خوښوم اومحبت درسره لرم ، خوزه له تاڅخه دیوه قوي کس په لټه کې یم .

۲ – پوهه اوبصیرت :

حضـرت عمررضـــي الله عنـــه بـــه زیارویســـت ترڅوپـــه خلکوعالم اوفقیه واکمن وټاکي ، دهغه ترڅنګ یې اهمیت دې ټکـي ورکـاوه چـې ګمـارلي شـوی شـخص کـې بـه داتوانمندي وي چې دخلکواوټولني له وضعیت اوعمومي حالاتوڅخــه بــاخبر اولــه خلکوســره یــې برخــورد دبصــیرت اومعقولیت پـه ژبـه وي ، حضـرت عمررضـي الله عنـه پـه دې بـاوردرلودچې دځـاني زهـد اوپرهیزګـاری لرونکـي کـس چـې اجتماعیـت اوذهانـت ونـلري ډیرځلـه دفتنواوچالاکوخلکوپـه دام اولومه کې نښلي ، لکه چې دیوه کس په اړه یې داسې وویـل : «إنـه لایعـرف الشـرّ؛ هغـه بـد اوشـرنه پیژنـي نولـه ګمارلوڅخـه یـې پښـیمانه اومنصرف شـو، وریـې یـې داهـم وویل : «ویحک! ذلک أدنی أن یقع فیه؛ وای پرتا، دغه ډول کس ډیرزر په بدی کې ګرفتارکیږي

۳. والي به دخلکوپه عرف اوکلتوراګاه وي :

بله مهمه نکته دوالیانواومسؤلینوپه انتخاب کې داوه چې وړانـدي تـردې چـې یوڅـوک دامیرپـه صفت وټاکل شي هغـه بایددهغې سیمې اوخلکولـه رواجونـو، عرفونواوکلتوري اداتوڅخه په بشپړډول اګاهي اومعلومات ولري ترڅووکولای شـي داسلامي ارشاداتواوفرامینوپه تطبیـق کـې دخلکوغـوره عرفونـــه منســـلک اوهمکـــار وګرځـــوي اوښـــي مفـــاهمې اوهمـاهنګي پیداکولوتـه لارهـواره کـړي ، ځکـه کـه یـووالي اومسؤل دخلکولـه اداتوڅخـه بـاخبره نـه وي اوسرچپه عمـل وکړي نویولـوی تصـادم اوربـړه مـنځ تـه راځـي اوهغـه والـي اومسؤل هیڅکلـه پـه خپلـو وظـایفوکې بـری نشـي ترلاسـه کولای ، همدغه اصل ووچې حضرت عمررضي الله عنه به هیڅکلـه یودهـاتي اودلیـري پرتوسیمي استوګن پـه ښـاریزي سیمي اوعلاقي نه ټاکه اونه به یې هم ښاریزکس په لیري پرتي کومي سیمي دمسؤل په توګه ګماره ، لکه چې حضرت سـلمان فارسـي یـې پرمـدائن، نـافع بـن‌حـارث یـې پـر مکـه، اوعثمان بن‌ابي‌العاص پر طـائف امیران مقررکړل ، ځکه دغه ټول دهماغه ځایونواستوګن اوپه اداتوپې پوه وو

۴. خواخوږي اوشفقت ؛

داسلام دویـم خلیفـه بـه دخلکوپـه وړانـدې خپلـه ځـان مسؤل بالـه ، نوهیڅکلـه بـه یـې دانـه خوښـوله چـې دولسي خلکو دشکوې اوشکایت په مقابل کې بې‌تفاوته پاتي شي ، له همدې کبله به هغه زیات کوښښ په دې برخه کې کاوه چـې پـه خلکورحم دلـه اولـه شفقت اومرحمت ډک مسؤل وټـــاکي ، ترڅوخلکوتـــه ســـتونزي جـــوړي نکـــړي اوظلـــم اوتعداتړې صادره نشي ؛

یـوکس چـې حضـرت عمـررض غوښـتل هغـه یوځـای دامیرپه صفت ولیږي دهغه خواته په داسې حال کې راغي

چې حضرت عمررض خپل واړه ځامن په غیر کې نیولي وواوهغه یې چپه ول ، هغه کس تعجب وکړ اووي ویل چې ای امیرالمومنین ! ایاته په رښتیاخپل ځامن چپوي ؟ ماخوتراوسه خپل اولادونه ندي چپ کړي ، حضرت عمررض ورته په ځواب کې وویل : «فأنت والله بالنّاس أقلّ رحمة؛ قسم په الله دی چې ته په دغواخلاقوسره په خلکودلږې مهرباني لرونکي یې ،هماغه ووچې دهغه کس له انتخاب څخه حضرت عمررض منصرف وګرزید .

۵. مسؤلیت ته دخپلوانونه ټاکل ؛

ځیني حاکمان ددې لپاره چې له یوشمیرتهدیدونوپه امان کې پاتې شي اوشخصي منافع یې خوندي وي ، نوهغه کوي چې دصالحواو لایقوکسانوپرځای ددوی نیږدې خپلوان دواک ګدی اومقام ته ورسیږي ؛ خوحضرت عمررضي الله عنه دغه دوداوتصورمات کړ ، نه یې خپل دتره ځوی (سعیدبن زید) اونه یې هم خپل مشرځوی (عبدالله بن عمر) چیرته دامیراوواکمن په توګه مقرراوولیږل ، بلکې دابه یې فرمایل : من استعمل رجلاً لمودّة أو لقرابة لایشغله إلا لذلک فقد خان الله و رسوله؛ چاچې یوڅوک دخپلولي اوځاني دوستي په خاطرپه مسؤلیت وګماره نوله الله ج اودهغه له رسول ص سره یې خیانت وکړ

۶ـ دهغوکسانونه ګمارل چې په خپله دمسؤلیت مطالبه کوي ؛

امارت اومنصب دخلکواوالله ج په وړاندې هغه دروندباراومسؤلیت دی چې یوعاقل اودوراندیشه شخص به په ډیرې سختي سره تیارشي چې غاړه ورته کیږدي اوداکاربه خوراناسم وي چې دغه درون پیټې ته په خپله ځان څوک وړاندې کړي ، حضرت عمررض به دغسې کس ته هیڅکله مسؤلیت نه ورکاوه بلکې فرمایل به یې : «من طلب هذا الامر لم یعن علیه؛ څوک چې دقدرت په خپله غوښتونکي وي په کارکې به یې دالله تعالي له لوري مرسته اومعاونیت نه وي موجود.

۷. له ټاکلو وړاندې دمسؤل کس اروزل اوارزیابي کول ؛

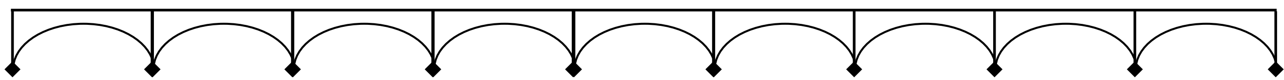
داسلام دوهم خلیفه به والیان وړاندې تردې چې وي ټاکي دیوې مودې لپاره به یې له ځان سره دروزنې اوارزیابي لپاره نیږدي وه سول ، حضرت احنف بن قیس وایي : زه له حضرت عمررض سره تریوه کال پوري وسیدم ، له هغه ورسته یې راته وویل چې ای احنف ! ته مې وروزلې اوامتحان مې کړې ، داچې ظاهردي نیک اوصالح دی هیله لرم چې باطن به دې هم همداسې نیک اوله ښیګڼوډک وي ، بیایې هغه دوالي په صفت ولیږه .

۸. دخلافت فرمان ؛

زیاتره مورخین دغه نکته ذکرکوي چې کله به حضرت عمررض کوم والي اومسؤل لیږه نویومکتوب اوفرمان به یې هم ورسره په لاس ورکاوه اویوشمیرمهاجرین اوانصاربه یې په هغه ګواهان نیول ، په هغه فرمان کې به یې یولړشروط اوقیودات لیکل لکه نن سباچې دسوګند اخیستلوپه نوم لیکل کیږي اوخاص مراسم ورته دایریږي ، داسلام دویم خلیفه به لاندي قیدونه اروموروپه فرمان کې راوړل چې والي به دخلکوپه مال اوځانوله هرډول ستم اوتیری څخه ځان ساتي اوله خپل مقام اومنصب څخه به دشخصي ګټواومنافعولپاره استفاده نکوي .

۹. دوالیانوپه انتخاب کې مشوره اوتحقیق ؛

حضرت عمررض به دوالیانوپه ټاکنه اوانتخاب کې له کباروصحابه کراموااهلِ خبره کسانوسره له نیږدي مشوره اوسلاکوله یوه ورځ یې دصحابه کراموپه مجلس کې داسې وفرمایل : «دلّوني علي رجل إذا کان في القوم أمیراً فکأنّه لیس بأمیر، و إذا لم‌یکن بأمیر فکأنّه أمیر. فأشاروا إلي

الربيع بن زياد؛ ماته داسې کس معرفي کړي چې په قوم يې اميراوزمامدار مقرر کړم ، لکه چې ته وايې اميراوزمامدارنه دی (يعني ځانته په خپله داميريه عنوان نه وي قايل اومغرور، بلکې ځان دخلکوخادم بولي) (اوچې کله زمامدارنه وي ته به وايي چې زمامداراووالي دی (يعني دخلکواوټولنې په وړاندې احساس دمسؤليت ولري اوپه خدمت کې يې وي) صحابه کراموپه دغه وخت کې حضرت ربيع بن زيادورته معرفي کړ، چې هغه په دغواوصافوموصوف شخص دی .

۱۰ ـ دواليانودشخصي ثروت محاسبه ؛

حضرت عمر رض به وړاندې ټردې چې والي اوحاکم وليږي نواول به يې دهغه مال اوشخصي دارايي محاسبه اومعلوموله ، ترڅودهرډول شکوکواوشبهومخه ډب شي ، که به کوم والي دعزل اوليږي کيدوپه وخت کې داوويل چې دغه مال يې دتجارت اوکاروبارله وجې لاسته راوړی ، نوحضرت عمررض به هغه نه ورسره منل بلکې ورته ويل به يې : «إنّما بعثناکم ولاة و لم نبعثکم تجاراً؛ ماته دحکومت داری اودمسلمانانودخدمت لپاره استولي يې نه دتجارت اوشخصي ګټودترلاسه کولو لپاره .

۱۱ ـ دواليانوداختياراتوحدود ؛

حضرت عمررض به واليان صرف دخلافت په عمومي پيروي اوتګلاره ملزم اوپابند ګڼل ، په سيمه ييزواومنطقوي امورو کې به يې واليانوته مکمل اختيارات ورکول چې دسيمې اومحيط دشناخت اومصالحوپه تناظراودايره کې اجراات ترسره کړي

۱۲ ـ اميربه دخلکوخادم وي ؛

حضرت عمررضي الله عنه ، به دغه اصل ته په پام چې اميربه دخلکوخادم وي دغه ډول لارښوونې به يې ورته کولې ، شپه ورځ بايددخلکواورعيت په خدمت کې ووسي ، يوه لحظه هم دامارت دروازه دخلکوپه مخ مه بنده وي اوفرمايل به يې «إنّي لم أبعثکم جبابرة و لکن بعثناکم أئمة، فلاتضربوا المسلمين فتذلوهم، و لاتحمدوهم فتفتنوهم، و لاتمنعوهم فتظلموهم؛ زه ددې لپاره تاسې نه ليږم چې په خلکوظلم اوستم تطبيق کړی ، بلکې ددې لپاره مواستوم چې دخلکولارښوداوپيشوا جوړشي ؛ نومسلمانان په وهلواوکنځلومه خوارو ی ، په بې ځايه مدحواوصفتونوځانونه په فتنوکې مه غورځوی اوخلک دخپلوحقوقوپه محرومولوسره ځان د ستم اوظلم مرتکبين مه جوړوی

يوه ورځ حضرت عمررض يوې ډلې مسؤلينوته داسې وفرمايل : تاسې ددې لپاره نه استخداموم چې دخلکوپه وينواودهغوپه ابرواوعزت مسلط وګرزی ، بلکې هدف دادی چې دخلکوپه منځ کې لمونځونه قايم کړی ، دعمومي سرمايواوشتمنيوساتنه وکړی اوحق حقدارته ورسوی ، دخلکوپه منځ کې په عدالت اوانصاف پريکړې وکړی .

۱۳ ـ دواليانواوحکامونظارت ؛

عمر، رضي الله عنه، به تنهادواليانوپه ټاکنه ځان له مکلفيت څخه نه ژغوره ، بلکې دواليانواومسولينوله کړنوبه يې په دقيق ډول ځان خبراوه ، دخلافت هيڅ يوه داسې خطه اوټاټوبي نه ووچې هغه به ترې اګاه نه وو، بلکې وخت په وخت به خاص وفدونه ليږل اوله حالاتوبه يې ځان په جريان کې اچاوه .

يوه ورځ يې داسې وفرمايل : «أرأيتم إذا استعملت عليکم خير من أعلم، ثم أمرته بالعدل أکنت قضيت ما علي؟ فقالوا: نعم! قال: لا، حتي أنظر في عمله أيعمل بما أمرته أم لا؛ ماته ووايې : که يوبهترين شخص چې زه يې پيژنم اوپرتاسې يې واکمن مقرر کړم اوهغه ته په عدالت امروکړم اياپه دغه ټاکنه اوانتخاب به زما دنده اومسوليت رفع شي ؟ خلکوورته وويل چې هو! حضرت عمررض وويل نه ،

مګرترهغوچې په کارېې دقيق نظارت ولرم چې اياهغه څه يې عملي کړي چې ماورته سپارلي اودستورمې ورکړی !

لکـه چـې دعمـومي نظـارت اوپلټنولپـاره يـې محمّـدبن‌مسـلمه انصاری ديـوه پـلاوي پـه مشـري کـې ګټوسيمواوټاټوبوته وليږه ترڅودحکامولـه کړنواوعملکردی څخـه څارنـه اولـه خلکوپوښـتني وکـړي اودخلافـت دحدودواوسلطي په باب اندازه اومعلومات راجمع کړي .

خپله حضرت عمررض شام ته دری ځله سفرونه کړي ، دواليانو کورونوته ورغلي ، له ولس سره يې دهغودچلندپه باب لـه نيږدې ځـان خبرکړی ، دشام په سفرکې دحضرت ابوعبيده بن جراح رض کورته ورغي اودهغـه ساده ، فقيرانه اوزاهدانه ژوندګړه يې وليدله اوډاډه شو، همدارنګه داسلام دلوی قهرمان اوشجاع خالدبن‌وليد، رضي‌اللّٰه‌عنه، کورتـه پـه داسې حـال کـې ورغـي چـې پرتـه لـه وسلې چـې دهغـه پـه ترميم بوخـت وو بـل کـوم قيمتـي څيـز يـې پـه کورنـه وموجود! !

دحضرت عمررض له شهادت څخه يوکال وړاندې هغه مبارک اراده کړی وه اوصحابه کراموته يې ويلي ووچې که داللّٰه خوښه وه اوژوندی وم په راتلونکي کال به دنظـارت اودمسلمانانودمشـــــکلاتودمعلومولوپه خـــــاطر بيلابيلوښارونوته سفرونه کوي ، ترڅودخلکوستونزې په خپله واوري اودواليـانوکړنې پـه خپلوسترګوووينې . ، هغـه ويلـي ووچې اول به شام ته ځـم اوهلتـه بـه دوه مياشتي تيروم ، بيابه دعراق شمال دجله اوفرات ته ځـم اودوه مياشتي به هلته تيروم ، بيابه بصره اوکوفـه تـه اودوه دوه مياشتي به هلته تيروم ، زمادې پـه اللّٰه قسم وي چې دغـه کـال بـه څـه غوره اوبهترکال وي !

۱۴- دنيمګړتياپه صورت کې دوالي عزل ؛

کچيري به دکوم والي اواميرپه دنـده اوکړنوکې خلـل اوانحـراف مشـاهدکړل شـو اودخلکوخـدمت بـه يـې پـه ښـه توګه نـه وورسولي ، نوپرته له کوم ځنډڅخه به يې دهغه په رفع کولوکې اقدام کاوه اوکه به هغه مشکل دوالـي اوامير پـه عـزل اوليـرې کولوترسره کيده حتمابـه يـې والـي عـزل اوبل غوره کس بـه يـې ورتـه پـه عـوض کـې ټاکـه ، حضرت عمررض به فرمايل «خير لي أن أعزل كل يوم والياً من أن أبقي ظالماً ساعة من نهار؛ ماته داغوره اوبهتره ده چې هره ورځ چې لازمه وي والي عـزل اوليـري کـړم لـدې خبـري نـه چـې يوظـالم پـه ورځ کـې يـوه لحظـه پـه ظلـم کـې پـاتي اووساتلي شي ، حضرت عمررض به وفرمايل «إنّما عامل لي، ظلم أحداً فبلغني مظلمة، فلم أغيرها فأنا ظلمته؛ که ځمـايووالي پرچـاظلم اوسـتم وکـړي اوزه دهغـه ظلـم درفـع اودفع په برخه کې اقدام ونکړم ، داسې ده لکه چې ماپرهغه کس ظلم کړي وي !

منــــــــــــــــــــــــــابع :

۱، ابن‌الجوزی، ابوالفرج عبدالرحمن؛ مناقب اميرالمؤمنين عمـربن‌الخطــاب؛ بيـروت: دارالهـلال، ۱۴۰۹هـــ./ ۱۹۸۹م.
۲، صـلابي، علـي‌محمّـد؛ فصـل الخطـاب فـي سـيرة اميرالمـؤمنين عمـربن‌الخطـاب؛ دمشـق: دارابـن‌كثيـر، ۱۴۳۰هــــــــــــــــــــــــــ./ ۲۰۰۹م.
۳، طبری، ابوجعفر محمّدبن‌جرير؛ تاريخ الطبری؛ بيروت: دارالكتــــب‌العلميــــه، ۱۴۰۸هـــــ./ ۱۹۸۸م.
۴، طنطـاوی، علـي، و نـاجي طنطـاوی؛ اخبـار عمـر و اخبـار عبداللّٰه‌بن‌عمر؛ بيروت: المكتب‌الاسلامي، ۱۴۰۳هـ./ ۱۹۸۳م.

دحسن روحاني بریالیتوب

حسن مومند

اوپروړاندې یې ګڼې ننګونې

په اوسنو ولسمشریزو انتخاباتو کې ایرانیانو ۶۵کلن حسن روحانی دخپل هیواد لپاره نوی ولسمشر وټاکلو ؛دایران دقانون له مخې که چیرې په انتخاباتو کې یو کاندید هم ۵۰ سلنه رای ترلاسه نکړای شي نو په یوې اوونۍ کې دننه به بیا له سره انتخابات کیږي ؛په اوسنو انتخاباتو کې ددوهم ځل انتخاباتو ترسره کولو اړتیا راپیښه نه شوه بلکې په هماغې ړومبۍ مرحلې کې حسن روحاني ۵۱ سلنه رای ترلاسه او دایران په تاریخ کې یوولسم منتخب ولسمشر وګرځېد.

دعصري او دیني دواړو علمونو عالم ، کامیاب دیپلومات او پوه سیاستوال ډاکټر حسن روحاني ژوند ته چې اوګورو نو راته جوتیږي چې دهغه علمیت او شخصیت دایران په څېر دنړۍ په سیاست کې دمهم مقام لرونکي هیواد لپاره ډېر مناسب دی او دا دایراني ولس له لورې دایران لپاره ډېر غوره انتخاب دی.

حسن روحاني د۱۹۴۸ کال دنومبر په ۱۲مې نېټې دایران په سمنان ولایت کې زیږیدلی،هغه داهل تشیع په یوې داسې بنسټپالی کورنۍ کې نړۍ ته سترګې وغړولی کومه چې دوخت دحاکم شاه ایران په مقابل کې په پیل شوي مقاومت کې ډېره فعاله وه نو ځکه یې لاله کوچنیتوبه دمذهبي علومو دزده کړې اوپه اهل تشیع ټولنې کې دمذهبي مشرۍ سره شوق و ، په داهل تشیع دمشهورو او ډېرو مدرسو ښارقم ته ولاړ چې د۱۹۶۹ پورې همدلته په زدکړو بوخت و ؛ حسن روحاني چې دمذهبي علومو ۱۹۶۰ کې یې دسمنان له یوې مدرسې نه دیني زدکړې پیل کړې او کال پس بیا ترڅنګ یې دعصري علومو سره هم مینه درلودله په ۱۹۶۹ کې دتهران پوهنتون ته ولاړ او دلته یې دعدلي قانون لوستلو نه پس دماسټرۍ لپاره دبرطانې ګلاسکو پوهنتون ته ولاړ ،دماسترۍ دپوره کېدو او دایران دانقلاب دبریالیتوب نه پس هغه په خپل هېواد کې پر ډېرو مهمو پوستونو خدمت وکړ خو خپله دزدکړو لړۍ یې پرې نګړه او په ۱۹۹۹ کې دبرتانې دیاد پوهنتون نه دډاکټرۍ دسند په ترلاسه کولو بریالی شو.

دحسن روحاني تعلیمي شالید ته په پام سره داویل پرځای دي چې هغه نه یواځې داچې دلویدیځ په نظام پوه دی بلکې دلویدیځ په یو مهم هېواد کې دپاتې کېدو له امله هغه دلویدیځ دقانون او سیاست نه هم ډېر ښه خبر دی .

دحسن روحاني په اړه دا خبره هم له پامه نه شي غورځېدای چې دایران انقلاب کې هغه له فعالو غړو څخه ګڼل کېدلو،بل داچې دخپل سیاسي سفر پیل یې دځوانۍ په شپو ورځو کې دایران دشاه پرضد دمقاومت نه وکړ ، اوهمدارازدانقلاب دکامیابېدو نه په لړو وړاندې شپو ورځو کې به هغه ددولت پرضد دویناګانو لپاره دایران مختلفو ښارونو ته سفرونه کول چې دولت پرې په عامو غونډو کې دوینا کولو بندیز هم لګولی و خو هغه به نه منع کېدلو نو ځکه څوځلې زنداني شوی هم و.

کله چې آیت الله بهشتي او آیت الله مطهری خمیني ته دهېواد پرېښودلو مشوره ورکړه او دهمدوئ په مشوره دایراني انقلاب بنسټ ایښودونکی فرانسې ته ولاړ او دهماغه ځای نه یې دشاه پرضد مقاومت

رهبري کولو نو هغه مهال حسن روحاني په اروپا کې دانقلاب دبریالیتوب لپاره ډېرې زیاتې هلې ځلې کولې ، هر پوهنتون ته به ور تللو او ایراني محصلینو ته به یې دسوال او جواب دپروګرام له لارې دخمیني پیغام او افکار ورانتقالول ، ځکه خو په ۱۹۷۹ کې دایراني انقلاب دبریالیتوب نه پس هغه دپارلمان غړی شو او د کال ۲۰۰۰ پورې هغه ۵ ځلې دمنتخب غړي په صفت پارلمان ته په تللو بریالی شو، ددې ترڅنګ هغه په یو وخت کې دملی امنیت دهیئت او دپوهانو دهیئت غړیتوب هم درلودلو، دعراق او ایران جنګ دپای ته درسېدلو نه پس هغه دستر ملی امنیت په اداره کې دایران رهبر آیت الله خامنه ای خپل نماینده او ږومبي سکر تر په صفت مقرر کړ ،هغه پدې منصب ۱۶ کاله پاتې شو چې دایران د ۲ منځ لارو ولسمشرانو محمد خاتمي او هاشمی رفسنجاني په دورو کې هم له دې دندې لرې نکړ ای شو چې بالآخره یې داحمدی نژاد دولسمشر کېدلو نه پس له دې دندې استعفا ور کړه .

دنوموړې اداري دمشر په حیث دحسن روحاني منځلاریتوب ایرانیانو ته ښه رابښکاره شو او همدلته یې داشهرت هم وموندلو چې دزیات کار کولو سره یې مینه ده او پر حقایقو ولاړ سیاست غواړي .

ځیرونکي وایې چې دایران داتومي پروګرام پر سر دلویدیځ سره دراپور ته شوی لانجې په اړه دمشر مرکچي په صفت دحسن روحاني دیپلوماتیک مهارت او تدبر هغه وخت څر ګند شو چې دفرانسې ،المان او بر تانې سره یې په بریالیتوب مذاکرات مخ په وړاندې بو تلل

دحسن روحاني په وینا ایران دده په مشوره دملی منافعو په خاطر د ۲۰۰۳ کال نه تر ۲۰۰۵ پورې دیورانیمو دغني کولو پروګرام ودرولی و ؛خو دا اقدام دلویدیځ له لورې داقتصادي ګټو پر ترلاسه کولو پورې مشروط و ؛ واک ته داحمدی نژاد درسېدلو سره سم داقتصادي مرستو دا لړۍ هغه مهال پرې شوه چې حسن روحاني له خپلې دندې استعفا ور کړه.

داقتصادي ګټو په مقابل کې دیورانیمو دغني کولو دپروګرام په ودرولو ټول ایرانیان خوښ نه وو او دا یې دسترو ملی ګټو ضد اقدام ګڼلو نو ځکه دانتخاباتي کمپاین پر مهال حسن روحاني پدې اړه دایرانیانو دانتقاد سره مخامخ شو خو هغه دا جواب و کړ چې موږ پدې سره ایران دجنګ نه وژغورلو ،افغانستان او عراق اشغال شوي و،نوبت دایران و چې موږ یې (دمذاکراتو له لارې)مخه ونیوله .

دیادولو وړ ده چې دعراق او ایران دجنګ پر مهال حسن روحاني دملي هوایي دفاع قوماندان و چې ددفاعي چارو لپاره دا دده ډېره اړینه تجربه ګڼل کیږي او ایران چې اوس دکومو حالاتو سره مخامخ دی دا تجربه به ور ته ډېره ګټوره ثابته شي.

حسن روحاني د ملي مصالحو، نومې مجلس غړیتوب هم لرلو ،ددې مجلس لپاره دایران درهبر له لورې غړي ټاکل کېږي او تر ټولو مهمه دنده یې دقانوني اصلاحاتو په اړه دپارلمان او دمشرانو دجر ګګۍ ترمنځ رابطه جوړول وي ؛هغه دولسمشر جوړېدو پر مهال هم ددې مجلس غړی و او ددفاعي،سیاسي او امنیتي چارو څارنه یې مسئولیت و.

دیادولو وړ ده چې داداري، تعلیمي او سیاسی لویو مسئولیتونو دادا کولو تر څنګ حسن روحاني په علمی،سیاسي، ثقافتي او نشراتي میدانونو کې هم ځان مشغول وساتلو ،دتهران پوهنتون دعلمي مجلس غړی دی،او د ۱۹۹۱ کال نه راپدېخوا دستراتیجیکو مطالعاتو اداره خو یې دپېژند ګلوۍ یوه ستره نښه ده ؛ په فارسي او انګریزي ژبه کې دخپریدونکو ۳ جریدو مدیریت هم دحسن روحاني پر غاړه دی ؛ دا ۱۵ ورځنۍ جریدې دي او ټول ساینسی او تحقیقی مضامین خپروي حسن روحاني دایران داتومي لانجی پر سر دنړیوالو طاقتونو سره دمذاکراتو او دایران ،امریکا او نور لویدیځ ترمنځ په روابطو کې درامنځته شویو لوړو جورو په اړه یو کتاب هم لیکلی دی چې پکې یې خپل ټول یاداشتونه راخستي دي ، د

National Security and Nuclear Diplomacy په نوم لیکل شوي دې کتاب په ایران او نورې نړۍ کې ډېر شهرت وموندلو ؛ له دې پر ته ددیپلومات ،سیاسي او انقلابي لیډر ،مذهبي عالم او دتعلیمي چارو دماهر په صفت حسن روحاني په عربی،فارسی اوانګلیسي ژبو کې ګڼ کتابونه او په سونو تحقیقی مضامین او مقالې لیکلي دي .

دحسن روحاني نوم دروان کال دمئ په ۷ مې نېټې دولسمشریزو انتخاباتو لپاره ثبت شو ،دانتخاباتی کمپاین په پیل کې دهغه مقبولیت دخپلو مقابلو حریفانو په نسبت کم و خو چې کله داصلاحي تحریک لیډر

او پخواني ولسمشر محمد خاتمي دحسن روحاني حمايت اعلان کړ او خپل يو بل کانديد ملګری رضاعارف يې هم دې ته تيار کړ چې دحسن روحاني په حق کې دې په انتخاباتو کې له ګډون نه تېر شي ؛ د دې تر څنګ دحسن روحاني دبرياليتوب امکانات هغه مهال نور هم زيات شول چې کله ولسمشر علی اکبر هاشمي رفسنجاني هم دده حمايت اعلان کړ ؛ لا په پيل کې دايران شوری نګهبان په انتخاباتو کې دهاشمی رفسنجانی ګډون ممنوع اعلان کړی و.

شوری نګهبان په ۱۲ ديني عالمانو او قانون پوهانو مشتمله هغه اداره ده چې دولسمشرۍ لپاره د کانديدو تنانو داهليت او شموليت په اړه پريکړه کوي.

د خميني دلمسي حمايت هم حسن روحاني ته ګټه ورسوله او د ۲۰۰۹ کال د انتخاباتو په نتيجه کې د تر سره شويو مظاهرو نه پس ددوه اصلاح غوښتونکو ليډرانو مهدی کروبی او مير حسين موسوي نظربندي هم دده لپاره غوره چانس شو خو کوم شي چې حسن روحاني ديو عام کنديد نه راوويست او دعوامي اميدونو په مرکز يې بدل او دايران تر ټولو سترولسي او دولتي منصب ته يې ورسولو هغه داقتصادي چارو په اړه دده موقف و ؛ دانتخاباتي کمپاين پر مهال به هغه تل دايران په اوسني خراب اقتصادي حالت د تأسف اظهار کاوه او ويل به يې چې دخراب اقتصادي حالت يو اځنی لامل دايران داتومي لانجې په اړه دايران سخت موقف دی چې له امله يې ايران په بين المللي ډګر کې ديواځيتوب ښکار کړيدی او دايران اقتصاد دفشار او تاوان سره مخامخ دی ؛ هغه به ويل چې دايران مشکلات به په ښه شان او پوره تدبر حل کوم.

په مختلفو وختونو کې پر ايران دلګېدلو نړيوالو اقتصادي بنديزونو له امله هسی هم دايران اقتصادي حالت د تېر په پر تله خراب شوی و خو چې کله تېر ستمبر کې دايران پر مرکزي بانک دتېلو دراکړې ورکړې په باره کې بنديزونه ولګېدل نو يو امريکايي ډالر د ۴۰۰۰۰ ايراني تومن سره برابر شو چې له امله يې بی کاري او قيمتي ډېره په تيزۍ سره پور ته ولاړه.

حقيقت دادی چې ايرانيان د اوسنۍ بی کارۍ او قيمتۍ نه تنګ شوي وو او د کوم نجات ور کونکي په طلب کې وو ؛ دانتخاباتي کمپاين پر مهال چې کله حسن روحاني په ښه تدبر سره داقتصادي او نورو مشکلاتو دحل خبره وکړه نو ايرانيانو ته همدا ديواځني نجات ور کونکي په صورت کې ښکاره شو ځکه يې دده د کاميابولو لپاره دجون په ۱۴مې نېټې په لوي شمېر کې په ولسمشريزو انتخاباتو کې ګډون وکړ.

دايران د کورنيو چارو دوزارت په وينا په انتخاباتو کې دګډون کوونکو سلنه ۲،۷۲ ته رسېدلې وه ؛ سخته ګرمي وه خو بيا هم د رای ور کولو لپاره دسهار نه اوږده قطارونه جوړ شوي وو ؛ له غرمې وروسته درای ور کونکو شمېر دومره زيات شو چې ۳ ځله په وخت کې توسيع وشوه چې آخر کې ۵ ساعتونو ته ورسېدله ؛ درای ور کولو په مرکزونو کې دمېرمنو او ځوانانو شمېره زياته وه ؛ شنونکي وايي : له دې ښه څر ګندېږي چې دبې کارۍ او قيمتۍ دزياتوالي په اړه په خلکو کې تشويش زيات شويدی. ديادولو وړ ده چې دايران سياسي ډلې دنړيوالو په ژبه په دوه برخو ويشل کېږي يو په بنسټپالو نوموي او بله په اصلاح غوښتونکو ؛ ټول لويديځ او په ځانګړې توګه لويديځوالي رسنۍ دا تأسر خپروي چې دبنسټپالو تر شا دشوری نګهبان او دايران رهبرۍ لاس دی ؛ کله چې دشوری نګهبان له لورې درفسنجاني د کانديدۍ کاغذونه مستر د شول نو په ډېر زور شور به دا خبره کېدله چې دايران مذهبي قيادت نه غواړي چې کوم اصلاح خوښوونکی دايران ولسمشر شي .

دا خبره سمه ده چې دايران دمذهبي قيادت خواخوږي به دبنسټپالو سره وي او دهمدوئ له ډلې به ديو تن ولسمشر کېدل غوره ګڼي خو په اوسنو انتخاباتو کې ديو اصلاح خوښونکي کاميابۍ دغربي رسنيوو او پوهانو دا تبصرې غلطې ثابتې کړې چې ګينې مذهبي قيادت ديوې ډلې يا فرد داسې حمايت کوي چې پرې دعوامو درايو مقابله وکړای شي او يا پرې کوم اصلاح خوښوونکی ناکام کړای شي .

دا خبره هم دپام وړ ده چې دحسن روحاني تر او دا اصلاح خوښونکو سره دی ځکه خو يې په برياليتوب دملګرو ملتونو دستر سيکر تر بان کي مون او امريکا دولسمشر بارک اوباما په شمول ګڼ شمېر لويديځوال مشران په ښکاره خوشاله ښکارېدل خو بايد دا خبره هم له پامه ونه غورځول شي چې دحسن روحاني تر شا دايران درهبر آيت الله خامنه ای اعتماد هم شتون لري چې دانتخاباتو د کمپاين پر مهال به هغه ددې خبرې يادونه هم کوله او ده ته درايو ور کونکو په علم کې به هم دا خبره وه نو دحسن روحاني اصلاح خوښونه تر هغه حده پورې نده چې لويديځ لور ته په ميلان تعبير شي لکه دمير حسين موسوي او مهدي کروبي په باره کې چې ويل کېږي .

حقیقت دادی چې حسن روحاني د دواړو خواوو دحمایت نه برخمن دی ځکه خو یې په بریالیتوب دتهران تر څنګ دقم په څېر په مذهبي مرکز کې هم دخوښۍ جشن ولمانځل شو.

نو زما په اند دحسن روحاني په اړه سمه تبصره داده چې دهغه یو لاس داصلاح خوښونکو په لاس کې دی او بل یې دایران درهبر آیت الله خامنه ای په لاس کې دی چې له همدې لارې به هغه داصلاح خوښونکو او بنسټپالو ترمنځ دپل یا رابطې چاره په ډېره غوره طریقې ترسره کړي.

باید داهېره نکړوچې ایران کې دطاقت اصل سرچینه دایران رهبر آیت الله خامنه اي دی چې دهېواد په سطحه دهرې مسئلې دپرېکړې اختیار دهمده په لاس کې دی خو دولس دراینو پر مټ دمنتخب شوي ددولت دتر ټولو لوی مشر لاس په داخلي او خارجي چارو او اقتصادي مسائلو کې تر ډېره حده خلاص وي.

دایران اتومي پروګرام روان ساتل او هم دامریکا او متحدینو یې مقابله کول دنوي ولسمشر لپاره ډېره ستره ننګونه ده هغه په خپله وینا کې ویلي دي چې: دنړۍ سره به غوره روابط ټینګ کړي او خپل دیورانیمو دغني کولو پروګرام به هم جاري وساتي، ایران به خپل دا پروګرام بند نکړي ځکه چې دا په هر لحاظ قانوني او شفاف دی لویدیځو هېوادونو بې ځایه دایران اتومي پروګرام متنازع ګرځولی دی، دوئ باید دایراني ولس اتومي حقوق ومني،،

دحسن روحاني دڅرګندونو نه داسې معلومېږي چې دده په راتګ به دایران په خارجه پالسۍ کې څه بنسټیز بدلون رانشي خو حسن روحاني به هم دده وړاندینو ولسمشرانو خاتمي او رفسنجاني په څېر دنرم سلوک او لهجې نه کار اخلي، اقتصادي اصلاحاتو ته به داولیت حق ور کوي او دولس دژوند ښه کېدو ته به توجه ور کوي همدې هدف ته په پام سره به دامریکا او نور لویدیځ سره دروابطو دښه کولو په موخه به داتومي پروګرام په پالسۍ کې یوڅه کوچني بدلونونه راولي.

دحسن روحاني لهجه به داسې نه وي لکه دده ځلې منتخب شوي ولسمشر احمدي نژاد؛ داحمدي نژاد دولسمشرۍ په ۸ کلن دور کې به دامریکا، نور لویدیځ او اسرائیلو سره دجنګ کولو ترحده خبرې کېدلې چې له امله یې دلویدیځ له لورې دایران داتومي پروګرام په اړه زیات شکوک اوشبهات ښکاره کړای شوی وو او پر ایران دملګرو ملتونو له لورې سخت اقتصادي بندیزونه لګېدلی چې ورسره دایران اقتصاد سخت زیانمن شو؛ دروحاني سلوک به ددې برعکس ډېر نرم وي خو ایران به دخپل اتومي پروګرام له جاري ساتلو تېر نه شي نو پوښتنه داده چې داتومي پروګرام دجاري ساتلو سره سره به دامریکا او دامریکا متحدین دبندیزونو لرې کولو ته اماده کړای شي؟

په ښکاره خو داډېر ګران کار بریښي امریکا اونور لویدیځ څېرو ته نه ګوري؛ خبره داتومي پروګرام دجاري ساتلو اویاهم بندولو ده، ولسمشر بنسټپال وي او که اصلاح غوښتونکی وي؛ هو! یواځې په هغه صورت کې یې امکان شته چې مقابل لورې هم نرمي ښکاره کړي خو د مقابل لورې دنرمۍ تمه هغه وخت ختمه شوه چې داسرائیلو لومړي وزیر بن یامین نتن یاهوپدې تازه ورځو کې یو ځل بیا په ایران دحملې دړ که وکړه. دایران خراب اقتصاد دحسن روحاني لپاره بله ستره ننګونه ده، دتېلو صادرونکي داوپیک دې مهم غړي هېواد کې دپیسو انفلاسیون ۲۸ سلنې ته رسېدلی چې له امله یې ولس دسختې قیمتۍ سره مخامخ دی نو آیا داقتصاد په ښه کولو به حسن روحاني وتوانیږي؟

حقیقت دادی چې ددې تر او دهېواد دخارجه سیاست او داتومي پروګرام سره دی دکوم له امله چې پدې هېواد ستر اقتصادي بندیزونه لګېدلي دي. دحسن روحاني لپاره دریمه ستره ننګونه په سیمه کې دایران په باره کې داعتماد دفضا رامنځته کول دي؛ دمنځنې ختیځ دچارو دکارپوهانو په اند داعتماد دفضا رامنځته کولو لپاره باید ایران دخپلو عربو ګاونډیو هېوادونو په شمول دسیمې دټولو عربو او عجمو هېوادونو سره په روابطو له سره غور وکړي؛ دلته خبره یواځې داسرائیلو سره ددښمنۍ دآواز پورته کولو نده؛ دایران داتومي پروګرام په باره کې دسیمې هېوادونه دشکوکو او شبهاتو ښکار دي؛ د سوریې په اوسنو له حده زیاتو حساسو حالاتو کې دمخالفینو په مقابل کې دبشار الاسد ددولت څرګند حمایت او معاونت هم دبې اعتمادۍ یو سبب دی ځکه چې دبشار الاسد ددولت په لاس په زرونو بې ګناه خلک شهیدان شوي دي.

نودابه راتلونکی کې څرګنده شي چې حسن روحاني ددې ننګونو په مقابل کې سر ټیټوي او که په بریالیتوب یې مقابله کوي.

داسلامیت او مغربیت تر منځ کشمکش!

اسلامي نړۍ کې دجدید یت او مغربیت ملاتړي اوناقدین

لیکوال :داسلامي نړۍ مفکر عالم مولانا سید ابوالحسن علی "ندوي"رح – ژباړه : ابوظهیر

نامــق کمـــــال :

له غربي تهذیب اوعلومو نه داستفادي کولو بنه متوازن دعوت اودتر کیې اونوي غرب داړیکو دځرنګوالي بنه تشریح ددغه هېواد(تر کیې)دیوه نومیالي مفکر "نامق کمال" په اندونو او مضامینو کې لیدل کېږي ، نوموړي پر هغو برخو کې له غربه داستفادي بلنه ور کړي دکومو پخپلولو چې غربي ولسونو پر مختګ او بر تري ترلاسه کړه .

دیادونې وړ ده هغه(" نامق کمال ")په کال ۱۸۴۰ز کې د (rhobosto)په یوي لوړپوړي او بنه اسوده کورنۍ زیږدلی و ، دفارسي ، عربي او فرانسوي ژبوزده کړي یې په کور کې بشپړي کړي ، بیا په اوولس کلنۍ کې یې رسمي وظیفه واخسته اوپه ځوانۍ کې دتر کیې دمشهور مفکر اووطن پال مشر ابراهیم شیناسي (۱۸۲۶ـ۱۸۷۱) څخه متاثر شو، هم دهغه په مشهوره ورځپانه "تصویر افکار " کې یې لیکوالي پیل کړه ، په ۱۸۶۵ ز کې شیناسي په فرانساه کې پناه واخسته ، دورځپانې اړوند ټولې چارې دنوموړي په اوګو بار شوي او هم هلته یې ځان دیوه سیاسي لیکوال په تو ګه ښکاره کړ ، دخپل بیباک قلم او ازادومضامینو په وجه په کال ۱۸۷۱ ز کې دخپل وطن پریښودو ته اړیستل شو، دجلا وطنۍ درې کاله یې په لندن ، فاریس او وي یانه کې تیر کړل ، په دې موده کې یې هلته دنوي قانون اواقتصادمطالعه وکړه ، په کال ۱۸۷۱از کې بیر ته تر کیې ته راغی ، لږه موده وروسته دخپلې مشهوري ډرامې " وطن " له امله (چې دوطن پالنې افراطي جذبات اومینه پکې انځور شوي وه) "قبرص "ته جلا وطن شو ، په کال ۱۸۷۶از کې دسلطان عبدالعزیز دمعزولولو وروسته بیا خپل هېواد (تر کیې) ته راغی ، چې داوار هم ژر ددولت لخوا معتوب کړای شو اودخپل ژوند تر وروستي کاله په بند کې پاتې شو ، چې هم هلته په کال ۱۸۸۸ز کې ومړ .

دازادخیالۍ او دوطن پالنې سر بیره نامق کمال ریښتونی او کلک مسلمان هم و ، دنوموړي په لیکنو کې دوطن مور (تر کیې) بیا بیا یادونې اساس دفر قي یاډلي په ځای سیمه ده ، هغه پخپل دې اند کې دومره اسلامي و څومره چې دعثماني خلافت تصور و ، هغه ټول عمر په کلکه دمسلمانانو ددویزو اقدارو اوعقایدو منونکی و اوډېر کر ته یې دنورو ډلو په مشر انو یې له دې پلوه تونده نیوکې وکړي ، چې هغوئ دپخوانیو اسلامي اقدارو په ساتنه کې ناکام راغلي وو ، نوموړي له اروپا څخه هغه نوي اندونه راوړل دکومو راوړلو ته چې اړ تیا وه .

ځینو اروپایي لیکوالو چې داسلام لاربښونې په ناسم شکل غوښتل وړاندې کړي ، په هغوئ یې کلکې نیوکې وکړي ، دهغوئ په ځواب کې اسلامي کارنامې په ښه تو ګه وړاندې کړي ، تردې پورې چې دعثماني خلافت په مشرۍ کې یې دنړیوال اسلامي تحاد نظریه هم وړاندې کړه، څو هغه (اتحادیه) په آسیا او افریقا کې خپل جلا کر دار اورول ادا کړي او داروپا په مقابل کې یومشر قي ځواک راوټوکیږي او دځواک له پلوه توازن رامنځته شي .

فروفیسر نیازی بر کس دضیاء گوک الپ دمضامینو ټولګې په فاضلانه مقدمه کې لیکلي:

هغه سړي چې دنوي حالت ناروغي يې تشخیص کړه اوهغه يې ديوه نوي دولت دجوړيدو په لاره کې د لوی خنډ په تو ګه اومنله هغه نامق کمال (۱۸۴۰-۱۸۸۸)و، نوموړي دهغو ديني ، اخلاقي ، اوقانوني څانګو په اصلي يا مثالي شکل کې دوړاندي کولو کوښښ و کړ ، کومې چې اسلام ته منسوبولی شوي او هم يې دعثماني خلافت دعروج دپخواني دور دسیاسي ادارو اصلي اومثالي شکلونه وړاندې کړل ،دغربي تهذيب هغه خواوي يې يوپه يو رابرسيره کړي دکومو دخپلولو اوغوره کولو په وجه چې غربيانو ته ترقي، اوبرتري په برخه شوه ،په دې دريواړو عناصرو دبحث کولو وروسته دې نتيجې ته رسيدلی دی چې د هغو درېواړو ترمنځ کوم اساسي اختلاف نشته ، دهغه په اند: اسلام ټولني ته اخلاقي اوقانوني بنسټونه ور کړي ، په دولتي چارو کې عثماني اصول اودنړۍ دمختلفو قومونو ترمنځ درواداری آفاقي تګلاره دعثماني اصولو (تر کيې دولت نه) دسياسي قالب اساس ګرځوي اودغربي تهذيب هغه مادي اوعملي لارې او اسلوب يادوي له کومو څخه چې نظام ته ځواک او په معاصره نړۍ کې ور ته داقتصادي ترقۍ قوي عنصر په لاس ورځي.

په دې تو ګه نامق کمال نولسمه پیړۍ کې هلته (تر کيه کې) د ادريواړه ياد عناصر جلا، جلا کړل اودهغو دحدودو نښي يې په ګوته کړي دي ، دهغه په اند دهلو ټيلو دناکامۍ تر ټولو لويه وجه ددغو درې ګونو عناصرو په باره کې ذهني انتشار و، مثلاً: شريعت اسلامي قانون دفرانسوي قانون پخاطر پريښودل شو اودحکومت ، تعليم ، اقتصاد اوزراعت په لړ کې غربي لارې چارې غوره نکړای شوې

هغه وايي :دتر کيې څخه دنوي تر کيې جوړولو طفلانه ارزو دتنظيمونو مشران ديته اړ کړل چې له دليل پر ته په اقتصادي اوسیاسي برخو کې داروپايي ځواکونواحسانونه اومني ، ددې نتيجه داشوه چې عثماني دولت خپله ازادي اوساليمت له لاس ور کړ ، ولې هغه په انتظامي چارو کې دنويو جمهووري نظامونو يواصل هم رائج نکړ ، سره ددې چې نه دقديم عثماني سياسي اداري په اصولو کې اونه په اسلامي قانون کې داسې کومه خبره وه چې د ترقۍ ،جمهوريت ، يادنوي سائنس سره يې ټکر وای.

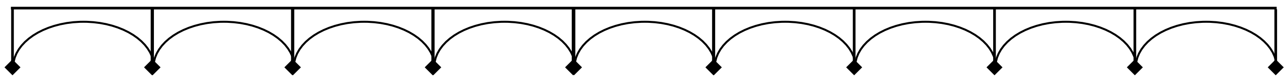
ليکن ددې باوجود نامق کمال دومره عام مقبوليت اوژور اغيز دتر کيې يې په ځوان نسل اوپخپله په ضياء ګوک اودهغه په همزولو وکړچې وربانديې د اعتراف لپاره د ميرمن خالده انجم لاندې الفاظ ليکلي :

نامق کمال دنوي تر کيې تر ټولو منلی اوګران شخصيت و ،دتر کي افکارو اوسياسياتو په تاريخ کې له هغه نه زيات دبل چا شخصيت دومره ندی ځليدلی څومره چې دنامق کمال دی ، دهغه متوازن فکر اونسبتاً معتدل دعوت دنوي تر کيې په جوړولو کې دومره مؤثر ثابت نشو څنګه چې د"ضياء ګوک الپ" دغربي تهذيب او سياست اصولو غوره کولو توند دعوت مؤثر ثابت شو ،ولې دضياء فلسفي اوفکر ته دعملي بڼې ور کولولپاره تر کيې ته يونهايتي ځواکمن اودکار سړی په لاس ورغی ، چاچې دضياء له تصور اومنشاء څخه هم زيات کار وکړ آن دمغربيت په قالب کې يې دتر کيې داچولو عزم وکړ ! هو! هغه دکمال اتاتر ک شخصيت و.

دکمال اتاترک فکري روزنه !دهغه ذهنيت ،مزاج اوطبعې ځانګړتياوي !

دمصطفى کمال پلار علی رضا نوميده ، په کال ۱۲۹۸هق کې په " سالونيکا" کې زيږيدلی و

،دهغه کورنۍ اصلاًد "اناطوليه" په يوه اطرفي کلي کې ميشت وه ، لومړی په يوه داسې ښوونځي کې شامل شو ، چې يکې زده کړې په اروپايي دود ور کول کېدې ،بيا يو کال لپاره يې په يوه مځنې ښوونځې کې زدکړې وکړې ،له هغه وروسته يې په حربي ليسه کې ګډون وکړ ،بيا داستنبول په حربي پوهنتون کې شامل شو ،په پای کې له هغه څخه ديوه پوځي افسر په تو ګه ووت ، دسلطان عبد الحميد زمانه وه، مصطفى دهغه پر ضد په څو سازشونو کې دنيول کيدو وروسته دمشق ته جلاوطن شو، له هغه ځايه په پټه "سالونيکا" ته وتښتيده ،هلته داتحاد اوترقۍ په نوم ديوې ټولنې غړی شو،هم هلته لږ وروسته دپوځ په ليکو کې شامل شو اودمقدونيه داور ګاډي لين غځولو چارې ور ته وسپارل شوې ،په ۱۳۲۷هق ۱۹۰۹زکې سلطان عبد الحميد معزول کړای شو اوپه ۱۹۱۰ کې دنظامي اتشې په حيث فرانسي ته لاړ ، دې سفر هغه دتر کيې دپرمختګ په پلانونو اوچارو بې باوره کړ دجرمني مخ پرزياتيدونکې ترقۍ نارامه کړ ،دغه مهال په تر کيه عملاً دڅلورو کسانو واک و، انور ،طلعت ، جاويد

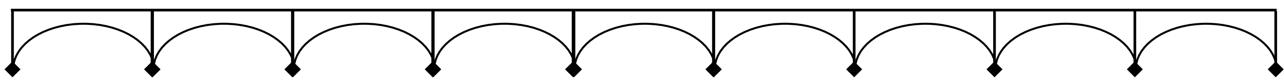
اوجمال ،مصطفی کمال له هغوئ ځلور واړوسره جوړه نه وه اوور سره يې سخت اختلاف درلود ، کمال دنړيوالو اهدافو او له تر کيي څخه دباندې دعثماني سلطنت له پراخولواوغځولو سره علاقه نه درلوده ، هغه داپاليسي دهېواد لپاره وژونکې اومضره ګڼله ، بل پلوانور هم هغه نه خوښه و، په کال ۱۹۱۲ز کې دبلقان جنګ شروع شو ،دبلقاني ښارونو څخه دمهاجرينوپه هجوم اودهغوئ دنه ويلو په حالت سخت خفه شو، دبلقان په هېوادو کې داختلاف په وجه تر کانو په "اډريانوپل" باندې قبضه وکړه ،انور دجنګ وزير مقرر شو ، چې په دې توګه هغه دخپلې ترقۍ وروستيومدارجو ته ورسيد ،انور غوښتل اوپه دې کوښښ کې و چې ټول مسلمانان د"خليفة المسلمين" تربيرغ لاندې راولي ،انور جرمنيانو ته دتر کيې دپوځې چارودتنظمولو کار وسپاره ، مصطفی کمال په دې کار سخت خوابدی شو ، په کال ۱۹۱۴ز کې نړيوال جنګ پيل شو انور اودهغه دملګرو په فشار تر کيه له جرمني سره ودريده اوپه جنګ کې يې ګډون وکړ ،مصطفی کمال رايه داوه چې تر کيې ته بيطرفه پاتې کيدل غوره دي ، هر لوری چې فاتح شو،له هغه نه ګټه اخستل پکار دي ، البته کمال دخپلي خوښي خلاف په دغه جنګ کې ښه په زړور تيا اوميړانه برخه واخسته ،په ۱۹۱۶ز کې يې په "ګيلي پولی" کې ښه لويه کارنامه هم ترسره کړه اوله همدې ځايه يې شهرت خور شو، په کال ۱۹۱۶ز کې دقفقاز محاذ ته وليږل شو ،په کال ۱۹۱۷ز کې دحجاز لپاره قومندان وټاکل شو ، خو دحجاز قومندانۍ چارو دتسليمولو څخه وړاندې حجاز تخليه شو ، په همدې کال ور ته دجنرال په حيث ترفيع ور کړل شوه ، هم ور ته دديار بکر پوځې قومنداني وسپارل شوه ،په کال ۱۹۱۸ز کې جنګ دتر کيې اوجرمني په شکست سره پای ته ورسيد ، په دې سره دتر کيې پخواني وزيران دهېواد پريښودو ته اړشول دکمال لپاره ميدان خلاص پاتې شو، بريتانيې او اتحاديانو استبول قبضه کړ ، په اناطوليه کې لويه ګډوډي خوره شوه ، هلته دامنيت قايمولو لپاره مصطفی کمال غوره شو، هغه ديونيانو په خلاف چې "ازمير " يې نيولی و له سره بيا دجنګ اعلان وکړ ،اوپه کال ۱۹۱۹ز کې د"سقاريه" په جنګ کې يې هغوئ ته دقوي ماتې په ور کولو ځان ته دغازي لقب ترلاسه کړ، ددې وروسته يې په" انګوره" کې يوازاد حکومت جوړ کړ ، دخلافت اوعثماني سلطنت پای يې اعلان کړ ،يولادين جمهوريت يې جوړ کړ ، دهم هغه بې دينه جمهوريت په کال ۱۹۲۴ز کې لومړی ولسمشر غوره شو اوپه همدي حالت کې په کال ۱۹۳۴ کې ومړ

دکمال اتاترک په قيادت کې تر کانو چې دلادينيت (سيکولرزم) اوله خپلې ماضي نه دانحراف بلکې دشديد بغاوت ،جذباتي مغربيت اودعسکري آمريت کوم لوری غوره کړ ، دهغه دوجوه اولاملونو دپيژندلو لپاره ددغه تحريک اورجحان دفکري اوسياسی قايد ،دنوي تر کيې دلوی معمار "کمال اتاترک" دفکري روزنې ، دهغه دمزاجي کيفياتو ، پيژندلو ته اړتيا ده ، ولې چې دجمهوريت اوعواميت دادعاء سربيره هغه هېوادونه چې د پوځې دکتاتورانو تر واک لاندې راغلي ، هغه ترډېره ځايه دهغه دکتاتور دشخصيت اومزاج انځور ګر ثابت شوي له دې وجې دهغو دنوي تشکيل پيژندلو لپاره دهغو دکتاتورانو (dlctators) اودهغوئ دتر کيبي عناصرو پيژندنه نهايتي ضروري ده ، دلته مونږ دکمال اتار ترک دمستند او همدرد سوانحليکونکي عرفان اور ګا(irfan orga)دکتاب اتاترک(Ataturk) دهغو اقتباساتو په وړاندې کولو بسيا کوو چا چې دکمال په ځانګړې مزاج رڼا اچولي :

هغه دليسې او پوهنتون په زمانه کې ډېر کم دملګرو اودوستانو ترمنځ مقبول و ، دهغه نيږدې ملګري ډېر کم وو ، ډېر ژر به په اشتعال راته ، هغه دخپلې درجې يومثالي اوبې نفسه زده کوونکی هم و، شوقين اوذهين ډېر و، جنس (sex) دهغه لپاره مقناطيسي راښکون درلود هغه د شرابو په څکلو تسکين حاصلاوه ، ولې روحاني تسکين دهغه دننه په خدای اعتقاد و اودمرګ نه په پس ژوند يې يقين نه و .

په نورو د ظلم کولو او وربانډې د خوند اخستو کوم فطري خصوصيت چې دهغه دننه و،هغه يې پټه نه و ، هغه دنورو جذبات هيڅکله هم نه منل ، له دې وجې يې هيڅوک خپل سيال نه ګاڼه ،دهغه دننه دنورو دمفتوحولو اومغلوبولو او دخپلي خوښي لپاره دنورو ځملولو فطري ارزو وه ، هغه هميش له نورو څخه ځان په سر کې خوښاوه ،په مناسبټر کې هغه د"روسو او واليټر " دليکنو سره اشنا شو او له هغو يې وغوښتل چې دده دننه دبغاوت خوبولي څپه راويښه کړي !

په ځوانۍ کې هغه د انقلابي افکارو په لړ کې دضياءګوک الپ لاربښوونې ښي په من اوعن سره يادي کړي وي، ضياء ګوک الپ دروڼ اندی او ديني ازادۍ له اندونو څخه دازادۍ لپاره جنګ کړی و ، هغه دمغرب دروڼ آندۍ لوی استازی و، هغه په ۱۹۰۰ز کې دافکر څرګند کړ چې عثماني سلطنت لپاره زوال اونتشار مقدر دی ،ولې چې په بندو

ستر ګو یې شخصي حکومت منلی ، هغه به اکثر ویلي دیني حکومت د شخصي حکومت وفادار اوحلیف دی،هغه دمذهبي واکمنۍ څخه دازادۍ په ترلاسه کولو ټینګار درلودو هغه غوښتل چې دعلماوو واکونه محدود کړای شي ، مختلفي دیني ټولني ،ددین جذباتي ملاتړي کړۍ (دده په وینا) دشیطان لارویانو په کېدو دجهاد غږپور ته کوي باید هغوئ مقیدي کړای شي، هغه دشریعت دپای ته رسولو اودهغو قاضیانو دمحکمو دمنسوخولو وکالت کاو کومو چې داسلامي قانون شرحه اوترجماني کوله دهغه په اند دهغو په ځای نوي ولسي محاکم جوړول پکار دي

ددین اوپه خاصه توګه داسلام په باره کې داتاتر ک دعقیدي ، دریځ اودهغه داصلي خیالاتو او احساساتو په اړه لیکي:

هغه داحقیقت په ښه تو ګه پېژندلی وچې دده اصلي جنګ ددین خلاف دی ، دکوچنیوالي څخه دهغه په اند:دخدای اړ تیا نه وه ، محض یوه مغالطه یې ګڼله ، هیڅ حقیقت یې نه مانه ، هغه یواځې په هغو یقین درلود کوم څه چې په ستر ګو لیدل کېږي ، دهغه خیال داو چې په ماضي کې اسلام تخریبي ځواک پاتې دی ، اوهغه تر کانو ته ډېر لوی زیانونه اړولي ، هغه په دې حقیقت ستر ګې پټې کړي وې چې یواځې داسلام ښنلي وحدت پراخ عثماني سلطنت تعمیر کړی و، دهغه انګېرنه داوه چې داسلام له امله خلک دجمود او اوهامو په ګرداب کې نښتي ، هغه له هغه سړي څخه نفرت کاو کوم چې دتقدیر په مخکې لاسونه غځول، اوویلي یې :داداخدای رضاده ، دتقدیر خبره ده ، هغه په دې عقیده وه چې دخدای وجود نشته ، اوانسان پخپله خپل تقدیر جوړوي ، هغه به اکثر ویلي:چې ددماغو ځواک ، اوارادي قوت دخدای په بې حسۍ اوبې رحمۍ غلبه مومي، هغه ویلي ایا دې دیني خلکو ته تراوسه دبریښنایي ځواک اطلاع نده رسیدلي کوم چې ډېر تیز کار کوي ؟دهغه مصممه اراده وه چې دین ممنوع وګرځوي ، اګر که ددې لپاره ځواک کارولو ته هم اړ تیا پېښه شي آن دو کې اوفریب کولو ته هم اړ تیاپېښه شي

په یوبل ځای کې لیکي:

دهغه په اند رواني اصول ، اندونه ، اوفلسفي اصطلاحاتو هیڅ معنی وه له دې وجې یې دتر ک ولس لپاره ددین په غیر ضروري اوبیکاره ګرځولو کې کوم تامل نه درلود خو ددین په ځای چې هغه لپاره کوم نوی څیز رانښکونکی و هغه مغربي تهذیب و ،ولې هغه دانه ویلي چې یو ولس دې دخپل روح لپاره جنګ وکړي ، دنورو تهذیبونو له پخواني تاریخ یې داسبق حاصل کړی و: "چې زوړ دیو ژر نه مري "له دې وجې دتر کانو له زړونو دخدای خیال وتل به وخت وغواړي

بل ځای لیکي:

داسلام اوراسخ العقیده ادیانو څخه هغه سخت نفرت کاو، دکوم خدای چې هغه قایل و ه هغه دهغه په اند:دکوم بندیز اوقید لګولو محتاج نه و، دهغه په اند:خدای په هر څېز کې و، هغه ویلي:موږ باید له هره پلوه نارینه وګر ځو، موږ ډېر لوی مصیبتونه وزغمل ، زموږ دمصیبتونو لامل داو چې موږ په دې باندې دپوهیدو کوښښ ونکړ چې نړۍ کوم خوا درومي ، موږ له دې پرواپر ته چې څو ک هر څه وواېي موږ مهذب یو اوشائسته سالاري کوو ، موږ ته په دې فخر پکاردي ، دنوري اسلامي نړۍ په مسلمانانو نظر واچوئ هغوئ دڅومره حوادثو اومصیبتونو ښکار دي ولې ؟له دې وجې چې هغوئ دخپلو مغزونو څخه کارنه اخلي اوځانونه یې په هغه روښانه اولوړ تهذیب کې ځای نکړای شول دغه لامل وچې موږ هم تر اوږدې زماني دبیر ته پاتیوالي اوتنزل ښکاروو ، په دې وروستیو څو کلونو کې که موږ دځانونو په ژغورلو کې کامیاب شونو وجه داوه چې زموږ ذهنونه روښانه شول خواوس موږ په هیڅ ځای کې تم کېدای نشو ، موږ دوړاندې پر مختګ لپاره پور ته شویو موږ پرلپسي وړاندې ځو ، که هر څه پیښ شول اوس موږ ته له دې پر ته بله لار نده پاتې ، قوم ته پوهیدل پکار دي چې تهذیب یوداسې بل اوردی چې هغه هر څه سیزي اوتوري خاوري یې کوي ،څو ک چې هغه ته دعقیدت خراج نه ور کوي

په یوبل ځای کې ددې نفرت اظهار کوي اولیکي:

داکومه پټه اودراز خبره نده چې مصطفی کمال یوبې دینه سړی و ، په دې وجې دا افواه ښه ګرمه وه چې دخلافت تنسیخ ژر راتلونکی دی ،په دې خبره اندیښنه نوره هم زیاته شوه چې مصطفی کمال دشیخ الاسلام په سر (څو ک چې داسلام لوی عالم و اوداحترام وړ مشر و) قرآن مجید ور وویشته ! ددې په نتیجه کې باید مصطفی سملاسي وژل شوی وای ، خوداسې ونشول چې داددې خبرې ژوندی ثبوت دی چې زمانه بدله شوې وه

نور بیا

د ټولو ديني مدارسو لپاره واحد تعليمي نصاب

طلب العلم فريضة على كل مسلم ومسلمة (الحديث)

دعلم زده کړه په هر نارينه ، او ښځې باندې فرض ده .

دپـور تني حـديث شـريف پـه رڼـاکې زمـونږ دمسـلمان ، مجاهـدملت دبچيـانو لپـاره دعلـم حاصـلول يـو ضـروري امـر ګڼل کېږي .

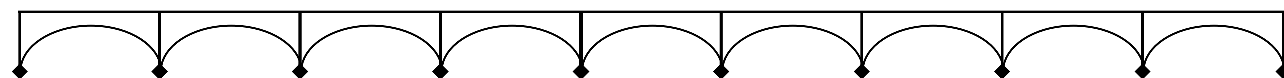
نـوداچې مـونږ دتـدريس ، او تعلـيم ، پـه ځانګـه کـې ترټولـو زيـات خـدمت کـړي وي ، او دطالـب العلـم پـه علمـي پانګـه کـې مـو ټـولې نيمګړ تيـاوې لـه منځـه وړې وي ، نـو ديـو واحـد تعليمـي نصـاب رامينـځ تـه کېدوتـه چې پـه علمـي زده کړه کې کليدي حيثيت ولري ضرورت محسوس کېده .

پـدې اسـاس دافغانسـتان اسـلامي امـارت دښـوونې ، او روزنـې عـالي کمېسـيون تصـميم ونيـوه ترڅـو دهيـواد دجيـدو علمـاء کرامـو ، مدرسـينو ، او علمـي بـوردپـه پـوره همکـاري دټولـو ديني مدارسو لپـاره يـو واحـد تعليمي نصاب چې دهيواد ټولـو علمـاء کرامـو ، مدرسـينو ، او طالـب العلمـانو تـه دمنلـو وړوي ترتيـب او منظـور کړ . چـې دابـه دطالـب العلمـانو لپـاره دعلم په زده کړه کې اسانتياوې رامنځ ته کړي .او

ديولسـو کلونو پـه مـوده کـې بـه دلـويې دورې پـه شـمول خپل ټول ديني تعليم سر ته ورسوي .

البتـه : پـدې کې شـک نشـته چې ټـول ديني کتابونـه پـه يـو ډول تيـار شـوي دي ، او الحمـد لله محتـرم مدرسـين يـې دتـدريس کولو پوره وړ تيـالري ، مګر پـه ځينو مدارسو کې بـه پـه تدريسـي چـارو کـې خنـډ رامينـځ تـه کېـده ، ولـې خوشبختانه ددې واحـد نصـاب پـه رامينـځ تـه کېـدو سـره بـه دمدارسـو تـرمينځ اتفـاق ، او همغـږي ، او تعليمـي يـووالي رامينځ ته شي ، چې نوموړي نصاب په لاندې ډول دی .

ابتدائيه		
عدد	***فن***	***اسماء الكتب***
۱	قرآن کريم	مشق رُبع اخير پاره عم مع حفظ
۲	ادب فارسي (نظم)	پنج کتاب (باللفظ)
۳	فقه	شروط الصلوة ، بعده ، خلاصه کيداني
٤	صرف	صرف بهايي ، بعده ، ميزان الصرف ، بعده علم الصرف (ثلاث حصص)
٥	خط	خط ، وکتابت
٦	حساب	دتير جهاد دوقت ،دکډ تعليمي نصاب داول ، او دوهم صنف حساب

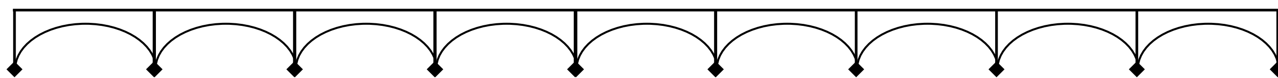
متوسطه		
عدد	فن	اسماء الكتب
١	قرآن كريم ، وتجويد	جمال القران ، مع مشق ، وحفظ ربع ثالث پاره عم
٢	فقه	قدوري ، (صلوة)
٣	صرف	ارشاد الصرف ، بعده زرادي
٤	نحو	علم النحو ، بعده ، تسهيل النحو
٥	ادب عربي	تسهيل الادب ، بعده ، مفيد الطالبين
٦	خط	حسن خط
٧	حساب	دتېر جهاد دوقت ، دګډ تعليمي نصاب د دريم صنف حساب

درجۀ ثانية		
عدد	فن	اسماء الكتب
١	تجويد ، واخلاق	معلم التجويد ، بعده تهذيب الاخلاق
٢	ادب فارسي	گلستان (بالترجمة)
٣	فقه	كنزالدقائق (اولين)
٤	صرف	مراح الارواح
٥	نحو	شرح مائة عامل (بالتركيب)
٦	اللغة العربية ، والانشاء	القرائة الراشدة (ج اول) بعده معلم الانشاء (ج اول)
٧	ادب عربي ، وحساب	نفحة العرب ، وريپسي دتېر جهاد د وقت دګډ تعليمي نصاب دپينځم صنف حساب

درجۀ اولى		
عدد	فن	اسماء الكتب
١	قرآن كريم ، وتجويد	الفوائد المكية مع مشق ، وحفظ نصف اول پاره عم
٢	ادب فارسي	پنج كتاب (بالترجمة)
٣	فقه ، وحديث	نورالايضاح ، بعده زادالطالبين
٤	صرف	علم الصيغة بعده زنجاني
٥	نحو	نحومير ، بعده الشمة
٦	اللغة العربية	الطريقة العصرية (مكمل)
٧	خط ، وحساب	دتېر جهاد دوقت دګډ تعليمي نصاب دڅلورم صنف حساب

درجۀ ثالثة		
عدد	فن	اسماء الكتب
١	عقائد	الفقه الاكبر ، بعده ابوالمنتهي والانتباهات المفيدة
٢	فقه	شرح الوقاية (صلوة)
٣	صرف ولغة عربي	فصول اكبري بعده قرائة الراشدة (ج ثاني)
٤	نحو	هداية النحو
٥	سيرت وانشاء	نوراليقين ، بعده معلم الانشاء(ج ثاني)
٦	منطق	تيسير المنطق ، بعده ايساغوجي ، بعده ميرايساغوجي
٧	ادب فارسي	بوستان (بالترجمة)

درجۃ رابعة

عدد	فن	اسماء الكتب
١	اصول حديث ، وحديث	خير الاصول بعده اثار السنن (مكمل) بعده رياض الصالحين (كتاب الادب فقط)
٢	فقه	شرح الوقاية (نكاح)
٣	نحو	كافية (مكمل)
٤	اصول الفقه	اسان اصول فقه بعده اصول الشاشي
٥	بلاغة ، وتاريخ	درُوس البلاغة بعده مختصر تاريخ اسلام للقدوائي
٦	منطق	مرقات بعده شرح تهذيب
٧	ادب عربي	مقامات حريري (عشرمقامات) بعده مختارات من الادب

درجۃ خامسة

عدد	فن	اسماء الكتب
١	تفسير	ترجمه قران كريم (الثلث الاول)
٢	حديث	كتاب الا ثار للامام محمد رحمه الله بعده رياض الصالحين (ازكتاب الجهاد تا اخر كتاب الدعوات
٣	فقه	كنز الدقائق (اخرين)
٤	اصول الفقه	نورالانوار (مكمل)
٥	نحو	شرح الجامي (معرب)
٦	علم البلاغة	تلخيص المفتاح (مكمل)
٧	منطق وتاريخ	بديع الميزان بعده تاريخ الاسلام للشُريقي

درجۃ سادسة

عدد	فن	اسماء الكتب
١	تفسير واخلاق	ترجمة القران الكريم (الثلث الثاني) بعده الطريقة المحمدية
٢	حديث وحساب	مسند الامام الاعظم رحمه الله بعده خلاصة الحساب
٣	فقه	هداية (صلوة)
٤	اصول الفقه	الحسامي (مكمل)
٥	نحو	شرح الجامي (مبني)
٦	علم البلاغة	مختصر المعاني (مكمل)
٧	منطق	القطبي (مكمل)

درجه سابعة

عدد	فن	اسماء الكتب
١	تفسير ، واصول الحديث	ترجمة قران كريم (الثلث الاخير) بعده تيسيرمصطلح الحديث
٢	فقه	هداية – النكاح (مكمل)
٣	اصول الفقه	مولوي يعقوب (تاقياس)
٤	عقائد	شرح العقائد (مكمل) مع الخيالي
٥	علم البلاغة وعلم الهيئة	مطول ، بعده الهيئة الوسطى
٦	منطق	سلم العلوم (مكمل)
٧	حكمة وتاريخ	هداية الحكمة بعده تاريخ التشريع الاسلامي

درجهٔ ثامنة		
عدد	فن	اسماء الكتب
١	حديث	اللباب في الجمع بين السنة والكتاب (للامام ابي محمد على بن ذكريا المنبجي الحنفي)
٢	اصول الفقه	مسلم الثبوت (تاباب ثالث) بعده تلويح وتوضيح
٣	ميراث	تسهيل الفرايض بعده السراجي مع الشريفية
٤	صرف	شافية (مكمل)
٥	منطق	ملاجلال ، وميرزاهد
٦	حكمت وهندسه	ميبذي بعده او قليدوس
٧	علم الهيئة وادب	التصريح بعده ديوان الحماسة

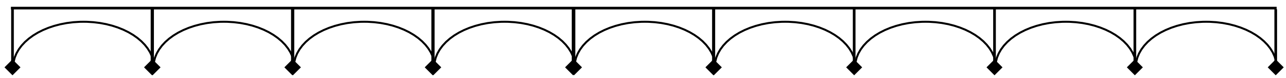
درجهٔ عاشرة (موقوفة عليها)		
عدد	فن	اسماء الكتب
١	اصول التفسير وتفسير	الفوز الكبير ، والتفسير البيضاوي
٢	تفسير	جلالين (جلد اول)
٣	اصول الحديث وتفسير	شرح نخبة الفكربعده جلالين (جلد ثاني)
٤	حديث	مشكوة المصابيح (جلد اول)
٥	حديث	مشكوة المصابيح (جلدثاني)
٦	فقه	هداية (البيوع)
٧	فقه	هدية (الشفعه)

درجهٔ تاسعة		
عدد	فن	اسماء الكتب
١	اصول التفسير ونحو	التبيان في علوم القران للصابوني الحنفي بعده عبدالغفور
٢	اصول حديث	تدريب الراوي بعده اصول البزدوي (مبحث السنة)
٣	ادب فارسي	مثنوي شريف
٤	علم العروض ، علم المناظرة	متن الكافي بعده محيط الدائرة بعده الرشيدية
٥	منطق وعلم الطب	قاضي مبارک بعده قانونچه
٦	منطق وعقائد	حمد الله بعده الامور العامة
٧	حكمت وادب	صدرابعده السبع المعلقات

درجهٔ حادي عشر (دوره حديث)		
عدد	فن	اسماء الكتب
١	حديث	صحيح البخاري
٢	=	صحيح مسلم
٣	=	جامع الترمذي
٤	=	سنن ابي داؤد
٥	=	الطحاوي (مكمل)
٦	=	سنن النسائي ، سنن ابن ماجه
٧	=	موطائين ، شمائل الترمذي

پور تني نصاب دابتدائي او متوسطې په شمول په يولس درجو کې دټولو افغاني ديني مدارسو لپاره واحد نصاب ترتيب شوي او په عملي کولو يې هر محترم مدرس ، او طالب العلم مکلف دي .

ومن الله التوفيق

زلمي افغان:...

د مجلې ژورنالیزم

Magazine Journalism

دویمه برخه.......

د موضوع له مخې د رسالو وېش لوستوالو ته اسانتیاوې برابروي.

د محتوا یا موضوع له مخې مجله او رساله په ګڼو موضوعاتو خپرونې کوي.

ډېرې مجلې مسلکي وي او مسلکي موضوعاتو باندې ډېر تمرکز کوي. د ساري په توګه د سیاست، ادب، نړیوالو پېښو، زده کړې، لوبې، پخلي، اقتصاد، مېرمنو، ساینس، طب، ځمکپوهنې، هنر او یو شمېر نورو مسلکونو په اړه مجلې او رسالې خپرېږي.

۱ـ دیني-فکري مجلې (Religious / Theoretical Magazine):

دیني-فکري مکتبونه او مذهبي کړۍ د خپلو دریځونو او مسلکونو د دودېدا لپاره ځانګړې مجلې او خپرونې لري. د دغو مجلو منځپانګه په دیني لیکنو، فقهي ښوونو، لارښوونو او علمي فکري توکیو سره بشپړېږي. همدارازد لوستونکو لیکونو او پوښتنو ته ځوابونه هم وایي. (لکه: آذان، مشال، شهامت (دارلافتاء)، ندای حق او ...)

۲ـ ټولنیزې مجلې (Social Magazine):

په دغو مجلو کې دټولیز زړه راښکون توکي خپرېږي. دغه مجلې پر ځانګړو سکالوګانو ډډه نه کوي. مذهب، ادب، غونډې، سیاست، لوبې، هنر او نور یې دمنځپانګې بنسټ جوړوي. په دغو مجلو کې دټولنې دهر پاټکي ذوق او لیوالتیا په پام کې نیول کیږي. (خلافت، عزم، توکل، څرک او نورې یې غوره بېلګې بللای شو)

۳ـ علمي او څېړنیزې مجلې:

دغه مجلې زیاتره پر علمي او څېړنیزو مسالو غږېږي. د نړۍ ډېر علمي او څېړنیزې مجلې د تګلارو له مخې سره ورته دي. په دغو مجلو کې د ښکلا او سینګار پر ځای پر منځپانګه (محتوا) ټینګار کېږي. (لکه د امارت د واکمنۍ پر مهال آریانا مجله، کابل مجله، کتاب مجله، کندهار مجله، ننګرهار مجله او ...)

۴- ښوونیزې مجلې (Educational Magazine):

بېلابېلې مدرسې، لیسې او پوهنتونونه د خپلو کالنیو چارو او هلو ځلو د څرګندولو لپاره کالنۍ مجلې یا رسالې خپروي. په دغو خپرونو کې د لیسو او پوهنتونونو د زده کوونکو او استادانو لیکنې او انځورونه خپرېږي. د ډطرې ښوونیزو مجلو کار کوونکي هم پخپله زده کوونکي وي او ځینې استادان یې لارښوونه په غاړه اخلي.

(لکه: د کابل پوهنتون مجله، د کندهار پوهنتون مجله، په پاکستان کې د کراچۍ دارالعلوم مجله (البلاغ) او ...)

۵- ادبي مجلې (Literary Magazine):

په دغو مجلو کې ادبي څېړنې، پنځونې (لکه لنډه کیسه، شعر، ادبي ټوټه او ...) بېلابیلې لیکنې، شعرونه، کره کتنې او نور توکي خپرېږي. د ادب مینه وال، شاعران او لیکوال له دغسې خپرونو سره ډېره دلچسپي ښيي. (لکه: الفت، سپیدې، ګندارا، داستانونه، پښتو کیسه ډایجسټ او ... یې غوره بېلګې دي.)

۶- خبري مجلې (News Magazine):

دغه مجلې زیاتره دخبرونو سپړونکي توکي خپروي، اکثره یې او نیزه بڼه لري، یعنې په اونۍ کې یو ځل خپرېږي. خبري مجلې له خبرونو سره په تړاو بیلابیلې لیکنې او زړه راښکونکي مطالب خپروي. دا چې زیاتره سیاسي توکي خپروي، ځکه خو یې سیاسي مجلې هم بولي.

(غوره بیلګې یې د اسلامي امارت د فرهنګي کمیسیون تر اشراف لاندې ضمیر، الهام، مورچل او نورې دي.)

۷- ښځينه مجلې (Women’s Magazine):

ځينې مجلې يوازې د ښځو او مېرمنو لپاره خپروني کوي. په دغـو خپرونـو کـې ډېـرې ښـځينه مطالـب لکـه مـور او ماشـوم، روغتيا ،تـدبير منزل، پخلـې او نـور خپريـږي. لـه بـده مرغـه زمـوږ ارزښتونو ته ژمنو رسنيو دې برخې ته کرسره هېڅ يا ډېر لږ پام اړولی او زموږ دښمنانو پـه تېره غرب لـه دې لارې د خپلو موخو د ترلاسه کولـو لپـاره کـافي ډېـر کـار کـړی. د ساري پـه توګـه پـه کابـل کـې د اشغالګرو تر مستقيم تمويل لاندې خپرېدونکي روز، مرسل، زن او نورې مجلې کـه مـوږ وګـورو کـاملاً زمـوږ لـه لـوړو اسلامي او ملي ارزښتونو سره پـه ټکـر کـې دي. دوی د ښـځو نيمـه بربنـډ عکسـونه ،سينمايي څېرې او نور مبتذل توکي پکې خپروي. (ګودر او ملالـۍ نسبتاً ښځينه مجلې بللای شو)

۸- د ماشــــومانو مجلـــــې (Children Magazine):

په دغو مجلو کې د ماشومانو لپاره مطالب خپريږي. ټوکې- ټکالي، غوره ويناوې، په زړه پورې او حيرانونکې معلومات، جالبې کيسې او د ذهني ودې لپاره بوختونکې او تفريحي توکي. پـه نـوره نړۍ کې دې برخې تـه خـورا ډېر کـار کېـږي او ماشـومانو هـم ورسـره خورا دلچسپي لري.

(په افغانستان کې د ماشومانو لپاره تر ټولو لـومړنۍ خپرونـه سراج الاطفال نـومېږي چې لـه سراج الاخبـار سره يـو ځـای خپرېـده، مصور او ...)

۹- ورزشي مجلې (Sports Magazine):

ورزشـيخپرونـې د نـړۍ پـه ګـوټ –ګـوټ کـې مينـه وال او لوستونکي لري. په دغـو مجلـو کـې د ببلاببلو لوبو پـه اړه ليکنـې، تبصرې، شننې، خبرونه او مرکې خپريږي.د لوبو مينه وال يې په ډېره مينـه او ليوالتيـا لـولي. (لکـه لوبـه او يـاران سـپورټي مجلـې يې پـه هېواد کې اوسنۍ بېلګې دي.)

۱۰ –طنزيه مجلې:

زموږ په معاصرو ادبياتو کې نن سبا طنز هم د يـوه ببـل او جلا ژانر بڼه خپله کړې ده. له طنز سره د ټولنې ببلاببل قشـرونه او پـاټکي مينه ساتي. دا چې د طنز جولـه عمومـاً انتقـادي وي؛نو ډېـرې مهـال دغسې مجلې بې نوم و نښـانه خپريږي؛ خو پـه هغـو ټولنـو کـې چې مطبوعاتو تـه نسبي او تر ځينـو عمـومي چوکـاټونو لانـدې آزادي او اجازه شته، هلته معلوم ادرس او کاري ټيم لري.

(پـه هېـواد کـې د پښـتو طنزيـه خپرونـو غـوره بېلګـې ښـاپې ښاخې او غومبسه وې.)

۱۱- مســــــلکي خپرونـــــــي (Professional Magazine):

د عمومي خپرونو ترڅنګ ځينې اداري د مسلک پـه پـام کـې نيولو سره ځانګيزې او مسلکي خپروني کوي. دغه خپروني په طب، روغتيا ،ښوونې –روزنې، کرنې او نورو ځانګو پورې تړل کېږي.

(غوره يې د ځينو وزارتونو خپروني دي. لکـه: د کرنـې وزارت (کرهڼه)، د ماليې وزارت (ثروت) او ...)

۱۲- تشهيري مجلې:

ځينــې اداري، ســوداګريز شــرکتونه او بنســټونه د خپــل شــهرت او مشــهورتيا لپــاره ځــانګړې رســالې او خپروني لري ، عموماً يې په خلکو وړيا ويشي.

دا ډول خپرونـي يـوازې تبليغـاتي بڼـه لـري او هـېڅ علمي، ادبي ، ارشيفي او ژورناليستيکي ارزښت نلري.

(لکــه: پــه هېــواد کــې د امريکــايي او بهرنيــو اشغالګرو خپروني د آزادۍ غږ، سولې غږ او ...)

۱۳- تاريخي- فلسفي مجلې:

لکه نومه يې چې بريښي، دا ډول مجلې پـه خپلو پـاڼو کې يا يـوازې تـاريخي فلسـفي مطالـب ګـډ خپـروي او يـا تـاريخي مجلـه د تاريخي او فلسفي مجله د فلسفي مطالبو خپراوي ته ځانګړې شوي وي.

(پرون، روهي او ... يې غوره بېلګې دي.)

تـر دې ځايـه راسـره د مجلـو پـه ځـانګړيو ډولونـو او وېـش وپوهېدئ. په بله ګڼه کې به د مجلو د مطالبو او مـوادو پـر سرچېنو، لـه ورځپـاڼي سـره پـر توپيرونـو ، اداري او تشـکيلاتي جوړښـت او ځينو نورو مهمو ټکيو لنډه رڼا واچوو. نور بيا ...

سرداره غازي

سید سعید

دميوند دمشهوري غزايوه غيرمشهوره اتله ميرمن سرداره غازي ده ،سرداره غازي دملاعبيدالله لوراوداميرشيرعليخان دوزيرسردارمحمدرفيق خان لودين خورده ، دكندهارښارپه بروبازاركي يې كورنۍ اوسيدله ،دسرداري دژوند ملګرى)خاوند)سردارمقصودخان محمدزى نوميده چي داميردوست محمدخان دورورجمعه خان لمسى كيدهاودكندهارپه ميوندكي يې خپله كلااوكاريز درلود ،همداكاريزاوس دكاريزك په نوم مشهوردى.

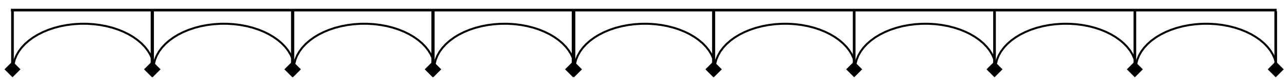
د۱۲۹۷هقكال دبرات پر۱۵مه دسپه سالارغازي محمدايوبخان په مشري افغان مجاهدينو دپرنګي اشغالګردښمن سره په ميوند كي دجګړې ټابيانيوله ،افغان غازيان دوسلواولوژيستيك دډير كمښت سره مخ وو، ځواک يې په هيڅ ډول ددښمن دقوت سرهد پرتلې وړنه ؤ، خوايماني قوت يې دومره پياوړى ؤچي دمجهزدښمن هرڅه ورته هيڅ ښكاريدلاوپه وړاندي يې ملاتړلي دجنګ ميدان كيولاړوو ،غازيانوپه خوراوچت مورال دجګړې په ډګركي ددښمن سره دډغري وهلو شپې شمېرلې اوشعاريې ؤ چي:

يابه پرنګ له ملكه باسو

يابه ايږدوپرخپل وطن باندي سرونه

دبراتپر۱۷مه ورځ دافغان غازيانواوپرنګي لښكرو ترمنځ دميوندپه دښته كي سخته جګړه ونښته ، ،لهيوې خوادا سددپنځمي ورځي دتودوخي ګراف ساعت په ساعت پورته كيده پرمځكه اوهوايې خپل اغيزښكاره كاوه، له بلي خوابيادواړولوريوپريوبل ګوزارونو تهزورورکاوه او جګړې شيبه په شيبه شدت مونده ،دورځي دلسوبجوپه شاوخواكي غازيان تږي شول خولې يې داسي وچي وې چي دالله اكبرويلو سپكپكي نه ؤ. ډيروښځوپه دغه غزاكي دمجاهدينوسره همكاري كوله ،ځينو ميرمنو اوبه اوځينوبارو دغازيانوتهرسول، سرداري غازي بياپه خپله كلاكي پهلسهاووښځي راټولي كړې وې دغازيانولپاره يې ډوډۍ پرې پخه وله

سردارهدغرمې په رانژديكيدلوسره په جګړه كي دغازيانودحال معلومولوپه موخه دكلابرج تهپورته شوه ،كه ګوري چي غازيانوروستيوسنګرونوته عقب نشيني كړې ده ،دهمدې حالت پهليدلويې

دخپلوورونوغازيانوسره اوږه پر اوږه دپرنګ پرضد دجنګيدوعزم وکړ،ځان يې پهپړوني کې تاوکړ،وسله يې راواخيسته اودورونومرستي ته يې دجګړې په اوج کي ځان ورساوه ،په دې جګړه کي نوري ميرمني هم وبځينويې غازيانوته اوبه اومهمات رسول ،ځينوبيادورونوسره ځنګ پرځنګ وسله واله مبارزه کوله اودغازيانودروحيې لوړولوپه موخه يې حماسي لنډۍ هم ويلې ،ترټولومشهوري لنډۍ چې په دغه غزاکي ښځوويلي دهغي پيغلي دي چي دملالۍ په نوم يادېږي اوددې نارېپه کولوېې چي:

کهپه ميوندکي شهيدنه شوې

خدايږولاليهبې ننګۍ ته دي ساتينه

دغازيانومړاويهيلي ،لويدلي مورال اوساړه احساسات داسي لوړي کچي ته پورته کړل چي تقريبا دغازيانوماتهيې په سوبه واړوله .

افغانغازيانوپه ټکنده غرمه کي دپرنګ دپر مختللووسلواومجهزووحشي لښکروپه وړاندي پهلږو اوکمزوروووسلواتلوالي مبارزې ته ادامهورکړه ،دغازيانو داستقامت برکت ؤچي ترسختيجګړې وروسته يې دماپښين په وخت کي دنړۍ قوي ځواک پرنګي لښکر شاتګ ته مجبورکړاودکندهاردښارلورته يې پښې سپکيکړې.

سردارهغازي ترسوبې وورسته په داسي حال کي خپليکلاته ستنيده چي دپرنګي افسريوټوپک اواس يې غنيمت کړي وو ،دسرداري ولجه کړی ټوپکد سردارجمعه خان په کاله کي ترډيره وخته دميونددستريسوبي ديوارزښتمن اثراويادګارپه توګه خوندي وو.

علامهرشاددکارناموميرمني په ۱۸-۱۷مخ کي دحاجي محمدابراهيم خان لودين له خولې ددغي حماسېنقل کوي اوزياتوي چي دسرداري حماسه

ملاميريحی د نظم په تارېبيلې چي لاندي درې بندهيې دښاغلي لودين په غيرمنظم ډول پيادؤ اوماځني وليکل

رااوته سرداره له کلا په نيت دجنګ نازيږه په ميونده

دېوويل:ماوليدې ګولې دپرنګيانو مرګيدی دغازيانو

ځواناندي چي رژيږي دوطن پرنام وننګ ودااخيله ژونده

دېوويل:ماوليدې سرې ويني دي بهيږي ځوانان دي قتل کيږي

لښکردپرنګيراځي ميدان ته په غورځنګ بېليږيهارله قنده

دېوويل:ماوليده غازيان دکندهار تېيږيوارپه وار

ځوانانرغړي په وينوکي له لاسه دپرنګ پرنګتپ کې خاونده

افغانوميرمنودتاريخپه بيلابيلوپړاونوکي دخپل دين اووطن پهدفاع کي په مختلفوشکلونونه ستړي کيدونکي اونه هيريدونکي خدمتونه کړي دي ،خپله يې هم دورونوسره اوږه پراوږهجهادکي برخه اخيستې ،زخمونه يې خوړلي اودشهادت جامونه يې پرسراړولي ، زامن،ورونهاودژوند ملګري يې هم دښکېلاکګرو پرضد دغزاګرم ډګرته هخولي او استولي ،پرزخم، بنداوشهادت يې صبرکړی اوپه ډيره ميړانه يې ديتيمانوپالنه اوروزنه ترسره کړې ده.

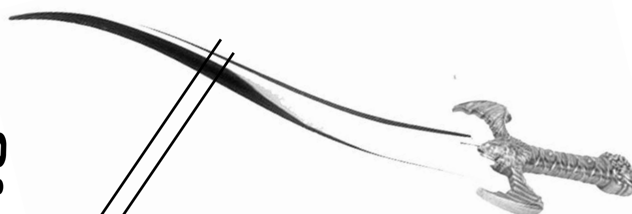
ماخذ:[دکارناموميرمني،رشادعلامه عبدالشکور}

سلطان صلاح الدین ایوبی

مؤلف: سید ابوالحسن ندوی

ترجمه: عبدالقدوس دهقان

جنگ‌های صلیبی فطری جدید برای اسلام

پایان

فروپاشی سلطنت فاطمیان و افتخاری دیگری برای سلطان

سیطره سلطان صلاح الدین بر مصر نقطة انقراض و فروپاشی دولت عبیدیان[1] که به فاطمیان شهرت داشتند بود، دولتی که دو قرن و ۶۸ سال بر مملکت اسلامی حکومت کرد و بر فرهنگ، اخلاق و تمدن بخش عظیمی از جهان اسلام تأثیر شگرفی بجا گذاشت، دوران آنان از عقاید و احکام عجیب غریب و قوانین مضحک مملو بود که برخی از آن را از کتاب «انحطاط والآثار» مقریزی نقل می کنیم:

«در باره میراث دستور دادند که به «ذوی الارحام» رد شود و اعلام کردند که اگر متوفی دختری از خود به جا گذارد با وجود دختر به برادر، خواهر، عمو، جد، برادرزاده و عموزاده میت هیچ سهمیه‌ای از میراث ندارند، و در صورت وجود فرزند پسر و یا دختر تنها شوهر، همسر، پدر و مادر و جده کسی دیگر میراث نمی‌برد، و با وجود مادر تنها به افرادی میراث می‌رسد که در صورت وجود فرزند به آنان میراث می‌رسید».

خروج از این قانون را عداوتی با حضرت فاطمه ل می‌پنداشتند «روزه و عید رمضان به حساب آنان بستگی داشت و طلب هلال از مصر کلاً برچیده شد».

«در سال ۳۷۲ عزیز بن المعز خواندن نماز تراویح را در مصر ممنوع کرد».

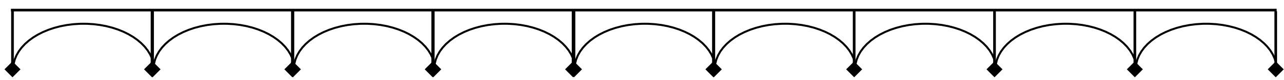
«در سال ۳۸۱ مردی را تنها به این جرم که نزد او کتاب «الموطأ» مالک بن أنس ﷺ یافته شده بود، شلاق زدند و او را در شهر تشهیر کردند»[2].

«و در سال ۳۹۳ هـ ۱۳ نفر را به این جرم که صلاة الضحی خوانده اند دستگیر و آنان را بر شتر سوار کرده و در شهر تشهیر کردند و سه روز آنها را حبس کردند».

---

(۱)- محققان أنساب اتفاق نظر دارند که عبیدیان هیچگونه نسبتی با اهل بیت نبوی ندارند، بلکه به مردی مجوسی به نام عبید نسبت دارند، قاضی ابوبکر محمد بن الطیب در کتاب خود «الکشف عن أسرار الباطنیة» و قاضی عبدالجبار در کتابش «تثبیت دلائل النبوة» و علامه مقدسی در کتابش «کشف ما کان علیه بنوعبید» این موضوع را به خوبی و مفصلاً بیان کرده اند.

(۲)- الخطط والآثار، ج ۱ / ۳۴۰.

«و در سال ۳۹۵ بخش‌نامه‌ای دیگر بر مردم قرائت شد که خوردن ملوخیا را که یکی از غذاهای سنتی مصریان بود، فقط به این دلیل ممنوع کرد که معاویه بن ابی سفیان ب به آن علاقه داشت و سبزی معروف جرجیر (ترتیزک) را نیز ممنوع قرار دادند، زیرا حضرت عایشه ل به آن علاقه داشت».

«در ماه صفر همین سال بر تمامی مساجد و داخل و خارج و تمامی دیوارهای جامع العتیق مصر و بر درهای مغازه‌ها و سنگ‌ها و قبرستان و صحرا برای اسلاف دشنام و نفرین نوشته شد و با رنگ‌های مختلف آنها را رنگ‌آمیزی نموده و با طلا نقش کردند»[3].

«شرابخواری، غنا و موسیقی و نوشیدن آبجو عام گشت، مردم به لهو و لعب و خوش گذرانی روی آوردند، در این دوران مردم از بیماری‌ها و بلاهای زیادی رنج می‌بردند، مردم به کاخ سلطنتی هجوم برده و فریاد برآوردند «الجوع الجوع» (گرسنگی رنج می‌بردند گرسنگی) ای امیرالمؤمنین پدر و جد تو با ما چنین نکرده بودند، تو نیز از خدا بترس و برای ما چاره بیاندیش»[4].

«در سال ۴۲۴ هـ ولیعهد که در آن هنگام هفت سال بیش نداشت سوار بر مرکبی از خیابان‌های آذین شد، مصر عبور کرد و مردم در برابرش تعظیم نموده و زمین را می‌بوسیدند و آن زمان برایش از مردم بیعت خلافت گرفتند»[5].

حکومت سلطان صلاح الدین ایوبی پایان این دوران عجیب و مضحک و فاتحهٔ عهد جدیدی بود، آثار و نشانه‌های مذهب عبیدیان کم کم از مصر رخت برمی‌بست، سنت شکوفا شد و همه جا را فرا گرفت، مدارسی تأسیس شد و علمای اهل سنت در آنها به تدریس علوم شریعت اسلامی پرداختند، رسوبات دوران عبیدیان کم کم محو و ناپدید گشت، در وطن و مرکز خود غریب مطرود و آواره شده بود.

در عصر عبیدیان، اسلام به آزمایشی بزرگ و محنتی عظیم گرفتار بود، به محارم و شعایر الهی هتک حرمت کردند و شریعت اسلامی را بازیچهٔ خود ساختند و به سنت و عقاید اسلام توهین کردند، علمای اهل سنت مقهور و مستضعف و ذلیل بودند، نه حرمت و ارزشی داشتند و نه شوکت و سلطانی، اما گردنکشان، اوباشها و فرومایگان کاملاً آزاد و بی‌مهار بودند، زمین را به فساد کشیده و شر آنان همه جا را فرا گرفته بود و معضل بزرگی ایجاد کرده بودند.

علامه مقدسی در کتاب خود «الروضتین فی اخبار الدوتین» در باره آن دوران چنین می گوید:

«از ابتدای حکومت آنان از ذی الحجه ۲۹۹ هـ تا سال ۵۶۷ هـ این بلا و مصیبت بر عالم اسلام باقی ماند، در دوران حکومت آنان دشمنان اهل سنت زیاد شدند، بر مردم تسلط یافتند و بر آنها مالیات‌های سنگینی وضع کردند و دیگران نیز به آنها اقتدا نمودند، عقاید صحرانشینان و مرزنشینانی که در مرزهای شام سکونت داشتند همچون «نصرانیه» و «درزیه» و «حشیشیه» را که افرادی جاهل و ساده‌لوح بودند فاسد کردند و آنها را به خود انداختند، فرنگیان نیز در این دوران توانستند که اکثر شهرهای شام و جزیره را اشغال کنند تا این که خداوند با ظهور خاندان اتابکی که سلطان صلاح الدین را به میدان فرستادند بر مسلمانان منت نهاد، آنها سرزمین‌های اسلامی را بازپس گرفتند و شر این دولت را از سر مردم کم کردند»[6].

طبیعی بود که اهل سنت و مؤمنان راستین از این انقلاب سیاسی که انقلابی دینی و اخلاقی در پی داشت، خوشحال شوند، علامه مقدسی که ۲۹ سال قبل از این انقلاب به دنیا آمده و آثار و تبعات آن را مشاهده نموده است، خوشحالی و شادمانی خود را چنین بیان می کند:

«آن دولت منقرض شد و با انقراض آن ذلت اسلام نیز در مصر پایان یافت»[7].

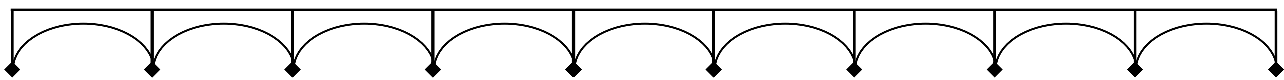
(۳)- الخطط و الآثار، / ۲ / ۳۴۱.

(۴)- الخطط و الآثار، / ۲ / ۳۵۴.

(۵)- الخطط و الآثار، / ۱ / ۳۵۵.

(۶)- الروضتین فی اخبار الدولتین ۱ / ۲۰۱.

(۷)- الروضتین ۱ / ۲۰۱.

علامه حافظ ابن قیم / در کتاب خود «**الصواعق المرسلة علی الجهمیة والمعطلة**» انتشار و عواقب دعوت باطنیان و سپس از انقراض دولت با دست‌های توانمند نورالدین و صلاح الدین با نیرو و نشاط سخن می گوید:

«دعوت آنان در مشرق به خاموشی گرایید و به تدریج در مغرب ظهور کرد و باطنیان قدرت یافتند، و بر بسیاری از شهرها چیره شدند و کم کم به مصر رسیدند وآن را تصرف نموده و قاهره را بنا نهادند و حکام و قضات آنها آشکار به دعوت پرداختند و در زمان آنها رسایل اخوان الصفا، اشارات و شفا و دیگر کتاب‌های ابن سینا تصنیف شد، ابن سینا می گوید: پدرم نیز از اهل همین دعوت بود، در زمان آنها سنت و کتب آثار بی‌استفاده ماند و تنها در خفا و به پنهانی مورد استفاده قرار گرفت، شعار دعوت آنها تقدیم و ترجیح عقل بر وحی بود، بر مغرب زمین و مصر، شام، حجاز و عراق استیلا و تسلط حاصل نمودند، با اهل سنت همچون اهل ذمه و معاهدان معامله می کردند و حتی اهل ذمه از امنیت، عزت و مقام برتری برخوردار بودند، علمای بسیاری را گردن زدند و بسیاری دیگر از وارثان انبیاء در زندان‌ها جان باختند تا این که سرانجام خداوند در عهد نورالدین و صلاح الدین اسلام و مسلمانان را از شر آنان نجات داد،

نمای درونی ازمسجد صلاح الدین ایوبی

و اسلام از این بلا و عزایی که در انتظارش بود رهایی یافت، و پس از دوران طولانی سرافکندگی و افسردگی سربلند و بانشاط گردید و اهل آسمان و زمین مژده دادند و بدر اسلام که در محاق و تاریکی بود بار دیگر درخشیدن گرفت و نورافشانی کرد، و پس از آن حالت احتضار و جان‌کندن روحش دوباره به او باز گشت، و خداوند به وسیله بندهٔ خود بیت المقدس را از چنگال صلیب‌پرستان نجات داد و یاوران خدا و رسول به نصرت و یاری دین برخاستند»[8].

کتاب‌هایی که تاریخ آن دوران را ثبت کرده‌اند بیان می کنند که عالم اسلام و علی الاخص شام و عراق از این خبر خوش استقبال نموده و نزدیک بود که مسلمانان از خوشحالی و شادمانی بپرند.

کوتاه سخن این که سلطان صلاح الدین از طرفی با ایستادگی و مبارزه در برابر صلیبیان جهان اسلام را از بردگی سیاسی و بی‌بندوباری اخلاقی و فرهنگی و از چنگال‌های غربیان نجات داد و از طرفی دیگر با منحل کردن دولت عبیدیان (فاطمیان) دروازهای فساد راه که با انتشار باطنیت و اسماعیلیت نه تنها مصر بلکه جهان اسلام را تهدید می کرد بست و به نابسامانی فکری و عقب‌گرد اعتقادی و انحلال اخلاقی که در طول سه قرن گریبانگیر عالم اسلام بود پایان داد.

تاریخ اسلام هرگز این دو عمل ارزندهٔ سلطان صلاح الدین را فراموش نخواهد کرد و مسلمانان در هر زمان و مکانی که باشند ممنون این مجاهد دلیر و قهرمان نستوه کُرد هستند.

تاریخ اسلام سلطان صلاح الدین ایوبی را که یکی از نشانه‌های آشکار صلاحیت و جاودانگی است و با دو عمل ارزنده خود که یکی مبارزه با صلیبیان و نجات جهان اسلام از بردگی سیاسی و فرهنگی و بی‌بندوباری اخلاقی و دیگری انهدام دولت عبیدیان (فاطمیان) که جهان اسلام را با انتشار باطنیت و اسماعیلیت تهدید می کرد و سه قرن گریبانگیر اسلام بود، هرگز فراموش نخواهد کرد و مردم در هر زمان و مکانی که باشند ممنون این مجاهد دلیر و قهرمان نستوه کُرد هستند.

(۸)- الصواعق المرسله علی الجهمیة و المعطلة ۱ / ۳۳۳ – ۳۳۴.

سي ای اي هم خپله بستره تړلې !

عبید تنویر

د «واشنګتن پوست» د راپور له مخې دامریکا څارګره شبکه (سی ای اې) هم په افغانستان کې پریکړه کړې چې خپلې ګڼې مخفي اډې به تړي او خپل پراخ جال به راټول وي.

که څه هم توره شبکه دا په افغانستان کې د خپل پوځي ماموریت د ترسره کیدو په مفهوم تعبیروي او وایي چې پراخ شتون ته یې ډیره اړتیا نه لیدل کیږي ؛ خو حقایق برالا او لکه لمر روښانه دي چې امریکایانو په هر ډګر کې په افغانستان کې ماته ولیدله ، نه یې له یو لکوزیاتو مجهزو پوځیانو او مغروري تکنالوجی افغاني او دیني غرور کمزوری او ایل کړ ، نه یې شیطاني او استخباراتي جالونو او وحشتونو کوم کندهوورته ډک او بشپړ کړای شو او نه یې هم په ترلینوډالرود امریکا کوم درد چې دوی یې څنګه اټکل کړي وودوا کړای شو ؛ نو ثابته شوه چې له افغانستان څخه د سی ای اې په اصطلاح عقب نشیني دستري ماتي او شکست لوی دلیل په ګوته کوي .

د واشنګتن پوست په وینا د سی ای اې ، تګلاره داده ، چې په یوه هیوادکې خپل جال خپور او دا مونه وغوړوي نو تر هغو یې بیرته نه ټولوي چې یا یې زیاتره موخي او اهداف نه وي ترلاسه شوي او یا هم له جدي ګواښونو او رسواییو سره نه وي لاس او ګریوان شوي ، ولې په افغانستان کې د سی ای اې په څرګندېري کوم دلیل نه ترسترګو کیږي ، ځکه طالبان له یوې ورځې نه بلې ته قوي شوي او د ضعف په ځای د قوت او نفوذ خواته ګامونه اخیستي او اوس خو دا حقیقت هم د منلو وړ ګرځید چې طالبانو په پوځي بریا سربیره سیاسي خوځښت او پر مختګ هم پیل او روان کړ او په قطر کې یې سیاسي دفتر پرانیستل شو

نو بریښي دا چې توره شبکه په افغانستان کې له جدي ګواښونو او ګڼو ستونزو سره مخ شوې ؛ نو ځکه خپله بستره راټولوي او ښایي لدې کار څخه یې هدف ځان له لوي تباهی څخه ژغورل وي .

د سی ای اې ، مشر «جان برنان» رسنیو سره د خبرو په

مهـال لـه افغانسـتان څخـه دنومـوړي شـبکې دمراکزوتړلوخبره په ځغرده کوي اووايي چې کيداى شي سی ای اې زياتره مهمې ښکاره اوپټې اډې وتړي اودکارساحه محـدوده کـړي ، هغـه داهـم ويلـي چې دجاسوسی کارپه افغانستان کې ډيرستونزمن دی ، دده په خبره بايدله مخالفينوسره له مخامخ مبارزي څخه ګټه پورته کړل شي.

په ربښتياهم چې دسی ای اې لپاره افغانستان له کړاوونـوډک وو، دپخـوانی ټلـوالي اولـه سـياف ډولـه اجيرانواوپه غرب کې دروزل شووبګيلانوپرته چې په ښکاره ډول يې دامريکايـانو جاسوسي تـه ملاوتړلـه اولادوام ورکوي ، ډيرکم داسې افغانان پيداشول چې دډالروپـه مقابـل کـې دمجاهدينودښـمني واخلـي اوخارجيـانواو امريکايـانو دطالبانوځـاى اودتـګ اوراتګ لاري ګودري وروښيي .

داسلامي امـارت لوړپـوړي پـوځي سـرچيني هـم داخبره مني چې امريکايان له افغانانوڅخه دجاسوسی په کاراخيستلوکې پاتې راغلي ، ځکه افغانـان ديني اوافغـاني غرورلـري اوداخبره ورتـه لوى عـاراوپيغور ښـکاري چـې ديـوه افغـان اومجاهـد امريکايانوتـه جاسوسي وکړي ،همداعلت دى چې په ټول يوه ولايت کې دتيرو۱۳ کلونوپه اوږدوکې دجاسوس په نوم چې مجاهدينووژلي وي ډيره کمه شميره موجوده ده ، حتی کـه څوک يې حساب کـړي ، مثلاپـه(ميدان وردګ ، لوګر ، ننګرهار او پکتياکې) پـه دغوټولوولايتونوکې هغـه جاسوسـان چې اسـلامي امـارت دهغوپـه مـرګ اووژلـوکې لاس درلـودلی شـميريې۲ سـووتنوتـه هـم څوک نشي رسولاى ؟

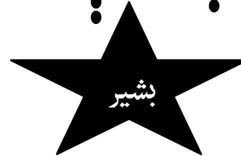
همدغه علت دى چې امريکايان اوس دجاسوسی لـه کارڅخه بيـزاره اومايوسـه شـوي ، نودارېکيانوپـه نامـه يـې دغلـو ، داړمـارواوبې بندوباروهغوخلکوپـه ګمارلوپيل کړى چې هغوى په خپل کلي اوولس کې انتهايي منفوراوهرڅوک ورنه کرکه اونفرت لري .

واشـنګټن پوسـت ورځپاڼـه دسـی ای اې ، ديـوه مامورلـه قولـه چې دمګړي پـه افغانسـتان کې دنـده اجراکوي وايـي چې دروان کـال دجون پـه ۲۵ نيټـه داريانا په هوټل چې هغه په افغانستان کې دسی ای اې ترټولـومهم مرکـزوو پـراخ بريدوشـو چـې کيـداى شـي داهـم يوعامـل وي چې نورپه افغانستان کې دشبکې مراکزکم اووتړل شي .

واشـنګټن پوسـت پـه اخيرکـې وايـی چـې پـه اوسنيوشـــرايطوکې دســـی ای اې اودکابـــل دارګ دلوړپـوړو چـارواکوترمنځ هـم اړيکـې ترينګلـي دي ، ځکه چې څومياشـتي دمخه سی ای اې دهغـوډالري (کڅوړو) څخه پرده اورازپورتـه کړچې ارګ تـه يې لـه تيـرو۱۲ کلونوراهيسي دخاصوکړنودترسره کولولپـاره پرته له کوم حساب اوکتاب سپارلي

دارګ اجيـران وايـي چې دغې رسوايي هم ارګ اوهـم امريکاتـه سـخت زيـان واړاوه ، پـه دې معنـاچې دارګ ټول کړه وړه اودپريکړودارومدار يې دسی ای اې تـررحم اوکـرم پـوري تړلـي وښـود ، لـه بـل لـوري يـې امريکا ته هم لويه رسوايي ورواړوله چې له يوه لوري پـه کابـل کـې ټومبـل شـوى رژيـم (منتخب جمهوريت) بولي ، خواصلي څيره اوجوسه يې هاغـه وه چې سی ای اې پـه ډاګـه اولـه مخـه يـې پـرده پورتـه کـړه؛ چې داهيڅکله يومنتخب دولت اوپه خپله اراده ولاړرژيم نـدی ، بلکې يولاسپوځي اداره ده چې مخـامخ دسـی ای اې دجاسوسي جال ديوې څانګي له لوري اداره او تمويليږي !.

دمصر پوځي کودتاه اوهلته

دروان قتل عام ترشا دچا لاس دی ؟

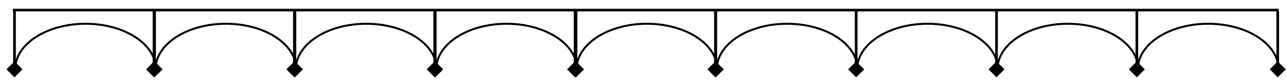
دروژي پـه نولسـمه دسـهار لمانځـه پرمهـال دمصـر سیکولر پوځ دځان په خلاف دخلکـو لخـوا دروان احتجاج پـه ځپلو کـې دناکـامۍ وروسـته دمعـزول کـړي ولسمشـر محمد مرسي په ملاتړو بانـدې دپلاز مینـې قـاهري شـمال تـه دواقـع رابعـه عدديـه مسـجد تـه ځېرمـه لـه یـوي میاشـتي راهیسـي پـه ناسـتو احتجاج کوونکـو بانـدې پـه مخـامخ وحشیانه ډزو کې له دوه سوه څخه زیات خلک شهیدان او پـه سوونو نور ټپیان کړل ، چې په شهیدانو اوټپیانو کې لـوی شمېر ماشومان او کوچنیان هم دي

دخبري رسنیو پـه وینـا ددغـه سـیمې ټـول سـرکونه اولارې دمظلومو مسلمانانو په وینو سـرې لـړل شـوي وي اودمصر دپوځ لخوا ټول سیمه کلابند شـوي وه دخبریـالانو په ګډون هیڅوک نه پریښودل کېدل چې هلته ورشي

دمصر دپـوځي کودتـاه پـر ضـد داحتجاج کوونکـو خلکو په خلاف دپوځي ځواک کارول یونه ښـونکی جنایـت اوظلم دی ، چې پـه هـیڅ صـورت دبښـلو وړنـدی ،ښـکاره دمصر دپوځ لخـوا ددغـه ظالمانـه جنایـت او وحشـیانه ګـام دپورته کولو ترشا دامریکا په سرپرستۍ کې ټول مغـرض بهرنې هېوادونه ولاړدي او هغوئ هلته دمسلمانانو په وژلو اوځپلـو خوشـال دي ، همدغـه وجـه ده چـې تـردې مهالـه دامریکا پـه ګډون دهـیڅ غربـې هېـواد لخـوا مصـر کـې دمرسي په حکومت شوي پوځې کودتاه اوهلته روان

عسـکرې جارحیت ندی غندل شوی اوپه اړه یـې لـه څـه ویلو ډډه کوي ، هم داراز دنړیوالې میډیا په خاصه تـو ګـه دلویدیځ میډیا اسلام دښمنې اومنافقت هم یووار بیـا نـړی ښه په ډاګه شو چې تر اوسه دمیـډیا لـه یـوه چینـل څخـه هـم دمصر دمظلومـو خلکـو دملاتـړ غـږ پورتـه نشـو ، داسـي ښکاري چې د نړۍ کفري هېوادو داسلام اومسـلمانانو پـه خلاف په څرګنده یونوی جنګ پیل کړی دی ،توپیر دومـره دی چـې د دې جنـګ لپـاره یـې دخپـل ګـډون پـه ځـای یـې دمسلمانانو له منځه خپل ایجنټان اوغلامان ګومارلي دي ،پـه هغـوئ بانـدې داسـلامي امـت لـه رګـونـو وینـې زبیښـي ، دهمدې لپاره یې هغوئ په مسلمانانو باندې مسـلط کـړي دي

په دې خبره دنړۍ هرهوښـیار سـړی پـوهېږي چـې پـه مصـر کـې داخـوان المسـلمون ددحکومـت پـه ضـد پـوځي کودتاه دتیر یوکال راهیسي دسی ای اي دپلانونـو نتیجـه ده، ولـې امریکـا لـه لـومړي سـره پـه مصـر کـې دخپـل ګوډاګې حسني مبار ک په ضد دمصر دخلکو لخوا پورتـه انقلابي څپي له منلـو انکـاري ده ،و لـې هلتـه ددې انقـلاب راتلل اوپه ترڅ کې یې داسلامپالو واک ته رسیدل په منځنـې ختیځ کې دامریکایې ښکېلاک دګټـو پرضـد غبـر ګـون ښودو په معنی دی ،لـه دې وجـې امریکـا لـه پیلـه دیتـه پـه کمـین کـې وه چـې پـه هـره بیـه شـوني وي ،مصـر کـې داسلامپالو دسیاسي نفوذ اوواک دپراختیا مخـه ونیسـي ،

دهمدې لپاره يې پرلپسې دساز شونو جال خور کړی و و ، دمصر په محاکمو کې دقاضيانو لخوا دخلکو له لوري دهغه منتخب شوي پارلمان تحليلول (په کوم کې چې داسلام پالو ونډه دسيکولر ګوندونو په مقايسه دري واره زياته وه) هم ددې کړی برخه وه ، دهمدې لپاره يې خپل ازمايلی غلام ډاکتر البرادعی راوست اوسيکولر ګوندونه يې تنظيم کړل ، څو په دې سره دالاخوان دسياسي نفوذ مخه ونيسي . دنړيوالي ميډيا دراپور سره سم يوائې په دې کار باندې سي ای اي يوملياردالر لګښت کړی و ، خوبيا هم دمصر خلک دامريکا يې دام په لومو کې رانغلل اوپه لوی اکثريت خلکو محمد مرسي ته راي ورکړي اوهغه دمصر لپاره ولسمشر غوره شو .

دنړۍ د خپلواکو مبصرينو په اند دپوځي کودتاه په مټ دمرسي حکومت رنګول هيڅکله هم له اخلاقي اوقانوني پلوه جواز نلري ، داپه شکاره پوځي بغاوت دی چې په هيڅ صورت نشي توجيه کېدای ، پکاردی دنړۍ هغه هېوادونه چې ورته دخپلو ګټو اومصالحو په څېر دنورو ګټې اومصالح هم ددرناوي وړ دي ، هغوئ بايد په کلکه دغه ظالمانه پوځي کودتاه وغندي اودمصر دپوځ لخوا دمحمد مرسي نيول کېدل محکوم کړي اوترهغه پورې دمصر داوسني رژيم سره ديپلوماتيک اړيکې وځنډوي ، څوچې هلته بيا دمحمد مرسي مشروع حکومت ته بيرته نه وي جوړ کړل شوی

له شک پرته مصر کې روان خفه کوونکی جريان دهغو هېوادونو په مخ دروند ګذار دی ، کوم هېوادونه چې ځانونه په نړۍ کې دديمکراسۍ علمبرداران ګڼي . خوافسوس ! چې هغوئ دانتخاباتو له لارې دغوره شوي حکومت په ځای دظالم پوځ لخوا دشوي کودتاه ملاتړ کوي اوددې لپاره پوځ ته پخپل تول وس دکومک اومرستو ډاډ ورکوي .

چې په دې سره نړۍ ته دهغوئ دمنافقت بڼه شکاره شو چې دجمهوريت اوديمکراسۍ علمبرداران دجمهوريت اوديمکراسۍ پر ضد نه تنها دپوځي کودتاچيانو سره ولاړ دي بلکې دهغوئ ددغه پوځي جنايت په پلانولو کې مستقيماً لاس لري اودهغوئ دمرستو په ډاډ دمصر پوځ دکودتاه په خلاف لاريون کوونکي ګواښي ، دتوپ اوټانګ په ځواک دهغوئ دمشروع احتجاجي يون دبندولو هڅې کوي

شکاره ده په دې ټولو جنايتونو کې امريکا اونور مغرض کفرې هېوادونه دمصر دغاصب پوځ ملاتړ کوي آن تردې چې دمصر عامو وګړوته ددې لپاره وسلې اوپيسي ورکوي اودمرسي دملاتړکوونکو وژلو اودهغوئ په خلاف وسلوال جنايت ترسره کولو ته هغوئ هڅوي ، چې په دې سره مصر کې ديوي کورنۍ جګړي دپيلولو عزايم لري ، دروژې په نولسمه نيټه دربعه عدديه مسجد مخ ته په ناستو احتجاج کوونکو ناتاره ډزي کول يوداسي ځرګند جنايت دی چې دنن په مهذبه نړۍ کې يې تصور هم نشي کېدای ، شکاره ده چې دمصر دپوځ ترڅنګ امريکا هم په دې ولسي قتل عام کې مخامخ لاس لري اوهلته دروان بشري ناورين په رامنځته کولو کې د سي ای اي شيطانت هيڅکله پټ ندی خوامريکا دې ضرورځان پوه کړي چې دغه شان کړنې نور هم ددوئ په وړاندې کرکه اونفرت زياتوي اودنړۍ خلک ددوئ خلاف نفرت او غبر ګون ښودوته اړ باسي .

پارلمان یک ادارهٔ طاغوتی

ممثل دیموکراسی

مولوی عبدالهادی (مجاهد)

پارلمان چیست ؟ پارلمان در دیموکراسی آن ادارهٔ نمایندگان منتخب مردم است که حق مطلق وضع قوانین وتشریع (تحلیل وتحریم) را برای یک کشور دارد . قاموس (اکسفورد) کلمهٔ پارلمنت را چنین تشریح می نماید :

Parliament: a group of people that makes the lows of a country.

(پارلمنت آن گروپی از مردم اند که برای یک کشور قوانین می سازند) .

درنظام دیموکراسی (اکثریت) مرتبهٔ (إله) را دارد . زیرا حق سیادت (حاکمیت علیا) که حق مطلق اصدار امر ونهی وتحلیل و تحریم است به (اکثریت) بستگی دارد . و طوریکه در دین فیصلهٔ (الله جل جلاله) قابل نقض نیست، همینطور در دیموکراسی نیز فیصله (اکثریت) رد نمی شود. واینکه دیموکراسی (اکثریت)را مرتبهٔ (اله)قائل است، پارلمان را که نمایندهٔ (اکثریت) است مرتبهٔ(پیغمبری) میدهد.واین بدین معناست که نمایندگان باید مطابق خواست ومیل موکلین خود قوانین ایجاد نمایند ،ومصالح آنهارا تأمین کنند.

دیموکراسی که در حقیقت براساس سیکولرزم (لادینیت) استوار است،(دین) در آن حق مداخله در امور حکومت ونظام راندارد. همه قراردادها ومسوده هائیکه به منظور قانون شدن در پارلمان غرض بحث وغور تقدیم میشوند باید بر اساسات دینی استوار نباشند.

طرحها ،نظریات و مسوده ها دردیموکراسی تا زمانی قابلیت تطبیق راداشته نمی باشند که از پارلمان حق (قانونیت) را کسب نکرده باشند. زیرا قانون در پارلمان به آن مصوبهٔ گفته میشود که هر دو مجلس پارلمان آنرا تصویب نموده ورئیس جمهور ویاحاکم آنرا توشیح کرده باشد. وتا زمانیکه مراحل فوق الذکر راطی نکرده باشد قابلیت تطبیق راندارند.

دردیموکراسی پیروان هر فکر واندیشه میتوانند از طریق انتخابات خودرا به پارلمان برسانند.کفر،الحاد ویا انحراف عقیدوی دیگری مانع رسیدن آنها به پارلمان نمیشود. وهرکسیکه به پارلمان

برسد درآنجا مطابق میل ومفکوره اش طرحهای قانونی را به پارلمان تقدیم مینماید ،وعضو پارلمان هیچگاه به سبب اظهار اندیشه هاونظریاتش تحت تعقیب عدلی قرار نمیگیرد ، هرچندکه نظریاتش مخالف دین نیز باشند. همین صلاحیت در مادهٔ (یکصدویکم) قانون اساسی حکومت کرزی چنین بیان شده است:

(هیچ عضو شورای ملی به علت رأی یا نظریه ای که در هنگام اجرای وظیفه ابراز می‌دارد ، مورد تعقیب عدلی قرار نمی گیرد.)[۹]

دلائل اینکه چرا پارلمان یک ادارهٔ طاغوتیست؟

۱ــ هر آنکه غیر از الله جل جلاله پرستش شود ، و او از پرستش کننده گانش راضی باشد در شریعت اسلامی طاغوت گفته میشود.

عبادت تنها در نماز ،روزه ،زکات ،حج ودعا منحصر نیست ،بلکه پذیرفتن تشریع (قانونسازی)غیرالله نیز از نگاه شریعت اسلام عبادت شمرده میشود. ودلیل این گفته حدیثی است که آنرا امام ترمذی ،امام بیهقی ومحدثین دیگری از عدی بن حاتم رضی الله عنه روایت نموده اند :

عدی بن حاتم پسر مردی ثروتمندوسخاوتمندمشهور قبیلهٔ بنوطی (حاتم طائی) بود. موصوف مسیحیت را پذیرفته بود ، وبا اهل کتاب در شام زندگی میکرد ،خواهرش وی رابه اسلام دعوت نمود ،ودرحالی به مجلس پیامبر ﷺ آمد که صلیب طلائی به گردنش بود. اوخودش می گوید : من در حالی به مجلس پیامبر ﷺ آمدم که آن مبارک این ایت قرآن را میخواند :

﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ ﴾ البقره /۳۱.

ترجمه: (یهودان ونصرانیان علماء و پیران خود را به غیر از الله به خدائی گرفتند).

عدی رضی الله عنه میگوید : من به او ﷺ گفتم : آنها علماء و پیران خودرا پرستش نمی کردند. رسول الله ﷺ فرمود : چرا نه ! آنها حرام رابر ایشان حلال ،وحلال را بر آنها حرام ساخته بودند ،ومردم آنرا قبول کردند ،و همین کارآنها علماء و پیران شانرا عبادت کردن آنها بود.

اینکه دردیموکراسی جائز وناجائز ازطرف قوای تشریعی (پارلمان) تعین میگردند ،واعضای پارلمان در وضع قوانین حق مطلق دارند ،وبه همین اساس اعضای پارلمان (مشرّعین)خوانده می شوند. حال آنکه تعیین (جائز) و (ناجائز) تنهاوتنها خاصهٔ الله جل جلاله است ، ودیگران رادر این خصوصیت حصه دادن شرک در(خصوصیت تشریع) محسوب می شود ،الله متعال جل جلاله می فرماید : ﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُم مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَن بِهِ اللَّهُ ﴾ سورهٔ الشوری /۲۱.

ترجمه: (آیا شریکانی دارند که دینی را بر ایشان بسازند که الله اجازه نداده است؟!).

دردیموکراسی حکم در موضوعات دینی واخلاقی نیز کار پارلمان است، مثلاً : اگر در غرب اکثریت اعضای پارلمان این را تأیید کنندکه (همجنس بازی) یک عمل جائزاست، پس این کار یک عمل جائز شمرده میشود ،وقوانینی نیز برایش وضع وحقوقش تثبیت میگردد. و یا اینکه اگر عملیه (زنا) به توافق جانبین صورت گیردجرم محسوب نشود ،پس جرم محسوب نمیشود.

---

۹ - مادهٔ (۱۰۱) قانون اساسی ۱۴ جدی ۱۳۸۲ هـ ش

تعین (جرم) و(جزا)و(تحلیل) و(تحریم) دراسلام حق شریعت است،نه حق انسان.لیکن دردیموکراسی این حق پارلمان است،نه حق شریعت.

۲ــ دردیموکراسی منازعه برای حل وفصل به شریعت نه بلکه به قانون اساسی وقوانین وضعی دیگری که مطابق اصول دیموکراسی وضع شده باشندبرده میشود،درحالیکه دراسلام هر قانون ویا مرجع فیصله ای که غیراز قانون وشریعت الله ﷻ باشدطاغوت گفته شده، ومسلمانان مأمور شده اند تا به آن کفر ورزند(آنرا نپذیرند)،و ایمان آنهائیکه به زبان خود رامؤمن می خوانند،امافیصله راطبق قانون الله ﷻ نه ، بلکه طبق قوانین دیگران میکنند ایمان دروغین نامیده شده است.

الله ﷻ می فرماید : ﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُواْ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُواْ إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُواْ أَن يَكْفُرُواْ بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلاَلاً بَعِيداً وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْاْ إِلَى مَا أَنزَلَ اللّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا ﴾سورة النساء/۲۰-۲۱.

ترجمه: (ای پیغمبر آیا تعجب نمی کنی از کسانی که میگویند که آنان برانچه برتو نازل شده وبرانچه که پیش از تونازل شده ایمان دارند، (ولی باوجود تصدیق کتابهای آسمانی، به هنگام اختلاف) می خواهندداوری را به پیش طاغوت ببرند)(وحکم او را به جای حکم الله بپذیرند) وحال آنکه به ایشان فرمان داده شده است که(به الله ایمان داشته و) به طاغوت ایمان نداشته باشند، وشیطان میخواهد که ایشانرا گمراه (واز راه حق وحقیقت بدر کند).

همچنان الله ﷻ در مورد آنانیکه بر اساس قانون الله ﷻفیصله نمی کنند می فرماید :﴿ وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُم مِّن بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُوْلَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ۴۷ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم مُّعْرِضُونَ ﴾ النور/۴۷-۴۸

ترجمه:(ومی گویند به الله و پیغمبر ایمان داریم و(از اوامر شان) اطاعت میکنیم ، اما پس از این ادعاء گروهی از ایشان رویگردان می شوند، وآنها درحقیقت مؤمن نیستند ،هنگامیکه آنها به سوی الله و پیغمبر فراخوانده می شوند تا در میانشان داوری کند بعضی از آنها رویگردان می شوند).

اما اگر حکمی از احکام اسلام با دیموکراسی مطابقتی داشته باشد ، وباعملی شدن آن مقاصد دیموکراتها برآورده شود ،آنها آن حکم اسلام را نیز می پذیرند. البته نه به این حیثیت که آن یک حکم واجب العملی از طرف الله است،بلکه به این حیثیت که بادیموکراسی مطابقت دارد. درین مورددیموکراتها تماماً مصداق این فرمودۀ الله ﷻهستند که می فرماید : ﴿ وَإِن يَكُن لَّهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴾ النور/ ۴۹.

ترجمه:(اگر حق به جانب آنهاباشد به سوی پیغمبر می آیند درحالیکه خوب فرمانبردار می باشند).

درجهان اسلام همۀ آن کشورهایکه خود رادیموکراتیک می خوانند ،فیصله ها رادرمخالفت با شریعت الله ﷻ، ودرمطابقت باآن قوانین اساسی میکنند که موافق اصول دیموکراسی وضع شده اند.

قداست قانون اساسی درین حکومتها بالاتر از قرآن وحدیث است. اگر برای تأیید یکی از فیصله ها هر قدر دلائل شرعی از قرآن وحدیث آورده شوند، درصورتیکه مطابق قانون اساسی نباشد هرگز پذیرفته نمیشود ،ووکلای پارلمان هیچوقت قانونی را که مخالف مواد قانون اساسی باشد تصویب کرده نمی

توانند. پس به همین دلیل پارلمان یک ادارهٔ طاغوتی میباشد.

۳- درهر کشور اسلامی که دیموکراسی درآن حاکم باشد، اگر عضوی ازاعضای پارلمان، ویاحزبی از احزاب که ارادهٔ خدمت به اسلام را داشته باشد وبخواهد حکمی از احکام شریعت را از طریق پارلمان جنبهٔ قانونی دهد، بایدنخست پیشنهاد خود را به شکل مسوده غرض بحث ورأی گیری به پارلمان تقدیم کندکه (تأیید) ویا هم(رد) میشود. ودرصورت رد شدن پیشنهادمذکور اجازه ندارد تایک مدت معینی برای بار دیگری برای بحث به پارلمان تقدیم گردد.

درصورت فوق حکم الله ﷻ به پیشگاه بشر بمقصد موافقت یاعدم موافقت تقدیم میگردد که (تقدیم کننده) و(رد) کنندهٔ آن هردواز دین خارج می شوند. زیرا تقدیم کننده با این کارش یک جهت دیگری را برشرع الله ﷻ (حَکَم) میگرداند، واو راحق (تأیید) و یا(رد) حکم شرعی میدهد، درحالیکه الله ﷻ میفرماید:

﴿ وَاللَّهُ يَحْكُمُ لاَ مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴾ الرعد/۴۱

ترجمه: (الله فیصله میکند به هر چیزیکه اراده بفرماید، هیچکس تأخیر کننده فیصله او نیست، واو حساب کنندهٔ سریع است).

همچنان الله ﷻ میفرماید: ﴿ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلاَ مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلاَلاً مُّبِينًا ﴾ الاحزاب/ ۳۶.

ترجمه: (هیچ مردو زن درکاری که الله ﷻ و پیغمبرش داوری کرده باشد (و آن را مقرر نموده باشند) اخیتاری ازخود درآن ندارند (و ارادهٔ ایشان باید تابع ارادهٔ الله ورسول باشد) وهر کس از دستور الله وپیغمبرش سرپیچی کند، گرفتار گمراهی کاملاً آشکاری میگردد).

درین نوع جریان پارلمانی(ردکنندهٔ)حکم الله ﷻ به سبب ردکردنش کافر میگردد، و(تقدیم کنندهٔ) آن به سبب اینکه جهتی دیگری رابر فیصلهٔ الله ﷻ (حَکَم)گردانیده است ازدین خارج میگردد.

درین موردهمین فهم از عمل عمربن الخطاب رضی الله عنه درکشتن آن منافق نیزظاهر میگردد که با یک یهودی منازعه داشت ورسول الله ﷺ درآن منازعه حق رابجانب یهودی دیده وبه نفع او فیصله نموده بود، ولی منافق قناعت نکرده وقضیه رابه عمر رضی الله عنه غرض فیصله تقدیم کرد. زمانیکه عمر رضی الله عنه اگاه شدکه درین مورد قبلاً رسول الله ﷺ فیصله نموده، ولی الآن منافق بالای فیصلهٔ پیامبر ﷺ فیصلهٔ عمر رضی الله عنه را میخواهد، به همین سبب او رامرتد دانسته وسرش را قلم کرد. وزمانیکه رسول الله ﷺ ازعمل عمر رضی الله عنه باخبرشد، نه تنها این که عمر رضی الله عنه را ملامت نکرد، بلکه او رابه لقب فاروق نوازش نیز کرد.

طوریکه دراسلام عملی نمودن احکام نماز، روزه، زکات، وحج به نظر پرسی وکسب موافقهٔ اکثریت نیاز ندارند، ومستقیماً تطبیق میگردند، همینطور تطبیق احکام حدود، حجاب، قصاص، موالات با مسلمانان، ومعادات باکفار واحکام دیگر نیز به تقدیم شدن به پارلمان وفیصله اکثریت نیاز ندارند. ولی در دیموکراسی این کار خلاف اصول ونورم های دیموکراسی دانسته میشود وقابل قبول نمیباشد. لهذا پارلمان یک ادارهٔ طاغوتي وپارلمانیان درآن طاغوتان اند.

دکمکي اختر سره خواله

میوند سادات

اختره !ته خبرېې کنه ؟صلیبي امپریالیستي وحشي ټلوالي زماسپېڅلی حریم تر کرغېړنوقدمونولاندي کړی ، کلي او کورونه مي بمباروي ،مسجدونه مي ورانوي ،شنه فصلونه اوباغونه مي دتوروخاروسره سموي ،ښځې ،ماشومان اوبوډاګان مي دترهګرۍ په ناتعریف شوي نوم شهیدانوي ،ژوبلوي ،بندیانوي اوپه سپیوداړي

اختره ته خبرنه یې ؟بشرپاله !!نړۍ زماپرسمه اوغر، دښتونواوفصلونو، کلیواو کورونو کلسټربمونه، کروزراکټونه اوروي او کیمیاوي اوبیالوژیکي «ممنوع الاستعمال !!»موادپرې شیندي .زمادمظلومولس څخه دیوې ګولې\مړۍ په بدل کي دهغه سپېڅلې عقیده تروړي اویالړ ترلږه !!په دین (اسلام)کي «هغه چید کائیناتوخالق ،مالک اوحاکم ور ته خوښ کړی »شکونه ور پیداکوي ،ځوانان مي دازادۍ په نوم فحاشۍ اوګمراهۍ ته هڅوي اودلویدیځ بې پر نوګه کلتورراباندي تپي.

اختره !دمتمدني نړۍ خیرخواهان !!زماتاریخ مسخ کوي ،،هویتمي بدلوي ، کلتورمي بدناوي ،ارزښتونه مي مسخره کوي ،اسلافوته مي دناپوهانوخطاب کوي،اتلان مي جګړه ماران نوموي اونړیوالوته مي دیووحشي جاهل اوجنګ خوښونکي ملت په توګه معرفي کوي .خوګوره اختره ! جګړه مانه دهپیل کړې ،راباندي تپل شوې ده ،زماحریم دغرب دمذهبي لیونیانواوخیټورو ملیاردرانودخواهشاتواوهوسونو ښکارشوی ،هو!زه دنړیوال صلیبي – صهیونیستي ټروریزم دوحشت اودهشت قرباني یم .

اختره ته ووایه !په پور ته یادوشووبوږنونکوحالاتو کي ستاراتګ مناسب دی ؟!داهسي نه چي مینه نه درسره لرمه، تاته به یادوي چي دسیمي او ګاونډپه کچه زموږپه شان بل چانه بدر ګه کولې ،په ډولونواواتڼونومو لمانځلې،ستاپه مناسبت مومېلې اوجشنونه ،مېلمستیاوي اوباندارونه جوړول ،په ډلوډلومو دیارانو اودوستانوملاقات ته تګ راتګ کاوه ،هو!داهله چي خپلواک ؤ،بهرني تاړاکګرموپه پرغولي نه ؤمېشت !،مځکه اوفضامو محفوظه وه ،بهرنۍ تګلاره اوکورنۍ کړنلاره موخپله وه ،لنډه داچي خپله خاوره خپل اختیارؤ،هرسړی پکي ازادؤ. خواوس مه راځه !ځوانان موټول له کورونو وتلي ،سنګرونو ته تللي ،دهغه لوی نړی خوربښامارڅخه دازادۍپرغمل شوې شهزادګۍ راوړي ،خپل سرونه پرې ښندي ،دښامارخیټه څیري ،محکومو ولسونو ته دازادۍ جرس کړنګوي .هو!«نړیوال دخوني ښامارننني استعمار(امریکا)له شره ژغوري.«

پرماګرانه اختره ! ته خو کمکی یې !نودهغه لوی اختر(عیدالاضحی) څخه زمادمیړاني اوقربانۍ فلسفه وپوښته !چي زه دقربانۍ ترمیدانه څنګه په خوښۍ اوټوپونو راغلم اوبیامي څنګه خپل سر دخپل بادارپه امر ترچړې لاندي کښېښود،ښایې زمادهماغي قربانۍ دفلسفې شوربه وي چي وایې :«کړه غاړه چاړه نه خوري«

ای زماربه ! شکردی څومره دي نیکمرغه کړی یم چي دباطل مقابلې ته دي غوره کړی یم.

لږمنتظرشه کوچنی اختره ! دکارسړي مومورچلونو ته تللي، کمینونو ته تللي ،پردښمن بریدونه کوي ، ککري یې وهي ،غابښونه یې ماتوي ،هوسونه یېخاوري کوي ،پلانونه یې شنډوي او که خدای جل جلاله کول په شرمونوې شرموي ،خپلواکیترې ترلاسه کوي ،دکونډو،یتیمانواوشهیدانوارمانونه پوره کوي ،دامن سپین توغ دنړۍ پربام دروي ،هو! امنیت تامینوي ،عدالت قایموي ،شرعي نظام نافذوي.

نو!ښنه غواړم لږلاانتظارشه!

دازادۍ سره بیاراشه

آیا راستی هم زندگی کرزی در خطر قرار دارد؟

عبدالرحمن درانی

رسانه ها خبر داده که اگر حامد کرزی سند پیمان استراتیژیک را با امریکا در همین نزدیکی و قبل از حلول سال ۲۰۱۴ به امضا نرساند ترور خواهد شد. از سوی دیگر کرزی هم مطمئین نیست که اگر این سند را به امضاء برساند برایش چه رخ خواهد داد؟

و چیزی دیگری که کرزی را به تشویش انداخته او سرنوشت کرزی بعد از سال ۲۰۱۴ و یا هم بعد امضاء سند به اصطلاح استراتیژیک از یک سو کرزی میخواهد به بهانه خطر علیه جان او این سند را طبق تعهدات قبللی به امضاء برساند و یا هم در حقیقت سند خیلی ها پیش امضاء شده ولی فحوی و محتوی آن رسماً اعلان نکردیده از سوی دیگر اگر سند مذکور امضاء نشده باشد شاید کرزی از مراوغت و مواطلت کار گیرد زیرا او میداند که بعد از امضاء سند او سمتش را در کاخ ریاست جمهوری ترک خواهد و شاید جانشین احتمالی او زلمی خلیلزاد ، اشرف غنی احمدزی، استاد سیاف و یا هم داکتر دبل

عبدالله و یا هم کسی دیگری خارج از این منظومه خواهد بود، فلهذا کرزی هم صد در صد مطمئن به نظر نمیخورد که در مغزش چه چیز میکنجد او از کدام تاکتیک کار خواهد گرفت و شاید کرزی درک کرده باشد که امریکایها از او بمثابه دست پاک کار گرفته و خواهد گرفت معلوم نیست که آیا کرزی باوجود خیانتهای که در حق ملت افغان در طول سیزده سال گذشته اشغال مرتکب شده مرتکب یک خیانت بزرگ دیگر که عبارت از امضاء سند فروخت خاک افغانستان عزیز است میشود یا خیر ، به هر صورت ما عجله نمیکنیم

احداث و رویداها را از کتب و نزدیک مطالعه میکنیم

فلهذا سناریو جاری روی دو چیز مهم و خطیر چرخ میخود که عبارت از امضاء سند امنیتی با امریکا است و هم بمیان آمدن یک رئیس جمهوری که شاید از اقلیت ها باشد تا زمینه برای تجزیه کشور مساعد گردد.

، درین روز و به نزدیک شدن انتخابات به اصطلاح ریاست جمهوری تحت الحمایه امریکا در کابل سرو صداهای از نامزدگان تحمیلی ریاست جمهوری میشنویم که تا به حال نام های هریک زلمی خلیلزاد ، اشرف غنی احمدزی، استاد سیاف، سفیر کرزی در اسلام آباد محمدعمر دادوزی ، داکتر عبدالله ، عبدالجبار قهرمان قوماندان سابق فرقه پنج کابل در زمان حکومت نجیب عطامحمد نور والی بلخ ، دوستم ، محقیق و دیگران که هنوز معلوم نشدن چه وخت از کاندیداتوری خود اعلان خواهد کرد، همین است که کرزی شاید در امضاء سند استراتیژیک تردد کند و بگذارد که رئیس دست نشانده آینده کشور آن را به امضاء برساند ، درین هم شک نیست که اگر یکی از کاندیدان تحمیلی ریاست جمهوری در شمال روی صحنه بروز نماید بدون تردد و بلافاصله این سند ننگین را با امریکا به امضاء خواهند رساند که در خفاء آن خدانخواسته دسیسه تجزیه افغانستان قرار خواهد داشت .

امریکایان هم میخواهند چنین کاری انجام شود تا سناریوی عراق و صومالیا درینجا تکرار گردد و یا هم یک سودان نوین (سودان جنوبی) در افغانستان به میان آید، زیرا آنها میدانند که پس از خروج قوای غربی حتما یک حکومت قوی بدست مجاهدین طالب مسلح بمیان خواهد آمد که درآن صورت تجزیه کشور مهال و متحیل خواهد بود.

فلهذا سناریو جاری روی دو چیز مهم و خطیر چرخ میخود که عبارت از امضاء سند امنیتی با امریکا است و هم بمیان آمدن یک رئیس جمهوری که شاید از اقلیت ها باشد تا زمینه برای تجزیه کشور مساعد گردد.

نظر به مؤامرات پنهان و آشکار دشمن صلیبی ومنافقین داخلی ، مجاهدین مسلح باید در پهلوی عملیاتهای خطیر هم باشند و کوشش کنند که اسباب و مسببات آن را حتی الوسع از طرق مختلف نظامی و سیاسی از بین ببرند و نگذارند که اهداف شوم دشمن حاقد صلیب و دست نشانده گان داخی آنان تحقق یابد در حمله های نوعی جهادی هم باید تغیرات استراتیژیک صورت گیرد که لله الحمد همگان صورت گرفته و همچنان روی یک پروگرام جدید کار شروع شود که پروگرامهای خطرناک ناتو و امریکا در اخر الامر به ناکامی بیانجامد و غلامان و نوکران و جاسوسان شرق و غرب از آن درس عبرت اخذ نمایند و ما صاحب یک حکومت کاملاً اسلامی متعهد شومی و ملت خود را در همه ابعاد مطمئن سازیم و از مؤمرات دشمن به آنها معلومات کامل ارائه نمائیم زیرا هوشیار ساختن ملت یکی از کامیابترین فارموله های پیروزی انقلاب به شمار میرود.

د ښاغلي مولوي صاحب عبدالبصير (همت)

لنډ ژوند ليک او ځينو خاطرو ته يې لنډه کتنه

شاکر مموزی

محترم مولوي صاحب عبدالبصير (همت) د مرحوم لعل محمد زوی د خټاوو د شيخانو اوسېدونکی په خټه دينار خېل چې د ګردېز ښار ته څېرمه اوسيږي، نوموړي ابتدايي زده کړې د روسانو څخه د هجرت پر مهال په زرګري کې د مولوي صاحب محمد ابراهيم ميداني څخه پيل کړې وروسته بيا د ميرانشاه د ماچسو د کيمپ په نور المدارس مدرسه کې يې خپلې زده کړې پيل کړې چې له همدې مهاله مې د کوټې انډيوال او د کتابونو شريک وو، ښاغلی (همت) چې د پاخه عزم او کلک تدبير خاوند وو ملګرو نظامي لقب ورکړی وو چې په (نظامي) يې شهرت درلود رښتيا هم په لومړيو شپېبو کې نظامي وو چې د نظامي تجربو څخه وروسته غښتلی (همت) ځيني جوړ شو.

تر حسامي او شرح جامي پورې درسونه يې په همدې مدرسه کې ولوستل ځيني کتابونه يې د ميرانشاه په ستره مدرسه منبع العلوم کې راسره ولوستل او بيا د پېښور د باړې بازار ته څېرمه د شهيد مولوي صاحب نصر الله (منصور) په مدرسه نور المدارس کې يې خپلې ديني نظامي او سياسي زده کړې پيل کړې، دشهيد مولوي صاحب منصور مدرسه چې په تعليمي لحاظ يوه غښتلې او معياري مدرسه وه د جهاد او علم ستره منبع وه ښه تکړه د وړ تيا خاوندان استاذان يې درلودل، ديني، عصري او نظامي زدکړې په ډېر ښه ترتيب پکې لوستل کېدې، نظامي او سياسي زدکړو ته يې ځانګړی اهتمام درلود، د انګريزي ژبې، جغرافيې، ساينس، عقيدې، ادب، سيرت، تاريخ، سياسي او نظامي درسونه په خورا ډېره ښه توګه د کلکو استاذانو له خوا تدريس کېدل، د سياست، شوری او نظامي مادو ښودنه پخپله مولوي صاحب نصر الله (منصور) په غاړه اخيستې وه، له هر طالب سره يې په ډېره صميمانه اود شفقت په فضاء کې رويه کوله، ډېر زيار يې يوست چې زدکونکی په هر بخش کې پوه کړي، د ځليدونکي راتلونکي خاوند او د ګران هيواد وفادار او د مبين دين خادم ځيني

جوړ کړي ، ښاغلی (همت) چې د لوړ استعداد او ښو اخلاقو څښتن وو په ټولو ملګرو او استاذانو ډېر ګران وو خو له شهید منصور صاحب سره یې د خپلې پوهې او اخلاقو په سبب ځانګړی مقام خپل کړی وو د طالبانو د واکمنۍ پر مهال نوموړی د اقتصادي ستونځو له امله د کویټ پر سفر روان شو کله چې د صلیبي یرغلګرو د اشر په پایله کې ګران هیواد اشغال شواو زړه بوږنونکي بشر ضد بمبارونه یې پیل کړل ، ښه مې په یاد دي چې ښاغلي همت له کویټ څخه په ټلیفون کې راته وویل:

د توري او جهاد میدان اوس دی الهي ستر ازمویښت اوس راته متوجه دی چې ددې عصري فرعون د طغیان پر وړاندې باید یواځې او یواځې په الهي توکل پیل شوی جهاد وکړو دا چې دومره شرایط سخت دي چې د طالب په وړاندې د رب له مأوی څخه پر ته بله مأوی نشته ، د بنیادي ازمویښت او د کلک ایمان د تول شیبې دی ، پخپله مې تابیا نیولې چې په لنډ وخت کې ورشم او ددې صلیبي یرغلګرو په وړاندې وجنګېږم وطن دوی ته نشو ور پرېښودلی

د ښاغلي همت قول او عمل یو وو ، له همدې وینا څخه وروسته سمدستي د وطن پر لور روان شو او خپل اهل ، مال او عیال یې الله ته وسپارل ، د صلیب د اشر باټو پر وړاندې یې داسې جهاد پیل کړ چې په دښمن یې ارامه فضاء او ارام خوبونه حرام کړل ، کله به هم چې صلیبي یرغلګر د سیمې په لور را ووتل له کمکیو ماشومانو به یې پوښتل چې همت دلته شته او که نه !؟ دخپلو غوږونو د ژغورلو لپاره یې د ماشومانو له برائت او سپېڅلتیا څخه کار اخیست.

د ګردېزاو د زرمت په عامه لار به تقریباً د ۲۴ ساعتونو لپاره په کمین کې ناست وو ، چې په دې دوران کې د ټولې منطقې د وګړو د شاهدي پر وړاندې یې د امریکایانو په سلګونو ټانکونه او د هغوی غرور ورمات کړل ، صلیبي یرغلګر کله هم د زرمت د ولسوالي پر لور په کرار او سالم حال کې نه دي تېر شوي ، د شاهي کوټ د سترې غزاد اتل او قهرمان شهید ملا سیف الرحمن منصور له شهادت څخه وروسته دهغه خالي ګاه ښاغلي همت ډکه کړې وه آن تر دې چې صلیبیانو به د شهید قوماندان ملا سیف الرحمن منصور ورور باله او یا به یې دا شک کاوه چې ښاغلی (منصور) لا هم ژوندی دی چې داسې کلک ګوزارونه راکوي.

همت د خپل کلک عزم او عاقلانه تدبیر په نتیجه کې دولس کاله صلیبیانو او دهغوی جاسوسو چوپړیانو په عصري تخنیکي وسایلو له دقیقې څارنې سره سره ونه کړل شوای چې کشف او تدبیر یې ړنګ کړي ، چې په دې کار سره د امریکې جاسوسې شبکې هم حیرانې شوې.

خپله لیکنه نه اوږدوم د نوموړي د تقوا ، شجاعت ، علم او پوهې څو اړخونه په لاندې ډول بیـــــــــــــــــــانوم:
پوهه: مولوي صاحب همت ته رب ستره پوهه او ښه استعداد ورپه برخه کړی وود کلکې حافظې اوروڼ فصاحت خاوند وو، د زده کړې پر مهال یې هم له ده څخه کشرانو ته کتابونه تدریسول.

کله به مو چې له استاذ څخه درس ولوست د معمول له مخې د نورو طالبانو په څېر به مو بیا په ګډه هغه لوستی سبق تکراراوو ، مولوي صاحب

همت به په تکرار کې د استاذ هره نکته او دلیل حتی د استاذ د لاسونو حرکت هم په یاد وو ، په ډېر فصاحت به یې تکرار کاوو چې دده د سبق تکرار هم د استاذ له تشریح څخه کم نه وو. یوه خاطره یې په دې ځای کې رایاد شوه کله چې موږ د بدیع المیزان سبق ته استاذ ته ناست وو درس پای ته ورسېده له استاذ څخه د راپاڅېدو په حال کې همت موسکی شو ویې خندل ، تر ټولو ورځویې په همدغه ورځ ښه واضح او روښانه سبق تکرار کړ وروسته مې ترې وپوښتل د راپاڅېدو پر مهال دې ولې وخندل ؟!

راته ویې ویل د کتاب ښی اړخ مې د استاذ پلو ته ایښی وو زه یې سر ته ناست وم که د استاذ راپام شوی وای نو راته غصه شوی به وو.

زه یې حیران په دې کړم چې مطالعه یې هم نه وه کړې او کتاب ته یې هم نه وو کتلي خو د سبق تشریح یې ټول ملګري ډېر خوښ کړ

د نوموړي اخلاق:

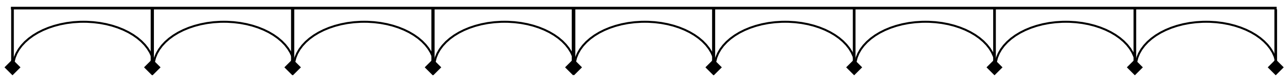
ډېر د فقیر او عاجز خوی څښتن وو ،صابر وو ، له بې ځایه شخړو ډېر لرې ګرځېده ، ارام او سکون غږ یې وه په نرمه او خوږه لهجه یې خبرې کولې ، له ملګرو سره یې بې کچې مینه درلوده ، دده ټول ملګري دده په پوهه ، اخلاقو او ښه رویه معترف وو، ملګرو دده د سلوک پر بناء ډېره مینه ورسره درلوده

تقــوا:

نوموړی به چې په هر مجلس کې ناست وو د الله ذکر به یې کولو ، که به غږېده نو د غږېدا په مینځ کې به یې هم ذکر کاوه ، له وسلوال جهاد سره سره یې د وعظ او نصیحت له لارې هم خلک د جهاد پر لور رادعوتول په سیمه کې په ډېرو ټولنیزو مناسباتو کې یې د خپل دیني مسؤلیت پر اساس په ښو تقریرونو بر خه اخیستې وه ان تر دې چې هغه ملایان چې د جهاد پر اړوند به یې څه نه ویل ، تېزې خبرې یې ور ته کولې او خپل مسؤلیت یې ور ته په ډاګه کاوو، په همدې ځای کې رښتیا هم ویلی شو چې د (ولایخافون لومة لائم) تطبیق یې په ځان کړی وو.

همت په یوه دینداره او مجاهده کورنۍ کې زېږېدلی وو، د روسانو سره د جهاد پر مهال یې ټولې کورنۍ قربانۍ ور کړې ده ، دده له شهادت څخه تقریباً یوه نیمه میاشت مخکې یې وراره عبد الحق (تکل) هم له صلیبي یرغلګرو امریکایانو سره په مخامخ نښته کې د شهادت لوړ مقام ته ورسېده .. بالاخره دا دی د همت کاروان لار ښود هم له الله (ج) سره خپله ژمنه سر ته ورسوله او د ۱۴۳۴ هجري قمري کال د مبارک روژې په ۴ نېټه چې د ۱۳۹۲ هجري شمسي کال د چنګاښ د میاشتې له ۱۴ نېټې سره سمون خوري د جمعې په ورځ د ماښام له افطار څخه وروسته د غاصب یرغلګر دښمن له خواد ډرون طیارې تر سختې دقیقې ځارنې او بیا تر بې رحمه ګن بمبار لاندې ونیول شو چې د ابدي شهیدانو د کاروان ملګری شو

روح دې ښاد شهادت دې د ستر څښتن په دربار کې قبول شي.

لوګر ولایت دکابل جنوب پلو ته له پکتیا، غزني، میدان وردګ او ننګرهار ولایتونو سره نښتی په دریګوني مثلث کې دلویو غرونو په منځ کې پروت یو وړوکی ولایت ده چې دلمرخاته خواته یې سپین غر، جنوب خواته یې د وچ غاښ غر او د تیرې کنډو دسمندر له سطحې په ۲۹۹۶ متره لوړوالي، د التمور د نیازیو سپین کمر اولمرپریواته لورته یې دچک او میدان سلسله وجود لري.

نوموړی ولایت له پیل څخه تر ۱۳۴۳ لمریز کال پورې لومړی دغزني او بیا دکابل ولایت اداري برخه وه چې د داؤدخان دصدر اعظمۍ په مهال دمستقل ولایت په نوم وپیژندل شو دا ولایت ټول ۴۶۵۲ کیلو متره مربع، (۱۳۳۰۰۰) ایکره آبي او (۸۱۷۰۰۰) ایکره للمه ځمکه لري، مختلف قومونه پکې ژوندکوي

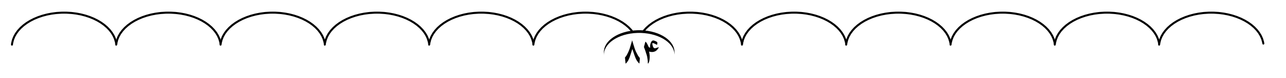
نوموړی ولایت دسمندر له سطحې ۱۹۳۵ متره لوړوالی لري، دجغرافیایي موقعیت له مخې د استوا ترکرښې لاندې نیمه صحرایي اقلیم لري او د اوریښت کلنۍ اندازه یې له ۲۰۰ نه تر ۳۰۰ ملي متره پورې رسیږي.

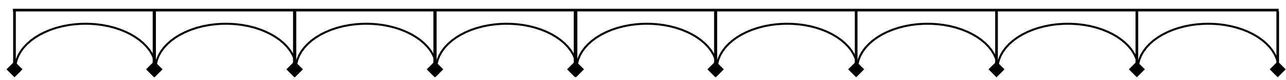
داولایت په ځمکني وجود سره وړوکی خو په معنی کې لوی ده، نوموړی ولایت دعلم په کور شهرت لري ځکه چې دهیواد د اکثرو مشهورو او جیدو علماءکرامو استاذان په همدې کور کې زیږیدلي دي، او په علمي میدان کې دهیواد استازي توب اومشري دلوګر ولایت دعلماؤ په غاړه وه.

په ټولیز ډول لوګر ولایت کې ۹۸٪ سلنه حنفي مذهبه، عالمان، متصوفین، طالبان، مجاهدین، دین دوسته، علم دوسته، جهادپالي، مجاهدپالي، سنګرپالي او میلمه پالي مسلمانان او ۲٪ سلنه شیعه ګان دخوشۍ ولسوالۍ په یوڅو کلوکې او دمرکز اړوند دکلنګار په سیمه کې میشت دي چې اکثریې د دې ولایت دمسلمانو خلکو تر تاثیر لاندې ژوندکوي، ۷۰٪ سلنه پښتانه او ۳۰٪ سلنه تاجک پکې اوسي.

له انقلاب نه مخکې د دې ولایت هره ولسوالي، هره علاقه داري او هرکلي کې خورا نومیالي بې شمیره درسونه او مدرسې وې چې دنوموړي ولایت او دهیواد دمختلفو ولایاتو په طالبانو آبادې وې، له انقلاب وروسته دعلم له کور یا باب العلم سره سره لوګر ولایت دهیواد دنورو نومیالیو ولایاتو په څیر باب الجهاد هم شو.

په مهمو جهادي تصمیمونو کې د دې ولایت علماءکرام او مجاهدین دقربانیو په اولوګر ښوکې اوسیدلي دي که دپل خشتي له تاریخي مظاهرې یې راونیسو چې داسلامي انقلاب بنسټ کیښودونکې هڅه وه، ډیره لرې خبره نه ده دتیرو څو نږدې کلونو خبره ده مولوي صاحب محمدیوسف (رحمه الله) چې دلوګر ولایت له پخوانیو مشرانو علماءکرامو څخه شمیرل کیده قیصه راته کوله: په کال ۱۳۴۹ لمریز دثور په دریمه دسهار لس نیمې بجې وې مونږ سبق ته ناست وو چې یوه طالب اخبار راوړ په اخبار کې دمردنوزنه په عنوان (العیاذبالله) زمونږ دخوږ نبي کریم صل الله علیه وسلم دسپکاوي په نیت مضمون خپور شوی وو، کاریکاتورونه او فلمونه یې هم سینماوو کې دننداړې لپاره وړاندې شوي وو، په اخبار کې مو چې مضمون څنګه ترسترګو شو نو دټول جسم ویښته مو ودریدل سم له لاسه مو کتابونه بندکړل او ټول طالبان مې له ځان سره روان کړل دلوګر دکنجک دکلي دمولوي صاحب محمدمیر (رحمه الله) درس ته چې په کابل کې له

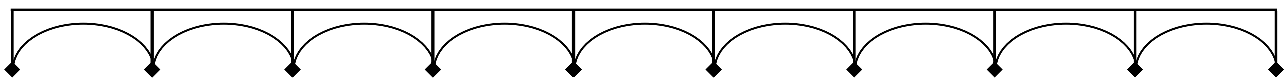

مونږسره نږدې وو ورغلوهغه سره مومشوره وکړه نوموړی سره له خپلو طالبانو اسره روان شوپه کزرګاه کې دمولوي صاحب محمددین (ځرخ مولوي صاحب رحمه الله) درس ته ورغلو اوهغه سره مومشوره وکړه له مشورې وروسته مودعاوکړه او دمولوي صاحب په مشرۍ روان شوو دورځې دولس نیمې بجې وې چې دپل خشتي جومات ته ورسیدو لاسپیکر مو چالان که اوشهیدمولوي صاحب ضبطوخان رحمه الله زمونږ په وینا د مظاهرې اعلان وکړ او د ماسپښین له لمانځه وروسته موبیاپه داسې حالت کې اعلان وکړچې ټول جومات له خلکوډک وو بیاپه ځوورځوکې مظاهره ټول هیوادته وغځیده اوپوره یودیرش ورځې یې دوام وکړ.

دلوګرولایت دبرکي برک ولسوالۍ اروند عباس کلاکې زیږیدلی دحرکت انقلاب اسلامي افغانستان دامیر مولوي صاحب محمدنبي محمدي رحمه الله دخدمتونوپه تسلسل کې که یواځې هغه خدمت راواخلوچې په ١٣٥١ لمریز کال یې دپارلمان له لارې حکومت اود افغانستان مسلمان ملت ته په داسې حال کې چې دوخت صدر اعظم نوراحمد اعتمادي، دحکومت لوړپوړي چارواکي، دمارکس اولینن دفلسفې شاګردان اوپیروان یې لکه ببرک کارمل، حفیظ الله لعین، اناهیتاراتب زاد اوځینې نورې کمونستي ځیرې او د پارلمان د نوروغړوپه وړاندې یې دشورۍ په تالارکې په خپل دوه نیم ساعته تقریرکې داسې احساس وپښونکې خبرې وکړې چې دلینن فلسفه یې لا د لینن د ملا په هډوکوکې ور وریږدوله چې داتقریربیاعربي او انګلیسي ژبوته هم وژباړل شو اوپه هیوادکې به دراډیوګانو له لارې خپریده چې دټولومسلمانانو دراویښیدوسبب شو.

که دې ته ورته نورې عمده تاریخي پیښې ذکرکوونوپه لسګونوبابونواوپه سلګونوپاڼوته به ضرورت پیداشي له همدې امله به په دې د مشت نمونه خروارپه توګه بسنه وکړو، البته که دهیواد نور ولایتونه یادشي نوهرولایت داسې ځانګړتیاوې لري چې یواځې هیواد والوته نه بلکه دنړۍ د ټولومسلمانانولپاره دویاړسبب ده په دې مضمون کې یواځې دلوګرولایت ځانګړتیاوې اوپه خاصه توګه د اوسنیوجهادي حالاتویادونه مطلب ده په اوسني دوهم انقلاب کې چې کله په ګران هیوادباندې امریکا اوټولومتحدینویې دیوځونړې ښامارپه ځیرحمله وکړه پیل دجهاد خو دپکتیا د زرمت دشاهي کوټ له باتورو سردرونه میرنیومجاهدینو وکړچې داعملیات دمغرورې امریکا او دهغوی متحدینوپه وینا د غویو او افغانانوله لوري لومړی داسې جوابي سوک وو چې زامه یې ورچیته او د سرماغزه یې وروښورول، له هماغه پیل ځخه دلوګرمجاهدینوهم ځان ونه سپماوه اوسم له لاسه یې په غربي ښامار صفته دښمن دخپل امیرترقیادت لاندې داسې تندریزګوزارونه پیل کړل چې د آرام سااخستوته یې لارې نه ښودل یولس کاله یې داسې پرله پسې مرګوني ګوزارونه ورباندې وکړل چې امریکایان یې دغورورله آسمانه دبندګانوځمکې ته په راښکته کولومجبورکړل په تیره خوبیاتیرکال چې دکال په سرکې اسلامي امارت دوحشي اوبدمعاشو امریکایانو او دهغوی دملاتړونړۍ والوکفاروپه ضد د الفاروق په نوم نوې عملیات پیل کړل نود نورو ولایاتو د مجاهدینوپه ځیر دلوګرنومیالیو مجاهدینو هم مسمی له اسم سره برابر که اوپه سلګونو داسې عملیات یې پرې وکړل چې دښمن یې له ناکامه منلوته اړشوی ده چې یویوعملیات او دهغه لاسته راوړنې داسې په ځاګه کوو.

دالفاروق دعملیاتوپه ترځ کې داسلامي امارت مجاهدینوتیرکال دکال په اوګدوکې په لوګرولایت کې د اسلامي امارت ترقوماندې لاندې په یرغلګروکبرجنو ښامارصفته ځواکونو او د هغوی په لاس پوځوځای په ځای په هره شیله ، هره دره ، هره کوڅه ، هره لاره اوهره دښته کې داسې کاري ګوزارونه وکړل چې دمغرور دښمن له

غورور اوبد معاشی نه ډکې بړګې سترګې یې ورمړې او دغورورتاج یې په ځمکه ورته را و ویشته، دګره معلوماتو له مخې باتورو مجاهدینو د اسلام په ستر وحشي دښمن اولاس پوځویې د لوګرولایت په مرکزکې تولې ۴۴۹ داسې کاري حملې کړي چې په نتیجه کې یې هغه مغرور اوبې شرمه دښمن چې دخوړلو اوهضمولو په نیت راغلی وو اوس چې په خپل شکست منلو مجبورشوی خپلو مرکزونو ته یوازې په دفاعي حالت کې په ډیرې وارختایی سره تګ راتګ کوي .

دڅرخ په ولسوالی کې مجاهدینو په کبرجن دښمن او غلامانو یې ۱۶۰ سرماتونکې حملې کړي چې په نتیجه کې یې دڅرخ له هغه خطرناک مرکزنه چې تول څرخ او دبرکي ولسوالی ځینې سیمې به یې هم څارلې تیښتې ته ړشول او مرکزیې دڅرخ مجاهدینو ته په لاس ورغی او اوس یې لاس پوځې اوردوهم وتلوته اړشوي دي ځکه چې هغوی دڅرخ ولسوالی په ودانی کې دمجاهدینو له لوري کلابند دي.

دبرکي دولسوالی مجاهدینو دکال په اوږدوکې په د اسلام په دښمنانو ۳۷۷ داسې کاري حملي وکړې چې ځینې یې وتښتیدل او ځینې نوریې چې پاتې شول هغوی اوس دولسوالی ترڅنګ په ډیر محدود دشکل ژوندکوي اوپه اربکیانو ځانونه ساتي.

په خرواړ ولسوالی کې مجاهدینو د کال په اوږدوکې ۶۳ داسې کاري بریدونه وکړل چې په نتیجه کې یې مغرورو امریکایانو خپل لاس پوځي مجاهدینو ته دکلابندی په ورپریښودل او خپل ه په ډیره بیړه دخپلوتیزو چورلکو په مټ له سیمې وتښتیدل.

په خوشی ولسوالی کې مجاهدینو د اسلام په دښمنانو ۳۷ حملې کړي.

دازرې غرنیو مجاهدینو د اسلام دستر دښمن امریکایانو په لاس پوځو ۸ داسې کاري ګوزارونه کړي چې په ن او سباکې ممکن ده چې په نوموړې ولسوالی کې لاس پوځې اوردو د اسلامي امارت مجاهدینو ته دتسلیمی لاسونه پورته کړي اویابه دتیښتې لاره خپله کړي او دې سیمې ته به دتول ژوندلپاره هم امریکایان د ورتګ لپاره زړه ښه نه کړي ځکه خو هلته دمجاهدینو حملې هم کمې دي.

او اوس خولانو بت آن دکابل دروازې ته ورسیده دتیرو کلونو په نسبت سره اوس دمحمدآغې ولسوالی مجاهدین داسې پیاوړي شوي چې له روسانو سره یې دمحمدآغې ولسوالی دمجاهدینو د مقابلې ورځې راتازه کړې په هغه وخت کې پکتیاته دتلو لپاره د روسیانو په سترګو کې تر ټولو ستر ازغی دمحمداغې ولسوالی وه چې نن یې هم مجاهدینو تیرتاریخ یوځل بیا وځلاوه په امریکایانو او دهغوی په غولامانویې د تیرکال په اوږدوکې ۱۲۷ داسې ناتاره بریدونه کړي چې دلوګرځمکه یې دګران هیواد دنورو ولایاتو په څیرورته د اورتبی ګرځولې ده.

که دټول ولایت دعملیاتو کره شمیره را واخلونو دتیرکال په اږدوکې په لوګرولایت کې د اسلامي امارت مجاهدینو د اسلام په مغرور دښمن او اجیرانویې ۱۲۲۱ داسې کاري حملې کړي چې په نتیجه کې یې دیرغلګرو ځواکونو او دهغوی دمزدورانو ۳۰۲ پوځي متړ، ټانګونه ، شوبلې او اکمالاتي موټرله منځه تللي ۱۰ چورلکې اوبې پیلوټه الوتکې یې دغورو له آسمانه را وغورځولې او په خړوخاوروکې یې ورغړولې د الله ج په نصرت د اسلامي امارت دهمدې مجاهدینو دپوځي ګوزارونو زور ده چې په نتیجه کې یې امریکایان او اتحادیان یې دتیښتې لارې لټوي او هره ورځ دا اعلانونه کوي افغان ځواکونه اوس کولای شي دخپلې خاورې دفاع وکړي او مونږ نور خپل پوځونه له افغانستان څخه باسو چې په حقیقت کې دسپین سپیځلي سهار لمر په راختو ده انشاءالله

شهامت دار الافتاء

په محراب کې اعتکاف څرنګه دی؟

الاستفتاء: زموږ په مسجد کې معتکفان ډیر وي نو په محراب کې اعتکاف صحیح ده او که نه؟ غلام محمد

الجواب حامدا ومصلیا وبعد: ترخوپوري چې په مسجد کې د اعتکاف لپاره ځای وي نو په محراب کې دي اعتکاف نه کوي او که چیرته مسجد د معتکفینو څخه ډک ؤ یا کوم بل عذر ؤ نو بیا په محراب کې هم اعتکاف کولی شي.

وفي موسوعة فقه مادة المحراب٢: والمحراب وإن كان في المسجد فصورته وهيئته اقتضت شبهة الاختلاف, قال ابن عابدين: أي لأنّ المحراب إنّما بني علامةً لمحلّ قيام الإمام الى قوله فهو وإن كان من بقاع المسجد لكن أشبه مكاناً آخر فأورث الكراهة, الخ

ومثله في الشامي ٣٧١٥

دتراویحو په مینځ کې داوبو څښل څرنګه دي؟

الاستفتاء: زموږ حافظ صاحب دهرو څلورو تراویحو په مینځ کې یاددو رکعتونو په مینځ کې اوبه څښې نو په دي سره یې تراویحو ته تاوان رسیږي او که نه؟

الجواب حامدا ومصلیا وبعد: که دعذر له امله یې څښې نو بیا پروا نه لري اولمانځه ته تاوان نه رسیږي، او که دعذر پرته دا سې کوي نو بیا په دي هکله دعلماؤ دوي رایې دي

١ = دا چې دغه ډول عمل یې مبطل دا جر د تراویحو دی.

٢ = او دوهم رایه دغه ده چې دغه عمل یې منقص دثواب دی او مبطل نه دی.

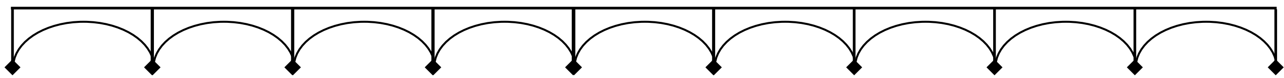
وفي الدر المختار ٢١١٢ شامله وطبع اخرى ٥٠٣١١)ولو تكلم بين السنة والفرض لا يسقطها ولكن ينقص ثوابها) وقيل تسقط (وكذا كل عمل ينافي التحريمة على الاصح) قنية.

وفي الشامي ١٥٨١٥) قوله وفي الخلاصة إلخ (الظاهر أنه استدراك على ما صححه في المتن تبعا للقنية لأن جزم الخلاصة بقوله أعادها يفيد أنها تسقط بقرينة قوله بعده لا تبطل: أي لا يبطل كونها سنة فإنه يفيد أن الإعادة لبطلان كونه سنة وإلا لم تصح المقابلة تأمل.

)قوله ولو جيء بطعام إلخ) أفاد أن العمل المنافي إنما ينقص ثوابها أو يسقطها لو كان بلا عذر،

والله تعالى اعلم

درمضان المبارک په میاشت کې دمسافر یامریض اجر

الاستفتاء : درمضان المبارک دمیاشتي دروژي دنیولو ډیرثوابونه ذکرشوي.نوکه یوتن دسفر یاکوم عذر یابیماري له امله یامثلا میرمني دخپلوځانګړو بیماریوله امله روژه پوره ونه نیسي نوآیادغه خلګو لره هم درمضان المبارک دغه ټول ثوابونه شته ؟بینوا توجروا

الجواب حامدا ومصلیا وبعد :سفر ،بیماري ، حیض اونفاس او ...دادروژي نه نیولو له شرعي عذرونوڅخه دي ، نوکه څه هم دغه خلګ دشرعي اعذارو له وجي روژي ونه نیسي. خونورعبادات په سمه طریقه سرته رسوي ،اوله ګناهونوڅخه یې ځانونه ساتلي وي ،نوبیاددغه مبارکي میاشتي دروژو دثوابونواوبرکتونوڅخه نه محرومه کیږي ،

بلکه دمیرمنولپاره خوددروژي دثوابواوبرکتونولاس ته راوړل ډیر اسانه وي ځکه چي که لمونځ اوروژه نه نشي نیولی نوله اذکارو اوتسبیحاتو څخه خونه دي بندي شوي ،همداراز دروژتیانوخدمت کول هغوی ته دروژه ماتي برابرول اوداسي نور ...

په حدیث شریف کې راځي چي که یوتن بیمارشي یامسافرشي اودلمانځه داداکولو قدرت یې نه وي نوبیاهم دغه تن ته دروغتیااوداقامت دوخت دعبادت ثواب لیکل کیږي ، همداراز په بل حدیث شریف کې راځي چي که یوتن په روژه کې مړشي نوترقیامته پوري به دروژي ثواب ورته لیکل کیږي.

وفي موسوعة رمضان : وإن ترکت الصلاة والصیام فهناک ولله الحمد عبادات أخری مثل الدعاء والتسبیح والإستغفار والصدقة والقیام علی الصائمین وتفطیرهم وغیرها من الأعمال الصالحة الکثیرة ثم أنه یکتب لهن من الأجر مثل ما کانت تعملین وهي صحیحة قویة. کیف ذلک ؟ لحدیث رسول صلی الله علیه وآله وسلم الله علیه وآله وسلم الذی قال فیه » إذا مرض العبد أو سافر کتب الله له تعالی من الأجر مثل ما کان یعمل صحیحاً مقیماً » «۲۸ . «رواه البخاری » فتح الباری /۲/۱۵۸ح/۲۹۹۲ «کتاب الجهاد والسیر باب یکتب للمسافر مثل ما کان یعمل فی الإقامة.

الاستفتاء : هغه هګۍ چي په اخترانو کي ماشومان یاځوانان ورباندي لوبي کوي خوراک یې جائز دی اوکنه ؟

هغه هګۍ یاجوز چې ماشومان پري لوبي کوي

الاستفتاء : هغه هګۍ چي په اخترانو کي ماشومان یاځوانان ورباندي لوبي کوي خوراک یې جائز دی اوکنه ؟

الجواب حامدا ومصلیا وبعد: په مذکوره صورت کې که چېرته دالوبي په دي ډول کیږي چي که یې په جنګولو کې دهریوه هګۍ ماته شوه هغه هګۍ د دابل شوه نوپه دي کې شک نشته چي داقمارده اوقمارپه اسلام کې ناروا اوسخت جرم دی ،اوقمار چي کوم شی لاس ته راوړل شي دهغه استعمال اوخوراک خرڅول اورانیول ټول شرعا حرام دي.

في الکاملیة ص\۲۲۳ سئلت عمن شاع من لعب القمار بالجوز واللوز والبیض ایام العید فالجواب نعم لایجوز کما افتي به في البهجة.

وفي ردالمحتار ۲۸۵\۵ وسمی القمارقمارا لان کل واحد من المقامرین ممن یجوز ان یذهب ماله الی صاحبه ویجوزان یستفید مال صاحبه وهوحرام بالنص الخ، و لما ان ماحصل بالحرام حرام . احسن الفتاوی ۱۰۴\۸